

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№4-5/2014

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрайым: Цыплакова Л.Н.
Коллегия мүчөлөрү: Садыркулова А.М.
Яковлева О.В.
Садыкова Н.О.
Жооптуу катчы: Абдиева К.Т.

Басылманын мазмунуна тиешелөө маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Т. Үмөталиев атындагы көчө, 101, Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Юридикалык бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 669 031 телефону
факс: (996 312) 610 730 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Т. Үмөталиев атындагы көчө, 101, Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Тышкы жана коомдук байланыштар бөлүмү:
телефон: (996 312) 669 009
факс: (996 312) 610 730
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат. Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу - Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «Эдем-принт» басма борборунда даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Матросов көчөсү, 119/1

2014-жылдын басууга кол коюлган.

2014-жылдын басылган.

185 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2014-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Цыплакова Л.Н.
Члены коллегии: Садыркулова А.М.
Яковлева О.В.
Садыкова Н.О.
Ответственный секретарь: Абдиева К.Т.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридический отдел:

телефон: (996 312) 669 031

факс: (996 312) 610 730

<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел внешних и общественных связей:

телефон: (996 312) 669 009

факс: (996 312) 610 730

<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики. Предположительная периодичность издания журнала - один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Эдем-принт».

г. Бишкек, ул. Матросова, 119/1.

Подписано в печать 2014 г.

Отпечатано 2014 г.

Тираж 185 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2014 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Улуттук банктын өткөн жылдагы иши боюнча толук отчету болуп саналат. Ал Республиканын экономикалык өнүгүшү, Улуттук банктын акчакредит саясаты, финансылык отчету жөнүндө кыскача маалыматтарды, Улуттук банктын ишине тиешелүү жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын экономикасына негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү жана анын секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Ай сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы сектордун өнүгүшүндөгү акыркы тенденциялар чагылдырылат. Тиркемелеринде төлөм теңдеминин нейтралдуу формасы, тышкы соода түзүмү, эларалык камдар (резервдер) тышкы карыз боюнча маалыматтарды камтыган таблицалар келтирилген. Чейрек сайын - январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасында инфляция боюнча баяндама

Басылмада республикада жана анын региондорунда керектөө бааларынын динамикасы, инфляциянын негизги факторлорун анализдөөлөр, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын акчакредит саясат жагында кабыл алган чечимдери жөнүндөгү маалыматтар камтылып, кийинки мезгилге инфляциялык болжолдоолор келтирилет. Чейрек сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын пресс-релизи

Улуттук банкта жана бүтүндөй банк тутумунда бир апта ичинде болуп өткөн жаңылыктарды, Улуттук банктын ыкчам маалыматтарын, финансы рыногу боюнча аналитикалык материалдарды жана жалпыга маалымдоо каражаттары, юридикалык жактар жана жеке адамдар үчүн маалыматтарды камтыйт. Апта сайын кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Басылма Кыргыз Республикасынын финансы системасынын учурдагы абалын экономиканын башка секторлору өз ара байланышта кароого арынышы боюнча аналитикалык маалыматты камтыйт. Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө коомчулукка маалымдайт. Алты айда бир жолу кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Издание является полным отчетом Национального банка за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность Национального банка, общие сведения о НБКР, статические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Информационное издание содержит статические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает последние тенденции в развитии внешнего сектора. В приложениях приводятся таблицы с данными по нейтральной форме платежного баланса, структуре внешней торговли, международным резервам, внешнему долгу. Выпускается ежеквартально - в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Обзор инфляции в Кыргызской Республике

Издание содержит описание динамики потребительских цен в республике и ее регионах, анализ основных факторов инфляции, информацию о решениях Национального банка Кыргызской Республики в области денежно-кредитной политики и представляет прогноз инфляции на предстоящий период. Публикуется ежеквартально на кыргызском, русском и английском языках.

Пресс-релиз Национального банка Кыргызской Республики

«Пресс-релиз НБКР» содержит хронику событий, происходящих в Национальном банке и банковской системе в целом, оперативную информацию НБКР за неделю, аналитические материалы по финансовому рынку и другую информацию к сведению СМИ (средства массовой информации), юридических и физических лиц. Публикуется еженедельно на русском и кыргызском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Издание содержит аналитическую информацию о текущем положении финансовой системы Кыргызской Республики во взаимосвязи с другими секторами экономики. Информирование общественности о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики. Выпускается 1 раз в 6 месяцев на трех языках: кыргызском, русском и английском.

МАЗМУНУ

1. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 23-апрелиндеги № 16/3 "Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө" жобону бекитүү тууралуу токтому; 10
2. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 23-апрелиндеги № 16/5 "Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 19-мартындагы № 8/2 "Милдеттүү резервдер жөнүндө" жобону бекитүү тууралуу" токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө" токтому 22
3. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/6 "Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгынын төлөм карттары жөнүндө убактылуу жобону бекитүү тууралуу" токтому 28
4. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/7 "Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлунда № 18/3 "Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө" жобонун жаңы редакциясын бекитүү тууралуу" токтомуна толуктоолорду киргизүү жөнүндө" токтому 38
5. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/8 "Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө" нускоону бекитүү тууралуу токтому 40
6. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/9 "Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө" нускоону бекитүү тууралуу токтому 53
7. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/10 Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө токтому 63

8. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/11 "Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырышкан микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуу эрежелерин" бекитүү тууралуу" токтому 68
9. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/12 "Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы №60/8 "Микрокаржылоо уюмдары жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө" жобону бекитүү тууралуу" токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө" токтому 85
10. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 11-июнундагы № 25/2 Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августунда кабыл алынган №26/5"Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө" токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө токтому 88
11. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 11-июнундагы № 25/7 "Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы № 95/4 " Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу" токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" токтому 94
12. Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 11-июнундагы № 25/9 Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 30-октябрындагы №32/2 "Кыргыз Республикасында каржылоонун ислам принциптерин алгачкы долбоордун алкагында жүзөгө ашыруу жөнүндөгү" жобо тууралуу" токтомуна толуктоо киргизүү жөнүндө токтому 96

СОДЕРЖАНИЕ

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 апреля 2014 года № 16/3 «Об утверждении "Положения о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования"» 98
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 апреля 2014 года № 16/5 "О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики "Об утверждении Положения "Об обязательных резервах" от 19 марта 2010 года № 8/2" 110
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/6 «Об утверждении Временного положения о платежных картах Центрального казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики» 116
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/7 «О внесении дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики "Об утверждении новой редакции Положения "О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков" от 21 июля 2004 года N18/3» 126
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/8 «Об утверждении "Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями"» 130
6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/9 «Об утверждении "Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами"» 141

7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/10 «О внесении изменений в некоторые постановления Национального банка Кыргызской Республики» 150
8. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/11 «Об утверждении "Правил регулирования деятельности микрофинансовых компаний, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования"» 154
9. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 мая 2014 года № 24/12 «О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики "Об утверждении Положения "Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования" от 26 октября 2011 года № 60/8» 170
10. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 июня 2014 года № 25/2 «О внесении изменений и дополнений в постановление Правления НБКР №26/5_25.08.2005 "О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики"» 174
11. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 июня 2014 года № 25/7 «О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики "Об инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты" от 28 декабря 2010 года № 95/4"» 180
12. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 июня 2014 года № 25/9 «О внесении дополнения в постановление Правления НБКР №32/2_30.10.2006 О Положении "О реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта" 182

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 23-апрелиндеги №1613

“Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кароого сунушталган “Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө” жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Токтом расмий жарыялангандан отуз күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
  - токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын.
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен Кыргызстандын кредиттик союздар жана кооперативдер ассоциациясын, Кредиттик союздардын улуттук ассоциациясын жана “Кредиттик союздардын финансы компаниясы” ААК адистештирилген финансы-кредит мекемесин тааныштырсын.

5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л.Чокоев мырзага жүктөлсүн.

**Төрага үчүн
Төраганын орун басары**

Чокоев З.Л.

*Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын “23”-апрелиндеги №16\3
токтомуна карата тиркеме*

“Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабуу үчүн каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө” жобо

**1-глава.
ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР**

1. Ушул жобо Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө”, “Кредиттик союздар жөнүндө” мыйзамдарына ылайык иштелип чыккан, ага ылайык кредиттик союздар кредиттик тобокелдиктерди камтыган активдер боюнча потенциалдуу жоготууларды жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камды түзүүгө милдеттүү.

Бул жобо ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырууга Улуттук банктын лицензиясына ээ болгон кредиттик союздарга (мындан ары – кредиттик союздар) таркатылат.

2. Жобо, ушул жобонун 8-пунктунда көрсөтүлгөн активдерди классификациялоо боюнча кредиттик союздар үчүн, ошондой эле Улуттук банк тарабынан жөнгө салуу жана көзөмөлдөө максатында, потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга тиешелүү камды (мындан ары - РППУ) түзүү боюнча минималдуу талаптарды белгилейт.
3. Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын өз учурунда ордун жабуу үчүн, ошондой эле реалдуу финансылык абалды жана иштин эффективдүүлүгүн аныктоо максатында, кредиттик союздар туруктуу негизде, өз активдеринин сапатын баа берүүнү жүргүзүүгө (классификациялоого) жана РППУну активдер боюнча мүмкүн болуучу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабуу үчүн жетиштүү деңгээлде түзүүгө милдеттүү.
4. РППУ активдердин наркы төмөндөгөн учурда түзүлөт, башкача айтканда кредиттик союздун кардары/өнөктөшү/сунуштоочусу (мындан ары – кардар) келишимде каралган шарттарда активдер боюнча милдеттенмелерин аткарбагандыгынан же талаптагыдай аткарбагандыгынан улам, алардын наркынын төмөндөөсү же болбосо мындай милдеттенмелердин аткар-

боонун (талаптагыдай аткарбоонун) айкын коркунучтардын орун алышы.

Активдин наркынын төмөндөөсү чоңдугу активдин сапатына баа берүү учурунда активдин баланстык наркы (актив боюнча карыз калдыгы) жана ушул жободо каралган ченемдерге ылайык, ишке ашырылган баа берүү учурунда анын айкын (күндөлүк) наркы ортосундагы ажырым катары аныкталат.

Активдерди классификациялоону жүзөгө ашыруу үчүн кредиттик союз, кардардын финансылык абалына жана келишимдин шарттарын аткарылышынын жүрүшүнө дайыма көз салууга тийиш. Ислам банк иши жана каржылоо принциптерин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен келишимде келишимдин шарттарын кардардын аткаруусуна кредиттик союздун баа берүүсүнө мүмкүндүк берүүчү финансылык жана башка отчетту кардардын мезгил-мезгили менен берип туруусу каралууга тийиш.

2-глава.

УШУЛ ЖОБОДО КОЛДОНУЛУУЧУ НЕГИЗГИ ТҮШҮНҮКТӨР

5. Кредиттик тобокелдик – бул кардар өз милдеттерин келишимдин шарттарына ылайык аткарбагандыгынан же тиешелүү эмес түрдө аткаргандыгынан улам, кредиттик союздун активдеринин наркынын төмөндөөсүнүн натыйжасында келип чыккан жоготуу тобокелдиги.
6. Реструктуризацияланган активдер – бул келишимдин шарттарын кардар тарабынан аткарылышы максатында, ал боюнча кредиттик союз кардарга жеңилдик берүүнү жүзөгө ашыра турган активдер.

3-глава.

АКТИВДЕРДИ КЛАССИФИКАЦИЯЛОО БОЮНЧА ЖАЛПЫ ТАЛАПТАР

7. Активдерди классификациялоо кредиттик тобокелдиктин деңгээлине жараша шайкеш РППУну аныктоо үчүн активдердин сапатына дайыма баа берүүгө негизделген.
8. Классификациялоого тийиш кредиттик союздун активдерине төмөнкүлөр кирет:
  - кредиттик тобокелдиктерди камтыган активдер;
  - ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык финансылык лизингдер;
  - активди төлөөгө кабыл алынган жана/же кредиттик союздун жоготууларынын компенсациялоо катарында кредиттик союздун башка менчиктери;

- ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык, чыгарылган баалуу кагаздарга жана/же компаниянын капиталына инвестициялар (акциялар, инвестицияланып жаткан компаниянын капиталына финансылык катыш формасында);
  - өзүндө кайтарылбай калуу тобокелдиктерин камтыган, жогоруда аталбаган кайсыл болбосун башка активдер.
9. Активдерди классификациялоо алдын ала, анын ичинде төмөндөгүлөрдү анализдөөнүн негизинде жүзөгө ашырылат:
- 1) *активдин абалына сандык мүнөздөмөлөрдү, төмөндөгүлөрдү кошо алганда:*
    - *негизги сумма жана/же кошумча баа/киреше боюнча мөөнөтүндө төлөнбөй өткөрүлүп жиберилген пландык төлөмдөрдүн бар болуусу;*
    - *негизги сумма жана/же кошумча баа/киреше боюнча пландык төлөмдөрдү толук эмес (жарым-жартылай) төлөө учурлары;*
  - 2) *активдин абалына сапаттык мүнөздөмөлөрдү, анын ичинде:*
    - *кардардын төлөө жөндөмдүүлүгү, башкача айтканда кардардын өз убагында кошумча баа/киреше боюнча сыяктуу эле, негизги сумма боюнча да пландык төлөмдөрдү төлөө мүмкүнчүлүгү;*
    - *күрөөнүн абалы жана наркы;*
    - *кирешенин башка булактарынын болуусу (үй-бүлө мүчөлөрүнүн кирешелери, ишкердиктин башка түрлөрүнөн алынган киреше ж.б.у.с);*
    - *эгерде кардардын башка финансы-кредит мекемеси алдында башка милдеттенмелер боюнча орду жабылбаган карызы болсо, анда банк активдерди классификациялоо учурунда өзүндө кредиттик тобокелдикти/кредитти камтыган кайсы болбосун башка актив боюнча келишим шарттарынын кардар тарабынан сакталышын эске алууга тийиш. Ушуга байланыштуу, келип түшкөн билдирмени кароодо кредиттик-маалыматтык бюро же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын чегинде башка ыкмалар аркылуу алынган маалыматтарды пайдалануу менен кардардын башка финансы-кредит мекемелеринен алынган, өзүндө кредиттик тобокелдикти/кредитти камтыган активдеринин бардыгына көз салып туруу зарыл. Андан ары, каржылоо келишиминин мөөнөтү өтө элек активге мониторинг жүргүзүү процессинде башка финансы-кредит мекемелеринен алынган, өзүндө кредиттик тобокелдикти/кредитти камтыган активдер тууралуу*

кардардан алынган маалыматтарды, ошондой эле ошол активдер боюнча келишим шарттарынын ал тарабынан сакталышына тиешелүү маалыматтарды эске алуу зарыл. Каржылоо келишиминде/кредиттик келишимде келишим колдонулган мезгил ичинде тиешелүү маалыматтарды жарым жылда кеминде бир жолу кардардын берип турууга милдеттүү экендиги да каралууга тийиш. Мында бардык финансы-кредит мекемелери кардар кредиттик тобокелдикти/кредитти камтыган активдерди алгандыгы жана келишим шарттарын так сактап жаткандыгы тууралуу маалыматты башка финансы-кредит мекемесине берүүсү үчүн кардардын талабы боюнча 3 (үч) жумуш күнү ичинде ага берүүгө милдеттүү. Активдерди классификациялоону жүргүзүүдө, ушул жобонун талаптарын сактоо менен, бирок таянбастан, активди классификациялоонун тигил же бул категориясына киргизүү үчүн аң сезимдүүлүккө таянуусу зарыл.

10. Эгерде классификациялануучу актив, активдерди классификациялоонун эки категориясынын ортосунда аралык абалды ээлеген болсо, анда мындай активди эң эле төмөнкү категорияга киргизүү зарыл.
11. Бир эле кардарга сунушталган бир нече активдерди классификациялоодо кредиттик союз, жүргүзгөн классификацияны эске алуу менен, ошол активдер боюнча жүргүзгөн классификациялоо категорияларынын эң алгылыксызы боюнча ал активдерди классификациялоо зарыл.
12. Тиешелүү келишимдерде чагылдырылган, кредиттик союз жана анын кардарларынын ортосундагы келишимдик мамиле Кыргыз Республикасынын мыйзамынын негизинде жана Шариаттын стандарттарын бузууга жол бербей жүзөгө ашырууга тийиш.
13. Кредиттик союз активдердин сапатына баа берүүнүн кошумча критерийлерин ушул жобонун талаптарын бузууга жол бербей киргизүүгө укуктуу.

4-глава.

АКТИВДЕРДИ КЛАССИФИКАЦИЯЛОО

14. Активдерди классификациялоо жана РППУну түзүү максатында, активдердин төмөнкү категориялары белгиленет:
  - 1) *стандарттык активдер;*
  - 2) *байкоого алынган активдер;*
  - 3) *субстандарттык активдер;*

4) шектүү активдер;

5) жоготуулар.

15. Эгерде, кошумча баа/киреше жана/же негизги сумма боюнча пландык төлөмдөр мөөнөтүнөн өткөрүлүп жиберилбесе же мөөнөтүнөн өткөрүлүп жиберилген катары саналган мөөнөт 30 ашпаган күндү түзсө активдер стандарттык катары эсептелет.

Кредиттик союз активди чогуу алгандагы төмөнкү белгилер орун алган шартта стандарттык актив катары классификациялоого тийиш:

- кардардын канааттандырылгыч финансылык абалы;
- кардардын ишканасы туруктуу, жакшы капиталдаштырылган болуп саналса;
- кредиттик союз менен келишимдин шарттарын өз убагында аткаруу;
- ликвиддүү күрөөнү келишимдин бүт суммасына каржылоо туралуу келишимдин аткарылышынын камсыз кылынышы;
- кардардын жакшы кредиттик тарыхы болсо (башкача айтканда, кредиттик союз менен келишимде каралган, кардардын өз милдеттенмелерин аткарууда мөөнөтүндө төлөөлөрдү жүргүзүп турган болсо).

16. Белгилүү бир начарлоо тенденциясы байкалып жаткан активдер, эгерде мындай активдерге карата тийиштүү чаралар колдонулбаса, жакынкы арада алардын сапатынын начарлоосу мүмкүн болгон активдер, көзөмөл алдында турган активдер деп аталат.

Кредиттик союз активди төмөнкү белгилердин бири орун алган шартта байкоого алынган актив катары классификациялоого тийиш:

- кардардын финансылык абалынын начарлоо тенденциясынын пайда болушу;
- рыноктук шарттардын өзгөрүүсү, алар кардардын кредиттик союз менен бекиткен келишимдин шарттарын аткаруусуна таасир тийгизиши мүмкүн;
- кардар тарабынан келишимдин шарттарын аткаруу графигин 30 күнгө чейинки мөөнөткө бузуу;
- пландык төлөмдөрдүн графигин 30 күнгө чейинки мөөнөткө бузулушу;
- келишимге ылайык, товарларды берүү мөөнөтүнүн 30 күнгө чейинки мөөнөткө бузулушу;
- долбоорду жүзөгө ашыруу, финансылык агымдардын графигинин 30 күнгө чейинки мөөнөткө бузулушу;
- үчүнчү тараптар тарабынан келишимдерди аткаруу мөөнөтүнүн 30 күнгө чейинки мөөнөткө бузулушу;
- алар боюнча документтердин жетишпестиги же ага баа берүү

- боюнча тиешелүү эксперттердин жоктугунан кредиттик союз үчүн күрөө боюнча мониторинг жүргүзө албастык;
- күрөөнүн ликвиддүүлүгүнүн күтүлүп жаткан төмөндөөсү (баалардын төмөндөшү, валюта курсунун түшүшү);
  - активди биринчи реструктуризациялоонун болуусу.
  - эгерде, пролангация кардардын финансылык абалынын нарчарлоосу менен байланыштуу болбосо жана колунда пролонгация эмне себептен жүргүзүлгөндүгүн күбөлөндүргөн документтер болсо, мөөнөтү бир жолу пролангацияланган активдер.
  - кардар жеке адамдын, же жеке ишкердин, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн максаттуу мамлекеттик программалары боюнча берилген кредиттерди эске албаганда, ошол кредиттик союзда жана/же башка финансы-кредит мекемесинде кайсыл болбосун башка активи боюнча орду жабылбаган карыздарынын болуусу. Эскертүү: бул абзацта көрсөтүлгөн белги эмгек акы долбоорлорунун алкагында овердрафтарга таркатылбайт;
  - кардар-жеке адамдын же жеке ишкердин жубайынын, ата-энесинин жана балдарынын карыздын ордун жабуу, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн максаттуу мамлекеттик программалары боюнча берилген кредиттерди эске албаганда, баардык жогоруда көрсөтүлгөн кредиттердин бир гана төлөө булагы болгон шартта.

Бул жерде бир гана төлөө булагы дегенден улам, актив берүү чечимин кабыл алууда финансы-кредит мекемеси тарабынан ошол адамдардын чогуу алгандагы кирешесин, анын ичинде ишкердиктен алган кирешесин түшүнүү зарыл;

Эскертүү: бул абзацта көрсөтүлгөн белги эмгек акы долбоорлорунун алкагында овердрафтарга таркатылбайт.

17. Субстандарттык активдер катары анда белгилүү бир терс тенденциялар байкалган активдер саналат, бул учурда кредиттик союз кошумча РГПУну түзүүгө жана/же активдин сапатын жакшыртууга багытталган тиешелүү чараларды кабыл алууга тийиш.

Кредиттик союз активди төмөнкү белгилердин бири орун алган шартта субстандарттык актив катары классификациялоого тийиш:

- кардар тарабынан келишимдин шарттарын аткаруу графигин 31 күндөн 60 күнгө чейинки мөөнөттө бузуу;
- пландык төлөмдөрдүн графигин 31 күндөн 60 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу;
- келишимге ылайык, товарды берүү мөөнөттөрүн 31 күндөн 60 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу;

- долбоорду жүзөгө ашыруу, келип түшкөн финансылык агымдардын графигин 31 күндөн 60 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу;
- үчүнчү тараптар тарабынан келишимди аткаруу мөөнөттөрүн 31 күндөн 60 күнгө чейинки мөөнөттө бузуу;
- кардардын финансылык абалы тууралуу анык эмес, терс маалыматынын болуусу; - актив күрөө менен толук камсыздалбаса жана күрөөнүн сапатынын начарлоосу байкалса, же болбосо күрөөнүн баасы төмөндөсө;
- бир жолу пролонгацияланган активдердин болуусу.

18. Шектүү активдерге, кардар тарабынан келишим менен каралган милдеттенмелердин аткарылбоо тобокелдигин камтыган белгилүү жетишпестиктер (жетишпестик) же алгылыксыз жактар мүнөздүү, ага байланыштуу карыздын ордун жабуу мүмкүнчүлүгү шектүү жана ишеними аз болуп калат. Эгерде жетишпестиктер жоюлбаган учурда, анда кредиттик союздун олуттуу жоготууларды тартуу ыктымалдуулугу бар.

Кредиттик союз активди төмөнкү белгилердин бири орун алган шартта шектүү актив катары классификациялоого тийиш:

- кардар тарабынан келишимдин шарттарын аткаруу графигин 61 күндөн 90 күнгө чейинки мөөнөттө бузуу;
- пландык төлөмдөрдүн графигин 61 күндөн 90 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу; - келишимге ылайык, товарларды берүү мөөнөттөрүн 61 күндөн 90 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу;
- долбоорду жүзөгө ашыруу, финансылык агымдардын графигин 61 күндөн 90 күнгө чейинки мөөнөттө бузулушу;
- үчүнчү тарап тарабынан келишимдин аткаруу мөөнөттөрүн 61 күндөн 90 күнгө чейинки мөөнөттө бузуу;
- кардардын финансылык абалы тууралуу анык терс маалыматынын болуусу;
- кредиттик союз менен макулдашылган, бизнес-план менен каралбаган кардардын чыгым алып келген ишкердик;
- кредиттик союз менен кардардын ортосунда келишимдеги көрсөтүлгөн сунуштоо мөөнөттөрүнө ылайык долбоордун жүзөгө ашырылышынын жана бизнес-пландын аткарылышын жүрүшү жөнүндө маалыматтын жоктугу;
- долбоордун жүзөгө ашырылышына тийиштүү негизде мониторинг жүргүзүү, анын ичинде каржылоо объектерине баруу мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу;
- кардардын финансылык абалынын олуттуу начарлоосу (же кардар кудуретсиздик абалга дуушар болуу мүмкүндүгүндө турса);
- эки жолу пролонгацияланган активдердин болуусу.

- күрөөлүк жана/же кепилдик камсыздоонун кыйла начарлоосу (же иш жүзүндө колдо болбошу) жана кардардын кошумча күрөөлүк же кепилдик камсыздоону сунуштоо мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу.
19. Кредиттик союз активди төмөнкү белгилердин бири орун алган шартта активди жоготуу катары классификациялоого тийиш:
- кардар тарабынан келишимдин шарттарынын аткаруу графигин 90 күн жана андан ашык мөөнөткө бузуу;
  - пландык төлөмдөрдүн графигин 90 күн жана андан ашык мөөнөткө бузулушу;
  - келишимге ылайык, товарларды берүү мөөнөттөрүн 90 күн жана андан ашык мөөнөткө бузулушу;
  - долбоорду жүзөгө ашыруу, финансылык агымдарынын графигин 90 күн жана андан ашык мөөнөткө бузулушу;
  - үчүнчү тарап тарабынан контракттын аткаруу мөөнөттөрүн 90 күн жана андан ашык мөөнөткө бузуу;
  - кредиттик союз катышкан долбоор келишимге ылайык жүзөгө ашырылган эмес;
  - эки жолдон ашык пролонгацияланган активдердин болуусу.
  - күрөөлүк камсыздоонун жоктугу же сатып өткөрүү рыногунун жөнгө салынбагандыгынан күрөөнү сатуу мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу;
  - кардардын кредиттик союз менен келишим шарттарын аткаруудан баш тартышы, жөндөмсүздүгү;
  - кардардын кредиттик союз менен кызматташууга каалоосунун жоктугу же болбосо кардардын жоктугу;
  - кардардын банкрот болушу.
20. Активди жоготуулар катары классификацияланган активдердин категориясына киргизгенден кийин кредиттик союз, активдин негизги суммасын жана ал боюнча кошумча суммасын/кирешелерди Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, сот органдарына кайрылууну кошо алганда, кайтарылышын камсыз кылуу боюнча бардык чараларды көрүүгө тийиш. Эгерде бардык көрүлгөн чаралар ушул активдин кайтарылышын камсыз кылбаган учурда, анда ал 5 жылдан кем эмес системадан тышкаркы эсептерде эске алынат. Активдерди кайтарылган учурда, карыздын ордун жабуу тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык жүзөгө ашырылат.
21. Кредиттик союз реструктуризацияланган активдерди ага түрткү берген себептерге жараша классификациялоого тийиш, мында активдерди классификациялоо категориялары субстандарттыкка караганда жогору болбойт.

6-глава.

КРЕДИТТИК СОЮЗДУН МЕНЧИГИНДЕ ТУРГАН БАШКА МҮЛКТҮ КЛАССИФИКАЦИЯЛОО

22. Активдин ордун жабууга жана/же кредиттик союздун жоготууларын компенсациялоо катары кабыл алынган кредиттик союздун башка менчиги алгач баланста таанылгандан кийин субстандарттык катары классификацияланат.
23. Активдин ордун жабууга жана/же кредиттик союздун жоготууларын компенсациялоо катары кабыл алынган кредиттик союздун башка менчиги, эгерде төмөнкү мөөнөттөр өткөндөн кийин сатылбаса, жоготуу катары классификацияланат:
  - 1) *кыймылдуу мүлк үчүн – бир жыл;*
  - 2) *кыймылсыз мүлк үчүн – үч жыл.*

7-глава.

ПОТЕНЦИАЛДУУ ЖОГотУУЛАРДЫН ЖАНА ЧЫГЫМ ТАРТУУЛАРДЫН ОРДУН ЖАБУУГА КАМ

24. Кредиттик союздар РППУну потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабуу үчүн жетиштүү деңгээлин колдоп турууга милдеттүү. Кам суммасы, кредиттик союздун активдеринин сапатына мезгил-мезгили менен баа берүүнүн жыйынтыгы боюнча аныкталат.
25. РППУ, кредиттик союздун балансы боюнча тиешелүү эсепке карата өзүнчө контрактивдик эсепте эске алынат жана чагылдырылат. Кредиттик союздун айкын реалдуу абалын аныктоо максатында, РППУ чыгашалардын эсебинен түзүлөт, мында ал алынган кирешенин көлөмүнө көз карандысыз, камды кредиттик союздун активдеринин сапатынын күндөлүк баа берүүгө тиешелүү деңгээлде колдоого алуу үчүн жетиштүү суммада жүргүзүлөт.
26. РППУ эки бөлүктөн турат – жалпы жана атайы камдар. Жалпы камдар классификацияланбаган активдерден, ал эми атайы камдар – кредиттик союздун классификацияланган активдери боюнча түзүлөт.
27. Улуттук банк, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жайгаштырылган активдер боюнча РППУга чегерүүлөрдүн төмөнкү өлчөмдөрүн белгилейт:
  - 1) *жалпы кам:*
    - *стандарттык- 0%;*
    - *байкоо алынган активдер – 10%;*

- 2) *атайы кам:*
  - *субстандарттык - 25 %;*
  - *шектүү - 50 %;*
  - *жоготуулар -100 %.*
28. Активдерди классификациялоого ылайык, өзүндө тобокелдикти камтыган ар бир актив боюнча талап кылынган өлчөмдөгү РППУ чегерүүлөрдүн белгиленген нормаларына ылайык эсептелет. РППУнун шайкештигин аныктоо үчүн камдын эсептелген өлчөмү буга чейинки классификациялоодо аныкталган кам өлчөмүнө салыштырылат. Эгерде баланс боюнча РППУ өлчөмү анын жыйынтыкталган өлчөмүнөн аз болсо, кредиттик союз аны отчеттук мезгилдин акырына эсептелген өлчөмгө ылайык келтирүү максатында РППУга кошумча чегерүүлөрдү ишке ашырууга тийиш. Эгерде айкын түзүлгөн сумма баланс боюнча РППУнун эсептелген суммасынан ашса же ага барабар болсо, РППУга кошумча чегерүүлөр жүргүзүлбөйт.
29. РППУнун баланс боюнча суммасы отчеттук мезгилдин (айдын) акырына жыйынтыкталган, талап кылынган өлчөмдөн ашкан болсо, РППУну түзүү боюнча чыгашаларды азайтууга багытталышы мүмкүн.
30. Кредиттик союз РППУ активдеринин сапатынын шайкештүүлүгүнө ай сайын текшерүү ишин жүргүзүп турууга милдеттүү. Таламдардын дал келбей калышына жол бербөө максатында, РППУнун шайкештигине баа берүүлөр актив берүүгө байланышы жок жак (бөлүм, комитет) тарабынан жүргүзүлүүгө тийиш.
31. Кредиттик союз активдерге баа берүүдө консервативдүү ыкманы тандоого укуктуу. Ушул максаттарда кредиттик союз, ушул жобонун талаптарын бузбаган, кредиттик тобокелдиктердин шайкештүүлүгүнө баа берүү боюнча ички жол-жоболорун иштеп чыгышы мүмкүн.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үмөталиев көч., 101
2014-ж., 23-апрелиндеги №1615

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 19-мартындагы №8/2 «Милдеттүү резервдер жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7, 22 жана 43-беренелеринин талабына ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 19-мартындагы №8/2 «Милдеттүү резервдер жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Милдеттүү резервдердин минималдык деңгээли тиешелүү мезгилге аныкталган милдеттүү резервдердин көлөмү 70 пайыз өлчөмү болуп белгиленсин.
3. Юридика башкармалыгы:
  - токтомду Улуттук банктын расмий сайтына жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
4. Токтом расмий 2014-жылдын 5 майынан тартып күчүнө кирет.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары айым Б.Ж. Жеенбаевага ыйгарылсын.

**Төрага үчүн
Төраганын орун басары**

Чокоев З.Л.

*Кыргыз Республикасынын Улуттук банк
Башкармасынын
2014-жылдын 23-апрелиндеги №16\5 токтому
менен бекитилген жобого карата тиркеме*

ӨЗГӨРТҮҮЛӨР

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 19-мартындагы №8/2 «Милдеттүү камдар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» жобосуна

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 19-мартындагы №8/2 токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

“Милдеттүү резервдер жөнүндө” жобосунда жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген:

- 2.1. пунктун төмөнкү редакциясында жазылсын:
«2.1. Милдеттүү резервдер төрт жуманын ичинде бир жолу эсептелинет, күндөлүк базалык мезгилдин биринчи иш күнүндө жана жогоруда көрсөтүлгөн төрт жума бою ортокүндүк расчёттук базасын негизине карата аныкталат, жана Улуттук банктын Башкармалыгы менен бекитилген, милдеттүү резервдердин өлчөмү. Милдеттүү резервдердин бекитилген мазмуну күндөлүк төрт жуманын ичинде ишке ашырылат. Расчёттук базасына кирген, валюталык милдеттерин сомдук эквиваленти, Улуттук банк Башкармасынын бекитилген курс менен эсептелет:
- 2.4. пунктун үчүнчү-жетинчи абзацын төмөнкү редакциясында жазылсын:
*«**ОРm** – күндөлүк базалык мезгилине карата милдеттүү камдар;
ОБm-1 – расчёттук базасына кирген банктын милдеттери, жогоруда көрсөтүлгөн базалык мезгилдин ар бир күн сайын;
Аm-1 – банктын активдери, анын жыйынтыгына карата Улуттук банк Башкармасынын чечими боюнча расчёттук базасы кыскартуулат, жогоруда көрсөтүлгөн базалык мезгилдин ар бир күн сайын;
Дm-1 – жогоруда көрсөтүлгөн базалык мезгилдин календардык күндөрдүн саны, милдеттүү камдардын эсебине кабыл алынган 28 күн.*
- 2.5. пунктун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакциясында жазылсын:
«Эсеп, анык Жобосунун 2.4. пункта карата, банк жетекчи-

синин колу менен бекитилген, саат 12.00 чейин базалык мезгилден кийин, жуманын биринчи иш күндө 1 Тиркеме формасына карата берилет.

- 2.6. пунктун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакциясында жазылсын:
«Милдетүү камдардын талабын аткаруу контроль төрт жумалык базалык мезгилдин аягында аткарылат».
- 2.8. пункту күчүн жоготу катары таанылсын.
- 2.4. пунктун алтынчы абзацы төмөнкү редакциясында жазылсын:
«Д – базалык мезгилде (28 күн) календардык күндөрдүн саны».

Жобонун 1 жана 2 Тиркемелер төмөнкү редакциясында жазылсын:

*Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын 23-апрелиндеги №16\5 токтому
менен бекитилген,
Милдеттүү резервдер боюнча жобосуна
1-Тиркеме*

_____дан _____ чейинки мезгил үчүн
милдеттүү резервдерди эсептөө

(коммерциялык банктын аталышы)

	Милдеттери	ПРБОНун 36 формасын калганы				Базалык мезгилине карата
		1 күн	2 күн		28 күн	
1	Эсептешүү (күндөлүк) эсептер					
2	Талап боюнча төлөнүүчү депозиттер					
3	Мөөнөттүү депозиттер					
4	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана жергиликтүү бийлик органдарын эсептери жана депозиттери					
5	Расчеттук база (1+2+3+4)					
6	Улуттук банкага чет өлкө валютасындагы депозиттер, милдеттүү камдардын эсебине пайдаланган					
7	Бардыгы (5-6)					
8	Милдеттүү резервдер					

Эскертүү*: Негизги Жобосун 2.4. пунктка ылайык милдеттүү резервдер эсептелинет
Сырдалган ячейкалар толтурулбайт

Коммерциялык банктын жетекчисин колу
Печать

«Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
№_____ токтому менен
бекитилген, Милдеттүү
резервдер боюнча жобосуна
2-Тиркеме»

**Милдетүү резервдик талаптарды сактабагандыгы
үчүн төлөмдөрдү эсептөө мисалы**

(млн. сом)

№	Отчеттук мезгил	Улуттук банктагы корреспонденттик эсеп (К)	Милдетүү резервдер (Р)	Милдеттүү резервдерден четтөлөр (К-Р)	Милдеттүү резервдердин минималдуу өлчөмү (Р*Морт)	Минималдуу милдеттүү резервдердин четтөлөр (Ом)
1	2	3	4	5	7	8
1	24.03.2014	159 495 187	191 782 938	-32 287 751	134 248 057	25 247 131
2	25.03.2014	185 474 061	191 782 938	-6 308 877	134 248 057	51 226 004
3	26.03.2014	106 536 087	191 782 938	-85 246 851	134 248 057	-27 711 970
4	27.03.2014	194 090 715	191 782 938	2 307 777	134 248 057	59 842 658
5	28.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
6	29.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
7	30.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
8	31.03.2014	166 066 879	191 782 938	-25 716 059	134 248 057	31 818 822
9	01.04.2014	164 756 914	191 782 938	-27 026 024	134 248 057	30 508 857
10	02.04.2014	205 058 890	191 782 938	13 275 952	134 248 057	70 810 833
11	03.04.2014	249 696 970	191 782 938	57 914 032	134 248 057	115 448 914
12	04.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
13	05.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
14	06.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
15	07.04.2014	165 661 072	191 782 938	-26 121 866	134 248 057	31 413 015
16	08.04.2014	163 311 661	191 782 938	-28 471 277	134 248 057	29 063 604
17	09.04.2014	186 628 282	191 782 938	-5 154 656	134 248 057	52 380 225
18	10.04.2014	226 704 663	191 782 938	34 921 725	134 248 057	92 456 606
19	11.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
20	12.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
21	13.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
22	14.04.2014	158 676 243	191 782 938	-33 106 695	134 248 057	24 428 186
23	15.04.2014	173 937 123	191 782 938	-17 845 815	134 248 057	39 689 067
24	16.04.2014	202 036 501	191 782 938	10 253 563	134 248 057	67 788 444
25	17.04.2014	214 485 670	191 782 938	22 702 732	134 248 057	80 237 613
26	18.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
27	19.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
28	20.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
Бардыгы				-109 385 351		
Ортокүндүк четтөсү (Ос)				-3 906 620		
Милдетүү камдык талаптарды сактабагандыгы үчүн төлөм (Пн)				54 693		13 856

Милдеттүү камдардан четтө эсебин формуласы:

$O=K-P$, кайда

K - КРУБнын корреспонденттик эсеби

P - милдеттүү камдары

Милдеттүү резервдик талаптарды сактабагандыгы үчүн төлөмүн эсебин формуласы:

$P_n=O_c*Сп/100/360*D$, кайда

P_n - милдеттүү камдардын сактабагандыгы үчүн төлөм

O_c - милдеттүү камдардан КРУБнын корреспонденттик эсебинен ортокүндүк четтөөсү

$Сп$ - милдеттүү резервдик талаптарды сактабагандыгы үчүн төлөм эсеби (мына бул иште 18 пайыз)

D - базалык мезгилде календардык күндөрдүк саны (мына бул иште 28 күн)

Милдеттүү камдардын минималдуу көлөмүнөн четтөнүн эсебин формуласы:

$O_m=K-P*Морт$, кайда

K - КРУБнын корреспонденттик эсеби

P - милдеттүү резервдер

$Морт$ - милдеттүү резервдердин денгээлинен минималдуу өлчөмү (мына бул иште 70 пайыз)

Милдеттүү резервдик талаптардын минималдуу көлөмүнүн сактабагандыгы үчүн төлөмүн эсебин формуласы:

$P_n=O_m*Сп/100/360*D$, кайда

P_n - милдеттүү резервдердин сактабагандыгы үчүн төлөм

O_m - милдеттүү резервдердин КРУБнын корреспонденттик эсебинен күндүк четтөөсү

$Сп$ - милдеттүү резервдик талаптарды сактабагандыгы үчүн төлөм эсеби (мына бул иште 18 пайыз)

D - милдеттүү камдык талаптардын минималдуу көлөмүнүн сактабагандыгын күндөрдүн саны

Маалымат үчүн:

Милдеттүү камдык талаптардын сактабагандыгы үчүн төлөм эсеби КРУБ эсептик ченинин базалык мезгилин карата үч көбөйтүү орто эсебинин көлөмүнө карата белгиленген

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үмөталиев көч., 101
2014-ж., 23-майындагы №24/6

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгынын төлөм карттары жөнүндө Убактылуу Жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасында нак эмес төлөмдөр жана эсептешүүлөр үлүшүн көбөйтүү боюнча 2012-2017 - жылдарга каралган иш-чаралардын мамлекеттик программасын жүзөгө ашыруунун алкагында, Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгынын республика аймагындагы бюджеттик уюмдарга ЭЛКАРТ төлөм карты аркылуу берилүүчү бюджеттик каражаттарды эсепке алуу системасын автоматташтыруу деңгээлин жогорулатууга өбөлгө түзүү максатында, ошондой эле “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” Мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кароого сунушталган “Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгынын төлөм карттары жөнүндө” Убактылуу Жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - токтом расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн аны Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
3. Токтом расмий жарыялангандан 15 күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгын, “Банктар аралык процессинг борбору” ЖАКду жана республиканын коммерциялык банктарын тааныштырсын.

5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Б.Ж. Жээнбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

*Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын 30-майындагы
№24/6 токтомуна карата
тиркеме*

“Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин
Борбордук казыналыгынын төлөм карты
жөнүндө” убактылуу жобо

**1-глава.
ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР**

1. Бул Убактылуу жобо аркылуу Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгынын (мындан ары - Казыналык) корпоративдик төлөм картын (мындан ары – Казыналыктын төлөм карты) эмиссиялоо тартиби жана аларды “Бюджеттик каражаттарды алуучунун карты” пилоттук долбоорду ишке ашыруунун алкагында уюмдарга тапшыруу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары (мындан ары – банктар) тарабынан Казыналыктын төлөм картынын эквайринги жана аларды колдонуу менен ишке ашырылган операциялардын процессингин ишке ашыруу тартиби аныкталат.
2. Казыналыктын улуттук төлөм системасына катышуу чечими Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына (мындан ары – Улуттук банк) макулдашуунун негизинде Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан кабыл алынат.
3. Казыналыктын төлөм картынын эмиссиясы боюнча ишти жүзөгө ашыруу үчүн Улуттук банк жана төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын оператору менен башкы келишим түзөт.
4. Төлөм карттарын пайдалануу менен ишке ашырылган эсептешүүлөрдүн катышуучуларынын ортосунда түптөлгөн, ушул жобо менен жөнгө салынбаган мамилелер, алардын жоопкерчиликтери, укуктары жана милдеттери тиешелүү келишимдер жана төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын операциялык эрежелери аркылуу жөнгө салынат.
- 5.

2-глава. АНЫКТАМАЛАР

5. Ушул Убактылуу жободо төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

1) *Казыналыктын төлөм картты – уюмга Казыналыктын төлөм картты аркылуу эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын оператору менен түзүлгөн келишимдин негизинде, корпоративдик карт боюнча операцияларды жүргүзүүнү уюштурууга өбөлгө түзгөн төлөм инструменти. Казыналыктын картты боюнча операциялар Казыналык тарабынан чегерилген акча каражаттарынын суммасынын чегинде карт ээси тарабынан жүргүзүлөт. Карт, Казыналыктын менчиги болуп саналат жана ал ушул жобого, Казыналык белгилеген жол-жоболорго жана улуттук төлөм системасынын оператору менен түзүлгөн келишим шарттарына ылайык, бюджеттик уюмдарга пайдалануу үчүн сунушталат. Уюм картты пайдаланууну карт эсине тапшырат;*

2) *карт ээси – бул, келишимдердин жана/же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка документтердин жана Казыналыктын талаптарынын негизинде Казыналыктын төлөм карттын пайдалануу менен операцияларды ишке ашырууга уюм тарабынан ыйгарым укук чегерилген адам (жак);*

3) *уюм – Казыналыктын төлөм карттын пайдалануу үчүн алган мамлекеттик орган, жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органы, бюджеттик уюм;*

4) *процессинг – карттарды пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар боюнча маалыматтарды топтоону, иштеп чыгууну жана эсептешүүлөрдүн катышуучуларына жөнөтүүнү, ошондой эле карттарды пайдалануу менен эсептешүүлөр системасына катышуучулар ортосунда түзүлгөн тиешелүү келишимдер каралган башка милдеттерди камтыган иш чөйрөсү;*

5) *процессинг борбору – «Банктар аралык процессинг борбору» жабык акционердик коому, «Элкарт» төлөм картты менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын оператору;*

6) *Казыналыктын төлөм карттын пайдалануу менен эсептешүүлөргө катышуучулар – Казыналык, карт ээси, эквайер, процессинг борбору;*

7) *эквайер – системанын операциялык эрежелеринде жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгилен-*

ген тартипке жана шарттарга ылайык, Казыналыктын төлөм картынын эквайрингин жүзөгө ашырган коммерциялык банк;

8) карт-чек – бул, транзакциялар боюнча эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн негиз болгон жана анын ишке ашырылган-дыгын тастыктаган, картты пайдалануу менен транзакцияларды ишке ашырууда терминал, банкомат же башка жабдуудан чыгарылып берилген кагаз жүзүндөгү документ.

6. Казыналык менен төлөм карттарын пайдалануу аркылуу эсептешүүлөр системасынын башка катышуучуларынын ортосундагы мамилелерде, ошондой эле Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 14-октябрында №41/7 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттар жөнүндө” жободо аныкталган терминдер жана түшүнүктөр колдонулат.

3-глава.

КАЗИНАЛЫКТЫН ТӨЛӨМ КАРТТАР ЭМИССИЯСЫ УЧУРУНДА АТКАРГАН МИЛДЕТТЕРИ ЖАНА ФУНКЦИЯЛАРЫ

7. Казыналыктын төлөм картынын эмиссиясы боюнча иши Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Казыналыктыгынын негизги жоболору жөнүндө” мыйзамына ылайык, Казыналыктын аныкталган милдеттерине жана функцияларына жараша ишке ашырылат.
8. Казыналык, «Элкарт» төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын базасында, уюмдар үчүн төлөм карттарынын эмитенти болуп саналат.
9. Казыналыктын төлөм картынын эмиссиясы боюнча иши өзүндө төмөнкүлөрдү камтууга тийиш (бирок муну менен эле чектелбешти зарыл):
  - 1) *зарыл техникалык базаны жана анын ишенимдүү техникалык абалда туруктуу иштеп, маалыматтын коргоого алынышы жагында талаптардын аткарылышы көз карашынан дайыма ички текшерүүнү жүргүзүп туруу (бир чейректе 1 жолудан кем эмес) системасын калыптандыруу;*
  - 2) *Казыналыктын төлөм картты боюнча ички эсепке алуу жана отчет системасын түзүү;*
  - 3) *Казыналыктын төлөм карттын пайдалана турган уюмдар менен маалымат алмашуунун тартибин, мөөнөттөрүн жана каналдарын, финансылык дооматтар боюнча ишти макулдашып жүргүзүү тартибин уюштуруу.*

10. Казыналык эң аз дегенде төмөнкүдөй ички жол-жоболорго ээ болууга тийиш:
  - 1) *Казыналыктын төлөм картын чыгаруу, тапшыруу, пайдалануу жана кайтарып алуу (алып коюу) процессин уюштуруу;*
  - 2) *тиешелүү маалыматтар менен алмашууда байланыш каналынын коопсуздугу жана туруктуу ишти колдоого алуусу үчүн процессинг борборуна туташууну камсыз кылган жабдуулардан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн түзүү;*
  - 3) *Казыналыктын төлөм картын алуу жана пайдалануу тартиби, анын ичинде карттын коопсуз пайдаланылышы үчүн түшүндүрүү иштерин жүргүзүү, карт ээлери алар аркылуу төлөмдөрдү жүзөгө ашыра алган банктардын жана алардын терминалдарынын жаңыртылган тизмеги жөнүндө маалымат берүү жагында уюмдар менен өз ара иш алып баруу;*
  - 4) *Казыналыктын ар бир төлөм карты боюнча каражаттардын жылышын эсепке алуу, чыгарылган төлөм картынын (карт ээлери жөнүндө жеке маалыматтар менен) тизмесин жүргүзүү;*
  - 5) *Казыналыктын төлөм картын жоготуп алган, уурдаткан же аларды ыйгарым укук чегерилбеген адам пайдалангандыгы фактысы жөнүндө Казыналыктын ошол уюмга маалымдоо тартиби, уюмдун укуктары, милдеттери жана жоопкерчилиги;*
  - 6) *финансылык дооматтар боюнча тиешелүү иштерди макулдашып жүргүзүү тартиби;*
  - 7) *Казыналыктын төлөм карты аркылуу акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетту берүү тартиби, мында ар бир уюм отчетту Казыналыкка отчеттун формаларын кошо тиркөө менен берүүгө тийиш;*
  - 8) *Казыналыктын төлөм картын блокировкалоо тартиби.*
11. Казыналык төлөм карты менен операцияларды ишке ашырууда келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктерге мониторинг жүргүзүү, иште орун алган үзгүлтүктөр жана техникалык проблемалар тууралуу маалыматты топтоо үчүн ыйгарым укуктуу адамды дайындоого тийиш.

4-глава.

КАЗЫНАЛЫКТЫН ТӨЛӨМ КАРТЫН ЭМИССИЯЛОО ЖАНА АЛАРДЫ УЮМДАРГА ТАПШЫРУУ ТАРТИБИ

12. Төлөм карты бериле турган уюмдарды Казыналык өзү аныктайт жана системанын белгиленген операциялык эрежелерине ылайык, улуттук төлөм системасынын операторуна төлөм карттарын чыгарууга билдирме жөнөтөт.
13. Казыналыктын төлөм карты, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында банктык төлөм карттарына карата белгиленген тартипке жана талаптарга ылайык даярдалууга жана милдеттүү реквизиттерди камтууга тийиш.
14. Казыналыктын төлөм карты бекитилген логотибине жана дизайнына ылайык эмитирленет.
15. Казыналыктын төлөм карты анын менчиги болуп саналат жана ал уюмдун атына берилип, ушул жобого жана Казыналыктын белгиленген жол-жобосуна ылайык андан пайдалануу мүмкүнчүлүгү сунушталат.
16. Казыналыктын төлөм карты дебеттик карт болуп саналат, аларды пайдалануу багыты жана аткаруучу милдеттери Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленет. Казыналыктын төлөм карты боюнча операциялар Казыналык чегерген акча каражаттарынын суммасынын чегинде, карт ээси тарабынан ишке ашырылат.
17. Казыналыктын төлөм картындагы каражаттарды тескөө үчүн уюм карт ээсин – жооптуу адамды дайындайт жана Казыналыкка ал жөнүндө төмөнкү маалыматтарды жөнөтөт:
  - 1) жооптуу адамга тиешелүү жеке маалыматтар (*Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, аты-жөнү, атасынын аты, паспорттогу же анын ким экендигин тастыктаган башка документтердеги маалыматтар*) жана аны идентификациялоого мүмкүндүк берген башка маалыматтарды;
  - 2) *Казыналыктын төлөм картындагы каражаттарды укукка жатпаган шартта жана туура эмес пайдалангандыгы, мында коопсуздук (ПИН-кодду колдонуу, картты жоготуп же уурдатып алган учурдагы иш-аракеттери) талаптарын так сакталышы үчүн ошол адамдын материалдык жопкерчилиги жөнүндө келишим.*
18. Казыналыктын төлөм карты ал тарабынан белгиленген жол-жобого ылайык, кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын жана башка документтердин негизинде уюмдарга тапшырылат. Карт ээси Казыналыктын төлөм картын пайдалануу эрежелеле-

ри жана таанышып чыгып, аны алгандыг тууралуу кол коюп берүү менен тастыктоого тийиш.

5-глава.

КАЗЫНАЛЫКТЫН ТӨЛӨМ КАРТЫН ПАЙДАЛАНУУ МЕНЕН ТӨЛӨМДӨРДҮ ӨТКӨРҮҮ ТАРТИБИ

19. Казыналыктын төлөм карты боюнча төлөмдөр менен эсептешүүлөр, Улуттук банктын банктык төлөм карттар үчүн иштелип чыккан ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте, ошондой эле улуттук төлөм системасынын эрежелерине ылайык жүргүзүлөт.
20. Казыналыктын төлөм карты боюнча карт ээлерине нак акча каражаттарын берүү жана башка эсептешүүлөр улуттук валютада гана ишке ашырылат.
21. Казыналыктын төлөм картын пайдалануу менен нак акча каражаттарынын берилгендигин тастыктаган документтен болуп карт-чек саналат. Алгылыксыз иш-аракеттерден улам келип чыгуучу тобокелдиктерди басаңдатуу үчүн карт-чекте карттын номери жөнүндө маалыматтар ачык көрсөтүлүүгө тийиш эмес. Мында системанын коопсуздук эрежелерине ылайык тиешелүү гана маалыматтар чагылдырылат.
22. Казыналыктын ички жол-жоболорунда белгиленген формага жана мөөнөттөргө ылайык уюм, төлөм карттарын пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар боюнча ага отчет берет.
23. Казыналык, карт ээлери тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана бухгалтердик эсепке алуу эрежелерине ылайык жүргүзүлгөн операциялардын негизинде өзүнүн ички автоматташтырылган системасында төлөм картын пайдалануу менен ишке ашырылган операцияларды бухгалтердик эсепке алууну жүргүзөт.
24. Улуттук төлөм системасынын операторунан алынган, Казыналыктын төлөм карты боюнча каражаттардын жылышы жана калдыгы боюнча көчүрмөлөрдүн негизинде Казыналык уюм нак акча каражаттарын алгандыгына текшерүү жүргүзөт.
25. Жыйынтыктап эсептешүүлөрдөн кийин төлөм жаңылыш же шектүү деп таанылган учурда, уюм бул тууралуу Казыналыкка маалымдайт, ал өз кезегинде улуттук төлөм системанын оператору менен түзүлгөн келишимдин жана системанын операциялык эрежелеринин шарттарына жана тартибине ылайык дооматтарды коё алат.

6-глава.

КАЗЫНАЛЫКТЫН ТӨЛӨМ КАРТЫН БЛОКИРОВКАЛОО ЖАНА АЛЫП САЛУУ

26. Казыналык төлөм картын төмөнкү учурларда блокировкалап же алып салышы мүмкүн:

1) *Карт ээси Казыналыктын төлөм карттарын пайдалануу эрежелерин бузуууга жол берсе;*

2) *Казыналыктын төлөм картынын колдонуу мөөнөтү аяктаган учурда;*

3) *Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана системанын операциялык эрежелеринде каралган башка учурларда.*

Төлөм карттарын тейлөө токтотулган учурда Казыналык бул тууралуу уюмга белгиленген тартипте маалымдоого тийиш.

27. Ушул убактылуу жобонун 26-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар боюнча карт ээсинин жана/же уюмдун атынан арыз жана билдирүү келип түшсө, Казыналык төлөм картынын реквизиттерин стоп-баракча системасына чагылдырууга тийиш.

28. Казыналыктын төлөм картын жоготуп, уурдатып алгандыгы же уюм аны санкциясыз пайдаланып жаткандыгы тууралуу арыздарды жана билдирүүлөрдү берүү шарттары жана ыкмалары, ошондой эле алардын күчүнө кирүү мөөнөттөрү, улуттук төлөм системасынын иш тартибине жана регламентине ылайык Казыналык тарабынан белгиленет. Арыздын өз убагында берилиши үчүн карт ээси жооп берет.

7-глава.

ЭКВАЙЕРГЕ ЖАНА ЭКВАЙРИНГГЕ КАРАТА ТАЛАПТАР

29. Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында каралган талаптар Казыналыктын төлөм картынын эквайерине жана эквайрингине карата да колдонулат.

30. Эквайер өз терминалдар түйүнү аркылуу Казыналыктын төлөм картын тейлөө жана кабыл алуу мүмкүнчүлүгүн камсыздоосу зарыл. Эквайердин үчүнчү жактар менен кандай болбосун келишимдик мамилелери, төлөм картын тейлөө жагында башка эквайерлер менен мамилелерде тоскоолдуктарды жаратып, чек коюуга тийиш эмес.

8-глава.

**ПРОЦЕССИНГЕ ЖАНА ПРОЦЕССИНГ БОРБОРУНА КАРАТА
ТАЛАПТАР ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТАП ЭСЕПТЕШҮҮЛӨР ТАРТИБИ**

31. Казыналыктын төлөм карты менен жүргүзүлгөн операциялар боюнча процессинг, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын жана системанын операциялык эрежелеринин талаптарына ылайык, Кыргыз Республикасынын аймагында төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын оператору тарабынан ишке ашырылууга тийиш.
32. Казыналыктын төлөм картын пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар, аралыкта орнотулган жабдуулар аркылуу же банкта операциялардын (транзакциялардын) жүргүзүлгөндүгү тууралуу тастыктаманы алган учурда - кайтарылып алынгыс, ал эми карт ээсинин Казыналыктын ички автоматташтырылган системасында ачылган эсебинен каражат алынган учурунда - жыйынтыкталган болуп эсептелет.
33. Казыналыктын төлөм картын пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар, төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасында процессинг аяктаган учурдан тартып Казыналык жана эквайер үчүн кайтарылып алынгыс, ал эми Улуттук банкта ачылган корреспонденттик эсептер боюнча эсептешүүлөр ишке ашырылган шартта жыйынтыкталган болуп эсептелинет.

9-глава.

КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

34. Улуттук банк, Казыналыктын төлөм картын пайдалануу менен пилоттук долбоорду ишке ашыруунун жүрүшүнө мониторингди, талдап-иликтөөлөрдү, жөнгө салууну жана көзөмөлгө алууну Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык ишке ашырат.
35. Казыналык өзү чыгарган төлөм карты боюнча маалыматтарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында банктык төлөм карттары үчүн белгиленген формаларга жана мөөнөттөргө ылайык Улуттук банкка сунуштап турат.
36. Процессинг борбору Казыналыктын төлөм картына тиешелүү маалыматтарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген формаларга жана мөөнөттөргө ылайык Улуттук банкка сунуштап турат.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/7

Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлунда №18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун жаңы редакциясы бекитүү тууралуу» токтомуна толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2004- жылдын 21- июлунда №18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун жаңы редакциясын бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

Жогоруда көрсөтүлгөн токтому менен бекитилген “Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө” жобонун:

4.3. пунктунун 4.3.2 пунктчасы төмөнкү мазмундагы онунчу абзац менен толукталсын:

“- карыз алуучунун-жеке адамдын, аны ичинде юридикалык жакты түзүүсүз эле иш алып барган жеке ишкерлердин чет өлкө валютасындагы кредитинин ордун жабууга багытталган утурумдук төлөмдөрүнүн өлчөмү ошол мезгил ичиндеги анын чогуу алгандагы кирешесинин 40 пайызынан көбүрөөгүн түзөт. Мында анын чет өлкө валютасындагы чогуу алгандагы кирешеси анын бардык кирешесинин кеминде 50 пайызын түзүүгө тийиш.”,

2. Бул токтом күчүнө киргенден кийин анын талабы жаңыдан берилген жана реструктуризацияланган кредиттерге да таркатылат.

3. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
4. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, адистештирилген финансы-кредиттик мекемеси “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүгүү банкын, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.
6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л.Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/8

“Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө” нускоону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 4, 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кароого сунушталган “Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө” нускоо (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 15-апрелиндеги №19/6 “Аманаттарды тартуу менен иш алып барган микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө” нускоону бекитүү тууралуу” токтому күчүн жоготкон катары таанылсын.
3. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин токтом Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
4. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен микрокаржылоо компанияларын, Микрокаржылоо уюмдары ассоциациясын, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсин.

6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

*Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын «30»-майындагы №24\8
токтомуна карата тиркеме*

**Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө
НУСКОО**

1. Жалпы жоболор
2. Ачык валюта позицияларын эсептөө тартиби
3. Ачык валюта позицияларынын лимиттери
4. Ачык валюта позициялары тууралуу отчеттор жана аларды сунуштоо тартиби
5. Ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттерин бузууга жол бергендиги үчүн колдонулуучу санкциялар
6. Чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча ички контролдукту уюштуруу
  - 1-тиркеме Ачык валюта позициялары (АВП) тууралуу күн сайын сунушталуучу отчет
  - 2-тиркеме Ачык валюта позициялары (АВП) тууралуу жума сайын сунушталуучу отчет

1. Жалпы жоболор

1. Бул нускоо, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасында банктар жана банк иши жөнүндө” жана “Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө” мыйзамдарына ылайык, микрокаржылоо компанияларынын (мындан ары – МКК) ишинде валюта тобокелдиктерине бөгөт коюу максатында иштелип чыккан.
2. МКК ички саясатты жана ачык валюта позицияларынын лимиттердин сакталышына контролдук жүргүзүү боюнча жол-жоболорду иштеп чыгууда, ушул нускоонун талаптарына таянууга тийиш.
3. Ушул нускоонун максаттарында төмөнкү аныктамалар колдонулат:

Валюта тобокелдиги – бул МКК чет өлкө валютасы боюнча ачык валюта позициясына ээ болгон учурда валюта курсу алгылыксыз багытта өзгөрүп, МККнын чет өлкө валютасы төрүндөгү талаптарынын (активдеринин)/милдеттенмелеринин наркынын өзгөрүүсүнөн улам, анын чыгымга дуушар болуу тобокелдиги. Валюта позициясы валюталык операцияларды жүзөгө ашырууда келип чыгат жана МККнын валюта тобо-

келдигине дуушарлануу деңгээлинин көрсөткүчү болуп саналат.

Валюталык операциялар – бул чет өлкө валютасында кредиттерди берүү, мөөнөттүү аманаттарды (депозиттерди) кабыл алуу боюнча операциялар, ошондой эле алардын натыйжасында чет өлкө валютасы түрүндө талаптар (активдер) же болбосо милдеттенмелер өзгөргөн башка операциялар.

Таза валюта позициясы – бул МККнын өзүнчө бир чет өлкө валютасындагы баланстык сыяктуу эле, баланстан тышкары талаптары (активдери) менен милдеттенмелери ортосунда келип чыккан ажырым.

МККнын тиешелүү валютасындагы талаптары (активдери) жана милдеттенмелери бири-бирине дал келбей калган шартта ал ачык позиция, ал эми тең болгон учурда – жабык позиция болуп саналат.

МККнын ачык валюта позициясы узак мөөнөттүү (МККнын тиешелүү валютадагы талаптары (активдери) анын ошол эле валютадагы милдеттенмелеринен жогору болгон шартта), же кыска мөөнөттүү (милдеттенмелер талаптардан (активдерден) арткан шартта) болушу мүмкүн. Узак мөөнөттүү валюта позициясы «+» белгиси менен, ал эми кыска мөөнөттүү позиция «-» белгиси менен белгиленет.

Расмий курс – бул чет өлкө валюталарынын кыргыз сомуна карата расмий курсу, ал Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 28-мартындагы №10/15 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) чет өлкө валюталарынын кыргыз сомуна карата расмий курстарын аныктоо тартибине ылайык Улуттук банк тарабынан белгиленет.

Суммардык валюта позициясы – бул МККнын бардык чет өлкө валюталары боюнча таза валюта позицияларынын суммасы, ал ушул нускоонун 8-пунктунда аныкталган тартипте «short hand» ыкмасы боюнча эсептелинет.

МККнын өздүк капиталы, Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы №4/2 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын аймагында иштеп жаткан микроаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуунун убактылуу эрежелерине ылайык эсептелинет.

Ачык валюта позицияларынын лимиттери – бул, Улуттук банк тарабынан белгиленүүчү чектөөлөр, ал ачык валюта позицияларынын (ар бир чет өлкө валютасы жана суммардык боюнча) МККнын өздүк капиталына карата пайыздык катыш түрүндө туюндурулат. Ал МККнын отчеттук айдын 1ине карата абал боюнча өздүк капиталы өлчөмүнүн негизинде эсептелет. Ачык валюта позициялары Улуттук банк тарабынан белгиленген расмий курс боюнча кыргыз сомунда эсепке алынат. Ачык валюта позицияларынын лимиттери пайыздарда, үтүрдөн кийинки эки ондук белгиге чейин тегеректөө менен эсептелет.

Бүтүмгө келишүү күнү – бул тараптардын бүтүмдүн негизги шарттары боюнча (валюта түрү, алмашуу курсу, каражаттар суммасы, валюта-

лоо күнү ж.б.) макулдашууга жетишүү күнү.

Валюталоо күнү - бул бүтүмгө катышуучулардын эсептерине каражаттар чегерилген күн.

2. Ачык валюта позицияларын эсептөө тартиби

4. Ар бир операциялык күндүн акырына карата абал боюнча МКК төмөнкү көрсөткүчтөрдү эсептөөгө тийиш:
  - ар бир чет өлкө валютасы боюнча таза валюта позициялары;
  - суммардык валюта позициясы.
5. Таза валюта позициялары ар бир чет өлкө валютасы боюнча өз-өзүнчө төмөнкү көрсөткүчтөрдүн суммасы катары эсептелинет:
  - чет өлкө валютасындагы таза спот-позиция. Бул чоңдук, чет өлкө валюталарында чегерилген пайыздык кирешелерди/чыгашаларды кошо алганда, баланстык активдер менен баланстык милдеттенмелер ортосундагы ажырым катары эсептелинет (анын ичинде валюталоо күнү 2 күнгө чейинки бүткөрүлбөгөн “spot” контракттар жана “своп” контракттардын бөлүгү болуп саналган “spot” контракттар). Мында активдер жана милдеттенмелер таза баланстык нарк боюнча эсепте камтылат. Бул нускоонун максаттары үчүн “своп” контракт катары төмөнкү эки бүтүмдөн турган комбинация түрүндөгү операцияны түшүнөбүз: белгилүү бир мезгилге ошол эле контрагент менен ошол эле суммага (“своп” контракттарынын негизги суммасы) “spot” жана “форвард” контракттары;
  - чет өлкө валютасындагы таза форвард-позиция. Бул чоңдук, “форвард” контракттары (фьючерстерди кошо алганда), ошондой эле “своп” контракттарынын бөлүгү болуп саналган “форвард” контракттары боюнча талаптар жана милдеттенмелер ортосунда келип чыккан ажырым катары эсептелинет;
  - ошол эле чет өлкө валютасы менен камсыздалган гарантиялардан тышкары чет өлкө валютасында номинирленген, МККларга берилген гарантиялар. Мында, көрсөтүлгөн гарантиялар таза валюта позициясынын эсебине бенефициар (пайдага ээ болуучу) милдеттенме боюнча акча суммасын төлөө талабын сунуштаган шартта же МКК көрсөтүлгөн гарантиялар боюнча төлөө талап кылынышы мүмкүндүгүн күбөлөндүргөн документ менен тастыкталган маалыматты алган учурдан тартып камтылат. Мисалы, бенефициардын принципал өз милдеттерин аткарганандыгы (аткарууну кечиктиргендиги) туралуу каты ал гарантияны таза валюта позициясынын эсебине камтуу үчүн негиз болуп саналат.

6. Валюта операциялары валюта позицияларынын эсептеринде бүтүм келишилип, ал баланска чагылдырылган күндөн тартип, анын ичинде бүтүмгө келишилген күн болуп саналбаган, келечекте валюталоо күнүн камтыган операцияларда камтылат.
7. Ар бир чет өлкө валютасы боюнча таза валюта позицияларын эсептөө сомдук эквивалентте, Улуттук банк тарабынан отчеттук күнгө карата белгиленген колдонуудагы расмий курс боюнча жүргүзүлөт.
8. Бардык чет өлкө валюталары боюнча суммардык ачык валюта позициясы «short hand» ыкмасын пайдалануу менен эсептелинет, б.а. эсептөө ар бир чет өлкө валютасындагы бардык узак мөөнөттүү таза валюта позицияларын өзүнчө жана бардык кыска мөөнөттүү таза валюта позицияларын өзүнчө суммалоо аркылуу жүргүзүлөт. Андан кийин алынган өлчөмдөр бири-бирине салыштырылат (Улуттук банк белгилеген расмий курс боюнча кыргыз сом түрүндөгү абсолюттук өлчөмдө) жана эки өлчөмдүн ичинен көбүрөөгү (бардык узак мөөнөттүү таза валюта позицияларынын же бардык кыска мөөнөттүү таза валюта позицияларынын суммасы) суммардык ачык валюта позициясынын лимитин эсептөөдө пайдаланылат.

3. Ачык валюта позицияларынын лимиттери

9. Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте уюштуруучулардан (акционерлерден) карыз алышуу ишкердигин жүргүзгөн жана юридикалык жактардан карызга каражаттарды алып, аларды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жана шарттарда жайгаштырууну жүзөгө ашырышкан МККлар үчүн төмөнкү лимиттер белгиленет:
  - 1) операциялык күндүн акырына карата расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленген чет өлкө валюталары боюнча суммардык ачык валюта позициясынын өлчөмү, МККнын отчеттук айдын 1ине карата эсептелинген өздүк капиталынын 20% ашпоого тийиш;
  - 2) операциялык күндүн акырына карата абал боюнча расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленбеген чет өлкө валюталары боюнча суммардык валюта позициясы жабык болууга тийиш.
10. Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте уюштуруучулардан (акционерлерден) карыз алышуу ишкердигин жүргүзгөн жана юридикалык жактардан карызга каражаттарды алып, аларды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартип-

те жана шарттарда жайгаштырууну жана/же Улуттук банк тарабынан берилген лицензияда көрсөтүлгөн чет өлкө валюталарында уруксат берилген төмөнкү операцияларды жүзөгө ашырышкан:

- микрокредиттерди берген,
  - жеке адамдардан жана юридикалык жактардан кайтарымдуулук шарттарында мөөнөттүү аманаттарды (депозиттерди) тарткан,
  - карыздык милдеттенмелерди (факторингди) сатып алган жана саткан,
  - гарантияларды Улуттук банк тарабынан белгиленген өлчөмдө сунуштаган МККлар үчүн төмөнкү лимиттер белгиленет:
    - 1) ар бир чет өлкө валютасы боюнча ачык узак мөөнөттүү/кыска мөөнөттүү валюта позициясынын өлчөмү операциялык күндүн акырына төмөнкүлөрдөн ашпоого тийиш:
  - расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленген валюталар үчүн – отчеттук айдын 1ине карата абалы боюнча эсептелинген МККнын өздүк капиталынан 15%;
  - расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленбеген валюталар үчүн – таза валюта позициясы жабык болууга тийиш;
    - 2) операциялык күндүн акырына карата расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленүүчү чет өлкө валюталары боюнча суммардык валюта позициясынын өлчөмү, МККнын отчеттук айдын 1ине карата эсептелинген өздүк капиталынын 20% ашпоого тийиш.
11. МКК операциялык күндүн акырына карата ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттерин так сактоого милдеттүү.
  12. Ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттеринин чегинен чыккан шартта, алар МКК тарабынан кийинки операциялык күнгө өткөрүлбөйт. Күндөлүк операциялык күндүн акырына чейин лимиттер Улуттук банктын талаптарына ылайык келтирилүүгө тийиш.
  13. Операциялык күн ичинде катталган ачык валюта позицияларынын чоңдугуна контролдукту МКК өз алдынча, валюта тобокелдиги деңгээлине берген өз баасына жараша жүргүзөт. Мында ар бир МКК валюта тобокелдигинин өлчөмүн күн ичинде Директорлор кеңеши, Байкоо кеңеши же башка ыйгарым укуктуу жак тарабынан МККнын уюштуруу документтерине ылайык, валюта тобокелдиктерин тескөөнүн бекитилген ички саясатынын чегинде сактап турууга тийиш.
  14. Айрым МККлар үчүн суммардык ачык валюта позициясынын лимитинин чектүү мааниси, эгерде бул МККлар өтө жогорку деңгээлдеги валюта тобокелдигин өзүнө алса, Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетинин чечими менен төмөндөтүлүшү мүмкүн.

4. Ачык валюта позициялары жөнүндө отчеттор жана аларды сунуштоо тартиби

15. Мөөнөттүү аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барышкан МККлар күн сайын саат 9.00гө чейин Улуттук банкка, ал эми республиканын башка областтарында жайгашкан МККлар – Улуттук банктын тиешелүү областтык башкармалыктарына, Баткен областындагы өкүлчүлүгүнө ушул нускоого карата 1-тиркемеге ылайык өткөн операциялык күндүн акырына карата абал боюнча ачык валюта позициялары тууралуу күн сайын сунушталуучу отчетту кагаз бетине чыгарылган жана электрондук түрдө сунушташат.
16. Мөөнөттүү аманаттарды (депозиттерди) тартпаган МККлар отчеттук жумадан кийинки алгачкы жумуш күнү саат 9.00гө чейин Улуттук банкка, ал эми республиканын башка областтарында жайгашкан МККлар – Улуттук банктын тиешелүү областтык башкармалыктарына, Баткен областындагы өкүлчүлүгүнө ушул нускоого карата 2-тиркемеге ылайык отчеттук жуманын ар бир операциялык күндүн акырына карата абал боюнча отчеттук жума ичиндеги ачык валюта позициялары тууралуу жума сайын сунушталуучу отчетту кагаз бетине чыгарылган жана электрондук түрдө сунушташат.
17. Филиалдарга ээ МККлар отчетторунда ачык валюта позициялары боюнча жыйынтыкталган маалыматтарды өзүнүн бардык филиалдарынын маалыматтарын эске алуу менен сунуштоого тийиш.

5. Ачык валюта позицияларына белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта колдонулуучу санкциялар

18. МКК ачык валюта позицияларына белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта Улуттук банк, Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 19-майындагы №16/3 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрокаржылоо уюмдарына карата колдонулуучу эскертүү чаралары жана санкциялар жөнүндө” жобого ылайык, анын ачык валюта позициясынын лимитинен ашкан суммасынын 5%, бирок МККнын өздүк капиталы өлчөмүнөн 1% жогору эмес өлчөмдө МККдан айыптык төлөм өндүрүү түрүндө санкцияларды колдонот.
19. МКК системалуу түрдө (30 календардык күн ичинде 2 же андан көп жолу) белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта Улуттук банк мыйзамдарда жана ченемдик укуктук ак-

тыларда каралган башка санкцияларды колдонуп, лицензияны да кайтарып алышы мүмкүн.

20. МККнын кандайдыр бир жол менен айкын валюта позициясынын отчетто чагылдырылбашы жагында көргөн аракеттери төмөнкү аракеттер катары кабыл алынат:
- Улуттук банкты жаңылыштыкка алып келүү;
  - алгылыксыз банктык тажрыйбанын болушу;
  - анын айкын өлчөмүн бурмалоо максатында валюта позициясын татаалдатуу, башкача айтканда алардын келип чыгышын жана жүзөгө ашырылышын тактоо мүмкүн эмес болгон шектүү операцияларды ишке ашыруу жана/же эгерде мындай операциялар МККнын финансылык отчетуна жана анын экономикалык ченемдерине таасирин тийгизүү;
  - МКК так эмес финансылык жана регулятивдик отчетту сунуштоо.

Так эмес валюта позициясы чагылдырылган шартта МККга карата тиешелүү санкциялар колдонулат, мында анын лицензиясы да кайтарылып алынышы мүмкүн.

21. Бул нускоонун кайсы болбосун талабын бузууга жол берген шартта МККнын жетекчилиги, жол берилген мындай бузуулар тууралуу дароо маалымдоого жана эки күндүк мөөнөт ичинде ал бузуулардын себептерине түшүндүрмө берип, аларды четтетүү максатында МКК тарабынан көрүлгөн чаралар тизмегин жазуу жүзүндө кошо тиркөө менен Улуттук банкка сунуштоого милдеттүү.

6. Чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча ички контролдукту уюштуруу

22. Чет өлкө валютасы менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн МКК валюта тобокелдигин тескөөнүн ички саясатын иштеп чыгууга жана шайкеш ички контролдукту уюштурууга милдеттүү.
23. Чет өлкө валютасы менен ишке ашырылган ар бир операция боюнча тиешелүү жол-жоболор иштелип чыгып, анда төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:
- МККнын кызматкерлеринин функционалдык милдеттерин чектөө, ал бир кызматкердин бүтүмгө келишүүгө демилгелөө ишинен тартып аны бухгалтердик китептерде эсепке алууга чейинки толук көлөмдөгү кандайдыр бир процессти аткара албагандай жана/же контролдукка ала албагандай жүргүзүлөт;
  - МККнын тиешелүү ыйгарым укуктуу кызматкерлери тарабынан ишке ашырылган операциялардын жана алардын көлөмүнө карата санкцияларды колдонуунун так тартиби;

- ар бир чет өлкө валютасы жана бүтүндөй бардык валюталар боюнча ачык валюта позициясынын ички лимиттери;
- ишке ашырылуучу операциялар тобокелдигинин мүнөзүнө жана даражасына жараша контр-агенттердин ишенимдүүлүгү жана контр-агенттердин категориялары тууралуу маалыматтардын жетиштүүлүк деңгээли;
- валюта операцияларына текшерүү ишин жүргүзүүдө ички аудитке карата талаптар (эң аз дегенде, аудиторлордун көз карандысыздыгы жана алардын зарыл квалификацияга жана билимге ээ болушу);
- МКК жана анын филиалдары үчүн эсепке алуу жана отчет берүү боюнча талаптар (формасы, сунуштоо мезгили, жоопкерчилик).

*Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта
позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби
жөнүндө нускоого карата
1-тиркеме*

_____ 20__ -ж. «__» _____ Үчүн
(МККнын аталышы) (күнү)

ачык валюта позициялары тууралуу
КҮН САЙЫН СУНУШТАЛУУЧУ ОТЧЕТ

СК: _____ миң сом

Валюта түрү	Улуттук банк тарабынан белгиленүүчү расмий курс	Ачык валюта позициясынын чоңдугу (миң сом)	Анын ичинде:		Ачык валюта позициясынын чоңдугу (СК карата %)	Лимиттен четтөө (%)	Кошумча: Бүткөрүлбөгөн спот-бүтүмдөр боюнча калдык	
			баланстык	баланстан тышкаркы			сатуу	сатып алуу
Суммардык ачык валюта позициясы:								

СК – МККнын өздүк капиталы.

*Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө нускоого карата
2-тиркеме*

_____ 20__ -ж. «__» _____ үчүн
(МККнын аталышы) (күнү)

ачык валюта позициялары тууралуу
ЖУМА САЙЫН СУНУШТАЛУУЧУ ОТЧЕТ

СК: _____ МИҢ СОМ

Валюта түрү/ күнү	Улуттук банк тарабынан белгиленүүчү расмий курс	Ачык валюта позициясынын чоңдугу (миң сом)	Анын ичинде		Ачык валюта позициясынын чоңдугу (СК карата %)	Лимиттен четтөө (%)	Кошумча: Бүткөрүлбөгөн спот-бүтүмдөр боюнча калдык	
			баланстык	баланстан тышкаркы			сатуу	сатып алуу
АКШ доллары								
Дүйшөмбү								
Шейшемби								
Шаршемби								
Бейшемби								
Жума								
Евро								
Дүйшөмбү								
Шейшемби								
Шаршемби								
Бейшемби								
Жума								
Казак тенгеси								
Дүйшөмбү								
Шейшемби								
Шаршемби								
Бейшемби								
Жума								
Орус рубли								
Дүйшөмбү								
Шейшемби								

Шаршемби							
Бейшемби							
Жума							
_____ (башка валюта)							
Дүйшөмбү							
Шейшемби							
Шаршемби							
Бейшемби							
Жума							
_____ (башка валюта)							
Дүйшөмбү							
Шейшемби							
Шаршемби							
Бейшемби							
Жума							
Суммардык ачык валюта позициясы:							
Дүйшөмбү							
Шейшемби							
Шаршемби							
Бейшемби							
Жума							

СК – МККнын өздүк капиталы.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/9

**“Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын
лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө” нускоону бекитүү
тууралуу**

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 4, 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кароого сунушталган “Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө” нускоо (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин токтом Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
3. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен кредиттик союздарды, адистештирилген финансы-кредиттик мекеме “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

*Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын «30» майындагы №24\9
токтомуна карата тиркеме*

Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын
лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө
НУСКОО

1. Жалпы жоболор
  2. Ачык валюта позицияларын эсептөө тартиби
  3. Ачык валюта позицияларынын лимиттери
  4. Ачык валюта позициялары тууралуу отчет жана аны сунуштоо тартиби
  5. Ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттерин бузууга жол бергендиги үчүн колдонулуучу санкциялар
  6. Чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча ички контролдукту уюштуруу
- Тиркеме Ачык валюта позициялары (ОВП) тууралуу отчет

1. Жалпы жоболор

1. Бул нускоо, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө” жана “Кредиттик союздар жөнүндө” мыйзамдарына ылайык, кредиттик союздардын (мындан ары – кредиттик союздар) өз катышуучуларынан чет өлкө валютасындагы аманаттарды (депозиттерди) тартуу операцияларын жүзөгө ашырууда жана Улуттук банктан чет өлкө валютасында кошумча кызматтарды көрсөтүүгө (операцияларды жүргүзүүгө) лицензиясы болгон шартта өз катышуучуларына чет өлкө валютасында мөөнөттүүлүк, кайтарымдуулук жана төлөөгө жөндөмдүүлүк шарттарында кредиттерди сунуштоодо кредиттик союздардын ишинде орун алышы мүмкүн болгон валюта тобокелдиктерине бөгөт коюу максатында иштелип чыккан.
2. Кредиттик союздар ички саясатты жана ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышына контролдук жүргүзүү боюнча жол-жоболорду иштеп чыгууда, ушул нускоонун талаптарына таянууга тийиш.
3. Ушул нускоонун максаттарында төмөнкү аныктамалар колдонулат:

Валюта тобокелдиги – бул, кредиттик союз чет өлкө валютасы боюнча ачык валюта позициясына ээ болгон учурда валюта курсу алгылыксыз багытта өзгөрүп, кредиттик союздун чет өлкө валютасы түрүндөгү талаптарынын (активдеринин)/ милдеттенмелеринин наркынын өзгөрүүсүнөн улам, анын чыгымга дуушар болуу тобокелдиги. Валюта позициясы, валюталык операцияларды жүзөгө ашырууда келип чыгат жана ал кредиттик союздун валюта тобокелдигине дуушарлануу деңгээлинин көрсөткүчү болуп саналат.

Валюталык операциялар – бул, кредиттик союздардын өз катышуучуларына чет өлкө валютасында кредиттерди берүү жана алардан чет өлкө валютасында аманаттарды (депозиттерди) кабыл алуу боюнча операциялары, ошондой эле аларды жүзөгө ашыруунун натыйжасында чет өлкө валютасы түрүндөгү талаптар (активдер) же болбосо милдеттенмелер өзгөргөн башка операциялар.

Таза валюта позициясы – бул, кредиттик союздун ар бир өзүнчө чет өлкө валютасындагы талаптары (активдери) менен милдеттенмелери ортосунда келип чыккан ажырым.

Кредиттик союздун тиешелүү валютасындагы талаптары (активдери) жана милдеттенмелери бири-бирине дал келбей калган шартта ал ачык позиция, ал эми тең болгон учурда – жабык позиция болуп саналат.

Кредиттик союздун ачык валюта позициясы узак мөөнөттүү (кредиттик союздун тиешелүү валютадагы талаптары (активдери) анын ошол эле валютадагы милдеттенмелеринен жогору болгон шартта), же кыска мөөнөттүү (милдеттенмелер талаптардан (активдерден) арткан шартта) болушу мүмкүн. Узак мөөнөттүү валюта позициясы «+» белгиси менен, ал эми кыска мөөнөттүү позиция «-» белгиси менен белгиленет.

Расмий курс – бул чет өлкө валюталарынын кыргыз сомуна карата расмий курсу, ал Улуттук банк тарабынан Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 28-мартындагы №10/15 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын чет өлкө валюталарынын кыргыз сомуна карата расмий курстарын аныктоо тартибине ылайык белгиленет.

Суммардык валюта позициясы – бул кредиттик союздун бардык чет өлкө валюталары боюнча таза валюта позицияларынын суммасы, ал ушул нускоонун 9-пунктунда аныкталган тартипте, «short hand» ыкмасы боюнча эсептелинет.

Ачык валюта позицияларынын лимиттери – бул Улуттук банк тарабынан ачык валюта позициялардын (ар бир чет өлкө валютасы жана суммардык боюнча) кредиттик союздун суммардык капиталына карата пайыздык катыш түрүндө туюндурулган чектөөлөрү. Ал кредиттик союздун отчеттук айдын 1ине карата абал боюнча суммардык капиталы өлчөмүнүн негизинде эсептелет. Ачык валюта позициялары Улуттук банк тарабынан белгиленген расмий курс боюнча кыргыз сому түрүндө эсептелинет. Ачык валюта позицияларынын лимиттери пайыздарда, үтүрдөн

кийинки эки ондук белгиге чейин тегеректөө менен эсепке алынат.

Бүтүмгө келишүү күнү – бул тараптардын бүтүмдүн негизги шарттары боюнча (валюта түрү, алмашуу курсу, каражаттар суммасы, валюта-лоо күнү ж.б.) макулдашууга жетишүү күнү.

Валюталоо күнү - бул бүтүмгө катышуучулардын эсептерине каражаттар чегерилген күн.

2. Ачык валюта позицияларын эсептөө тартиби

4. Ар бир операциялык күндүн акырына карата абал боюнча кредиттик союз төмөнкү көрсөткүчтөрдү эсептөөгө тийиш:
  - ар бир чет өлкө валютасы боюнча таза валюта позициялары;
  - суммардык валюта позициясы.
5. Таза валюта позициялары ар бир чет өлкө валютасы боюнча чет өлкө валютасындагы таза спот-позиция катары өз-өзүнчө эсептелет. Бул чоңдук чет өлкө валюталарында чегерилген пайыздык кирешелерди/чыгашаларды кошо алганда, баланстык активдер менен баланстык милдеттенмелер ортосунда ажырым катары эсептелинет. Мында активдер жана милдеттенмелер таза баланстык нарк боюнча эсепте камтылат.
6. Баланстан тышкаркы милдеттенмелер валюта позициясын эсептөөдө камтылбайт.
7. Валюта операциялары, анын ичинде бүтүмгө келишилген күн болуп саналбаган, келечекте валюталоо күнүн камтыган операциялар бүтүм келишилген жана ал баланска чагылдырылган күндөн тартып валюта позицияларынын эсептеринде камтылат.
8. Ар бир чет өлкө валютасы боюнча таза валюта позицияларын эсептөө, Улуттук банк тарабынан отчеттук күнгө карата белгиленген колдонуудагы расмий курс боюнча сомдук эквивалентте жүргүзүлөт.
9. Бардык чет өлкө валюталары боюнча суммардык ачык валюта позициясы «short hand» ыкмасын пайдалануу менен эсептелинет, б.а. эсептөө бардык узак мөөнөттүү таза валюта позицияларын өзүнчө жана бардык кыска мөөнөттүү таза валюта позицияларын өзүнчө суммалоо аркылуу ишке ашырылат. Андан кийин алынган чоңдуктар бири-бирине салыштырылат (Улуттук банк белгилеген расмий курс боюнча кыргыз сом түрүндөгү абсолюттук чоңдукта), жана эки чоңдуктун ичинен көбүрөөгү (бардык узак мөөнөттүү таза валюта позицияларынын же бардык кыска мөөнөттүү таза валюта позицияларынын суммасы) суммардык ачык валюта позициясынын лимитин эсептөөдө пайдаланылат.

3. Ачык валюта позицияларынын лимиттери

10. Кредиттик союздун валюта тобокелдигин жөнгө салуу максатында Улуттук банк ачык валюта позицияларынын төмөнкүдөй лимиттерин белгилейт:
  - 1) операциялык күндүн акырына карата абал боюнча ар бир чет өлкө валютасы боюнча ачык узак/кыска мөөнөттүү валюта позициясынын өлчөмү төмөнкүдөн ашпоого тийиш:
    - расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленген валюталар үчүн – кредиттик союздун отчеттук айдын 1ине карата эсептелген суммардык капиталынан 15%;
    - расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленбеген валюталар үчүн – ачык валюта позициясы жабык болууга тийиш;
  - 2) операциялык күндүн акырына карата абал боюнча расмий курстары Улуттук банк тарабынан белгиленген бардык чет өлкө валюталары боюнча суммардык валюта позициясынын өлчөмү кредиттик союздун отчеттук айдын 1ине карата эсептелген суммардык капиталынын 20% ашпоого тийиш.
11. Кредиттик союздар операциялык күндүн акырына карата ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттерин так сактоого милдеттүү.
12. Ачык валюта позицияларына белгиленген лимиттерден жогору болгон шартта, алар кийинки операциялык күнгө өткөрүлбөйт. Күндөлүк операциялык күндүн акырына чейин лимиттер Улуттук банктын талаптарына ылайык келтирилүүгө тийиш.
13. Операциялык күн ичинде катталган ачык валюта позицияларынын чоңдугуна контролдук кредиттик союз тарабынан өз алдынча, өзүнүн валюта тобокелдиги деңгээлине берген баасына жараша жүргүзөт. Мында ар бир кредиттик союз валюта тобокелдигинин өлчөмүн күн ичинде, Кредиттик союздун жалпы жыйынында бекитилген валюта тобокелдигин тескөөнүн ички саясатына ылайык сактап турууга тийиш.
14. Белгилүү бир кредиттик союзга карата жогорку деңгээлдеги валюта тобокелдиги орун алып тургандыгы аныкталса, мындай кредиттик союздар үчүн суммардык ачык валюта позициясынын лимитинин чектүү мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетинин чечими менен төмөндөтүлүшү мүмкүн.

4. Ачык валюта позициялары жөнүндө отчет жана аны сунуштоо тартиби

15. Кредиттик союздар, отчеттук жумадан кийинки алгачкы эле жумуш күнү саат 9.00гө чейин Улуттук банкка, ал эми республиканын башка областтарында жайгашкан кредиттик союздар – тиешелүү областтык башкармалыктарга, Улуттук банктын Баткен областындагы өкүлчүлүгүнө, ушул нускоого карата тиркемеге ылайык отчеттук жуманын ар бир операциялык күнүнүн акырына карата абал боюнча отчеттук жума үчүн ачык валюта позициялары тууралуу отчетту кагаз бетине чыгарылган жана электрондук түрдө сунушташат.
16. Филиалдарга ээ кредиттик союздар отчетторунда бардык өз филиалдарынын маалыматтарын эске алуу менен ачык валюта позициялары боюнча жыйынтыкталган маалыматтарды сунуштоого тийиш.

5. Ачык валюта позицияларына белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта колдонулуучу санкциялар

17. Кредиттик союздар ачык валюта позицияларына белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта Улуттук банк ал кредиттик союзга карата Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 23-мартындагы №7/5 токтому менен кабыл алынган “Кредиттик союздарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө” жобого ылайык чараларды колдонот.
18. Кредиттик союз системалуу түрдө (30 календардык күн ичинде 2 же андан көп жолу) белгиленген лимиттерди бузууга жол берген шартта Улуттук банк мыйзамдарда жана ченемдик укуктук актыларда каралган таасир этүү чараларын колдонуп, лицензияны да кайтарып алышы мүмкүн.
19. Кредиттик союз кандайдыр бир жол менен айкын валюта позициясын отчетто чагылдырбоо жагында көргөн аракеттери төмөнкү аракеттер катары кабыл алынат:
  - Улуттук банкты жаңылыштыкка алып келүү аракеттери;
  - кооптуу жана ишенимсиз финансылык ишкердиктин орун алышы;
  - анын айкын чоңдугун бурмалоо максатында валюта позициясын татаалдатуу, башкача айтканда алардын келип чыгышын жана жүзөгө ашырылышын тактоо мүмкүн эмес болгон шектүү операцияларды ишке ашыруу жана/же эгерде мындай операциялар кредиттик союздун финансылык отчетуна жана анын экономикалык ченемдерине таасирин тийгизүү;

- кредиттик союз так эмес финансылык жана регулятивдик отчетту сунуштоо.

Кредиттик союз так эмес валюта позициясын чагылдырган шартта кредиттик союзга карата тиешелүү санкциялар колдонулат, мында анын лицензиясы да кайтарылып алынышы мүмкүн.

20. Бул нускоонун кайсы болбосун талабын бузууга жол берген шартта кредиттик союздун жетекчилиги, жол берилген мындай бузуулар тууралуу дароо маалымдоого жана эки күндүк мөөнөт ичинде ал бузуулардын себептерине түшүндүрмө берип, аларды четтетүү жагында көрүлгөн чаралар тизмегин жазуу жүзүндө кошо тиркөө менен Улуттук банкка сунуштоого милдеттүү.

6. Чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча ички контролдукту уюштуруу

21. Чет өлкө валютасы менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн кредиттик союз валюта тобокелдигин тескөөнүн ички саясатын иштеп чыгууга жана шайкеш ички контролдукту уюштурууга милдеттүү.
22. Чет өлкө валютасы менен ишке ашырылган ар бир операция боюнча тиешелүү жол-жоболор иштелип чыгып, анда төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:
  - кредиттик союздун кызматкерлеринин функционалдык милдеттерин чектөө, ал бир кызматкер бүтүмгө келишүүгө демилгелөөдөн тартып аны бухгалтердик китептерде эсепке алууга чейинки толук көлөмдөгү кандайдыр бир процессти аткара албагандай жана/же контролдукка ала албагандай жүргүзүлөт;
  - кредиттик союздун тиешелүү ыйгарым укуктуу кызматкерлеринин ишке ашырылган операциялар көлөмүнө карата санкцияларды так колдонуу тартиби;
  - ар бир чет өлкө валютасы жана бүтүндөй бардык валюталар боюнча ачык валюта позициясынын ички лимиттери;
  - ишке ашырылуучу операциялар тобокелдигинин мүнөзүнө жана даражасына жараша контр-агенттердин ишенимдүүлүгү жана алардын категориялары тууралуу маалыматтардын жетиштүүлүк деңгээли;
  - валюта операцияларына текшерүүлөрдү жүргүзүүдө ревизиялык комиссияга/тышкы (көз карандысыз) аудитке карата коюлуучу талаптар (ревизиялык комиссия мүчөлөрүнүн/тышкы аудиторлордун көз карандысыздыгы, алардын зарыл квалификацияга жана билимге ээ болушу);

- кредиттик союздар жана анын филиалдары үчүн валюта операциялары боюнча эсепке алуу жана отчет берүү боюнча талаптары (формасы, сунуштоо мезгили, жоопкерчилик).

*Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын
лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө
нускаого карата тиркеме*

_____ 20__ -ж. «__» _____ үчүн
(кредиттик союздун аталышы) (күнү)

ачык валюта позициясы тууралуу
ОТЧЕТУ

СК: _____ МИҢ СОМ

Валюта түрү/ күнү	Улуттук банк тарабынан белгиленүүчү расмий курс	Ачык валюта позиция-сынын чондугу (миң сом)	Ачык валюта позициясынын чондугу (СК карата %)	Лимит-тен четтөө (%)	Кошумча: Бүткөрүлбөгөн спот-бүтүмдөр боюнча калдык	
					сатуу	сатып алуу
АКШ доллары						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						
Евро						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						
Казак тенгеси						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						
Орус рубли						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						

Жума						
_____ (башка валюта)						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						
_____ (башка валюта)						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						
Суммардык ачык валюта позициясы:						
Дүйшөмбү						
Шейшемби						
Шаршемби						
Бейшемби						
Жума						

СК – кредиттик союздун суммардык капиталы.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/10

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр киргизилсин:
  - Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы №4/2 “Кыргыз Республикасынын аймагындагы микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуунун убактылуу эрежелери” жөнүндө” токтомуна;
  - Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 19-майындагы №16/3 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрокаржылоо уюмдарына карата колдонулуучу эскертүү чаралары жана санкциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна;
  - Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-декабрындагы №50/7 “Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна;
  - Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы №25/3 “Микрокредиттик компаниянын/микрокредиттик агенттиктин жана ломбарддын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жана “Микрокаржылоо компаниясынын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жоболорун бекитүү тууралуу” токтомуна.
2. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин токтом Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен микрокаржылоо уюмдарын, Микрокаржылоо уюмдар ассоциациясын, кредиттик союздарды, адистештирилген финансы-кредиттик мекеме “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын «30»-майындагы №24\10
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым
токтомдоруна өзгөртүүлөр

1. Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы №4/2 “Кыргыз Республикасынын аймагындагы микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салган убактылуу эрежелер” жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:
жогоруда белгиленген токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын аймагындагы микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салган убактылуу эрежелердин:
  - 2.3-пунктунун 2.3.1-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:
“2.3.1. Микрокаржылоо компаниясынын өздүк капиталын эсептөө (баа берүү күнүнө карата) төмөнкү көрсөткүчтөрдүн негизинде ишке ашырылат:
    - толугу менен төлөнгөн уставдык капиталдын;
    - номиналдан үстөк салынган капиталдын;
    - жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капиталдын;
    - келечекте керектөө үчүн камдардын;
    - өткөн жылдардын бөлүштүрүлбөгөн пайда/чыгымынын;
    - өтүп жаткан жыл ичиндеги чыгымынын;
    - башка микрокаржылоо уюмдарына жана банктарга кандай болбосун инвестицияларды кемитүү менен.”.
2. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 19-майындагы №16/3 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрокаржылоо уюмдарына карата колдонулуучу эскертүү чаралары жана санкциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:
жогоруда белгиленген токтом менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрокаржылоо уюмдарына карата колдонулуучу эскертүү чаралары жана санкциялар жөнүндө” жобонун:
  - 4.13-пунктунун экинчи абзацындагы “төлөнгөн уставдык” деген сөздөр “өздүк” дегенге алмаштырылсын.
3. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-декабрындагы

№50/7 “Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда белгиленген токтом менен бекитилген “Кредиттик союздарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобонун:

- 1.1-пунктундагы “, кошумча лицензияга ээ жана адистештирилген финансы-кредит мекемеси “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсынан карыз алган” деген сүйлөм алынып салынсын.

- 4. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы №25/3 “Микрокредиттик компаниянын/микрокредиттик агенттиктин жана ломбарддын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жана “Микрокаржылоо компаниясынын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жоболорду бекитүү тууралуу” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:
  - жогоруда белгиленген токтом менен бекитилген “Микрокаржылоо компаниясынын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жобонун 2-тиркемесинин:
    - 1) “*Финансылык абалы тууралуу регулятивдик отчет деп аталган 1-бөлүктүн “В. Капитал” бөлүкчөсүнүн “21. Акционердик капитал” статьясынын:*
      - “в” сабы төмөнкү редакцияда берилсин:
“в) номиналдан үстөк салынган капитал
в-1) жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капитал”;
    - 2) “*Капитал” деп аталган 3-бөлүктүн “Капиталдын түзүмүндөгү өзгөрүүлөр” деп аталган 3А бөлүкчөсүнүн:*
      - *5-сабы төмөнкү редакцияда берилсин:*
“5. Номиналдан үстөк салынган капитал, өтүп жаткан жыл, таза
5-1. Жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капитал”;
      - *жогоруда белгиленген токтом менен бекитилген “Микрокредиттик компаниянын/микрокредиттик агенттиктин мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө” жобонун 2-тиркемесинин:*

- 1) *“Финансылык абалы тууралуу регулятивдик отчет” деп аталган 1-бөлүктүн 27-сабы төмөнкү редакцияда берилсин:*

“27. Номиналдан үстөк салынган капитал

27.1 Жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капитал”.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/11

“Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырышкан микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуу эрежелерин” бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. “Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырышкан микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуу эрежелери” (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Токтом расмий жарыялангандан отуз күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - токтом расмий жарыялангандан кийин аны Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы бул токтом менен микрокаржылоо компанияларын жана Микрокаржылоо уюмдары ассоциациясын тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

*Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын 30-майындагы
№24/11 токтому менен бекитилген*

Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуу эрежелери

1. Жалпы жоболор
2. Акча каражаттарын тартпаган микрокаржылоо компанияларынын ишин жөнгө салуу
3. Акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алууга ниеттенишкен микрокаржылоо компаниялардын ишине коюлган талаптар
4. Акча каражаттарын тартуу менен иш алып барышкан микрокаржылоо компаниялардын ишин жөнгө салуу
5. Акча каражаттарын тартуу боюнча операцияларды ишке ашырышкан микрокаржылоо компаниялары үчүн экономикалык ченемдер жана аларды эсептөө тартиби
6. Экономикалык ченемдердин, мезгил-мезгили менен берилүүчү отчеттордун жана башка отчеттордун сакталышы тууралуу маалыматтарды сунуштоо тартиби жана мөөнөттөрү

Тиркеме: экономикалык ченемдердин сакталышы жөнүндө маалыматтар

**1-глава.
ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР**

1. Бул эрежелер, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан жана ал ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды ишке ашырган микрокаржылоо компанияларына таркатылат (мындан ары – микрокаржылоо компаниялар/МФК).
2. Ушул эрежелердин максаты - микрокаржылоо компаниялары тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга жана сакталууга тийиш болгон экономикалык ченемдерди жана талаптарды белгилөө.
3. Микрокаржылоо компаниялары өз ички саясатында, ислам

банк иши жана каржылоо принциптерине (мындан ары – каржылоо саясаты) ылайык операцияларды ишке ашырууда ушул Эрежелер жана Улуттук банктын башка ченемдик укуктук актыларында белгиленген ченемдерди жана талаптарды бузууга жол бербестен, экономикалык ченемдер боюнча жогорку талаптарды белгилей алышат.

4. Улуттук банктан чет өлкө валютасында операцияларды ишке ашырууга лицензиясы болгон шартта төмөнкүлөргө карата лимиттер белгиленет:
  - ар бир чет өлкө валютасы боюнча таза валюта позициясына;
  - суммардык валюта позициясына.

Валюта позициясынын лимиттерин эсептөө тартиби Улуттук банк тарабынан аныкталат.

5. МФКнын уруксат берилген ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык каражаттарды тартуу жана жайгаштыруу боюнча бүтүмдөрүнүн (келишимдеринин) түрлөрү, Шариат кеңеши тарабынан жактырылган жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына жооп берген типтүү келишимдерге ылайык ишке ашырылат.
6. Микрокаржылоо компаниялар кардарларга/сунуштоочуларга/өнөктөштөргө (мындан ары - кардар) каржылоону, мыйзамдар талаптарына ылайык, анын ичинде адамдар тобунун субсидиардык же шериктештик жоопкерчилиги астында каржылоо келишими аркылуу тариздейт.
7. Микрокаржылоо компанияларынын финансылык отчету компаниянын финансылык абалын объективдүү чагылдырууга жана Ислам финансылык институттары үчүн бухгалтердик эсеп жана аудит уюмунун (мындан ары - AAOIFI) стандарттарына ылайык келүүгө тийиш, ал эми белгилүү бир стандарттар жок учурда МФК Финансылык отчеттун эл аралык стандарттарын пайдаланат, мында алар AAOIFI тарабынан бекитилген Шариат стандарттарына каршы келбөөгө тийиш.
8. Микрокаржылоо компаниясы өз көз карандысыз ички аудит кызматын түзүүгө милдеттүү. Ички аудит кызматы, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык өз ички контролдук системасынын жетиштүүлүгүн (шайкештигин) жана натыйжалуулугун текшерүү жана баа берүү үчүн аудит жүргүзүүгө, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленбеген, микрокаржылоо компанияларына гана мүнөздүү болгон белгилүү бир тобокелдиктерге дуушар болушу ыктымалдуулугуна баа берүүгө тийиш.

2-глава.

АКЧА КАРАЖАТТАРЫН ТАРТПАГАН МИКРОКАРЖЫЛОО КОМПАНИЯЛАРЫНЫН ИШИН ЖӨНГӨ САЛУУ

9. МФК, Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген ички каржылоо саясатына ээ болууга тийиш, анда төмөнкүлөр аныкталат:
  - негизги иш чөйрөсү;
  - каржылоо багыттары;
  - кардарларга сунушталуучу продукттар;
  - бир эле ошол адамга берилүүчү каржылоонун максималдуу өлчөмүн аныктайт, бирок ал ушул Эрежелердин 10-пунктунда каралган учурлардан тышкары, жаңыдан түзүлүп жаткан МФКлар үчүн (жеке адамдардан жана юридикалык жактардан акча каражаттарын тартпаган) Улуттук банк тарабынан белгиленген уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнүн үч пайызынан ашпоого тийиш;
  - микрокаржылоо уюмдарынын “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамда белгиленген максаттарына ылайык каржылоо алуу укугуна ээ кардарлардын категориялары.
- 10 Жеке адамдардан жана юридикалык жактардан акча каражаттарын кабыл алуу жана дүңүнөн каржылоо ишин жүзөгө ашырган микрокаржылоо компанияларынан тышкары, ушул Эреженин 9-пунктунда белгиленген МФКлардын бир эле ошол кардарга каржылоонун максималдуу өлчөмүнөн жогору каржылоону “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамдын 2-беренесине ылайык, бизнести кеңейтүү/өнүктүрүү, анын ичинде кошумча жумуш орундарын түзүү максатында төмөнкү багыттар боюнча сунуштоого жол берилет:
  - айыл чарба (өсүмдүк өстүрүүнү, мал чарбачылыгын, айыл чарба продукттарын даярдоону/кайра иштетүүнү кошо алганда);
  - кызматтар;
  - транспорт;
  - өнөр жай;
  - курулуш;
  - “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзам талаптарына ылайык, микрокаржылоонун максаттарына жана милдеттерине каршы келбеген башка багыттар боюнча.

Микрокаржылоо компаниялары каржылоону ушул пунктта көрсөтүлгөн багыттар боюнча сунуштоодо төмөнкү шарттарды аткаруусу зарыл:

- 1) микрокаржылоо компаниясында микрокаржылоонун максаттары менен милдеттерине ылайык продукттардын айкын түрлөрү аныкталган каржылоо саясатынын болушу;
- 2) белгиленген шарттар сакталган учурда (уставдык капиталдын 10 пайызынан ашпаган), сунушталып жаткан каржылоо суммасы үч миллион сомдон (же чет өлкө валютасындагы эквиваленттен) жогору болбоого тийиш;
- 3) Кредиттик маалымат бюросунан (КИБ) кардардын кредиттик таржымалына тиешелүү маалыматтар болсо;
- 4) кардардын төлөө жөндөмдүүлүгүн тастыктаган зарыл документтер болсо (кардарга киреше алып келген активдерге ээ болуу укугу, иштеген жеринен кардардын эмгек акысы жөнүндө маалымат, патент, күбөлүк д.у.с.), ошондой эле микрокаржылоо компаниясынын каржылоо саясатына жана/же башка ички документтерине ылайык, каржылоо боюнча жооптуу адистин же МФКнын башка кызматкердин корутундусу менен тастыкталган кардардын төлөө жөндөмдүүлүгүнө жүргүзүлгөн баа берүү документтери болсо;
- 5) кардардын бизнес-планы сунушталса жана ал бизнес-планда тиешелүү эсептөөлөрү жана болжолдоолору чыгылдырылып, сунушталып жаткан каржылоону пайдалануу максаттары көрсөтүлүүгө тийиш;
- 6) микрокаржылоо компаниясынын сунушталып жаткан каржылоонун максаттуу пайдаланылышына мониторинге жүргүзүү тартибин аныктаган ички ченемдик документтер болсо.

11. Микрокаржылоо компаниясы, Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 31-январындагы №5/1 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын аймагында микрокаржылоо компанияларын лицензиялоо, кайра уюштуруу жана жоюу жөнүндө” жободо (мындан ары – “Кыргыз Республикасынын аймагында микрокаржылоо компанияларын лицензиялоо, кайра уюштуруу жана жоюу жөнүндө” жобо) бекитилген уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү боюнча тиешелүү талаптарды жана аны түзүү шарттарын сактоого тийиш.
12. Микрокаржылоо компаниясынын өздүк капиталын эсептөө (баа берүү күнүнө карата) төмөнкү көрсөткүчтөрдүн негизинде ишке ашырылат:
  - толук төлөнгөн уставдык капиталды;

- номиналдан ашык салынган капиталдын;
- жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капиталдын;
- келечектеги муктаждыктар үчүн камдардын;
- өткөн жылдардагы бөлүштүрүлбөгөн пайдалар/чыгымдардын;
- өтүп жаткан жыл ичиндеги чыгымдардын;
- башка микрокаржылоо уюмдары менен банктарга кандай болбосун инвестицияларды алып салгандан кийин.

Микрокаржылоо компаниясынын минималдуу өздүк капитал ченемдерин сактоосу боюнча талаптар Улуттук банк тарабынан белгиленет.

13. Микрокаржылоо компаниялары, жүргүзгөн иши Шариат стандарттарына каршы келбеген микрокаржылоо уюмдары менен банктарга гана инвестициялоону ишке ашырууга укуктуу. Мында микрокаржылоо компанияларынын микрокаржылоо уюмдарына жана банктарга инвестициялоосу Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы Микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамында аныкталган микрокаржылоо уюмдарынын максаттарына ылайык келүүгө тийиш.

Микрокаржылоо компанияларынын инвестицияларынын чогуу алгандагы максималдуу өлчөмү (карыздык милдеттенмелерге инвестицияларды, финансылык каражаттарды ислам каржылоо принциптерине ылайык жайгаштырууну жана башка кандай болбосун ушул сыяктуу финансылык салымдарды кошо алганда) микрокаржылоо компаниясынын өздүк капитал өлчөмүнүн 30 пайызынан ашпоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$СИ / СК * 100\% \leq 30\%$, мында:

СИ – МФК инвестицияларынын баа берүү күнүнө карата чогуу алгандагы өлчөмү;

СК – МФКнын баа берүү күнүнө карата өздүк капиталы (ушул Эрежелердин 12-пункту).

14. Микрокаржылоо компаниялары төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырууга укугу жок:

1) *микрокаржылоо компания өзү чыгарган баалуу кагаздарды сатып алууга каржылоону сунуштоого, ошондой эле аларды күрөө катарында кабыл алууга;*

2) *кепилдик берүүгө;*

3) *бир кардарга сунушталуучу каржылоонун максималдуу өлчөмүнүн ченеминен чогуу алгандагы сунушталган каржылоодон ашкан өлчөмдө гарантияларды берүүгө;*

4) *Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамында каралган операциялар*

менен бүтүмдөрдөн тышкары, башка банктык операцияларды менен бүтүмдөрдү ишке ашырууга;

5) баалуу кагаздар рыногунда кесиптик ишти жүзөгө ашырууга;

6) аккредитивдерди берүүгө, баалуу металлдар менен операцияларды жана мүлктү ишеним боюнча тескөө ишин жүзөгө ашырууга.

15. МФК чейрек сайын отчеттук айдан кийинки айдын 12синен кечиктирбестен, МФКнын отчеттук күнгө карата финансылык абалы жөнүндө так маалыматтарды камтыган мезгил-мезгили менен берилүүчү отчетту Улуттук банкка сунуштоого тийиш.

Жыл сайын, көз карандысыз тышкы аудит жүргүзүлгөндөн кийин МФК, микрокаржылоо компаниясынын тышкы аудитору отчет берген учурдан тартып 30 күндүн ичинде жетекчиликке катты кошо тиркөө менен тышкы аудитордун толук отчетунун бир нускасын (көчүрмөсүн) Улуттук банкка берүүгө милдеттүү.

Микрокаржылоо компаниясы чейрек ичинде кеминде бир жолу жалпыга маалымдоо каражаттарында маалыматтарды чечмелеген жана түшүндүргөн баланстык отчетту жана жыл сайын көз карандысыз тышкы аудитор тарабынан тастыкталган жылдык финансылык отчетту жарыялайт.

Улуттук банк тарабынан микрокаржылоо компанияларынын ишине коюлган талаптар аткарылбагандыгы, маалыматтар берилбегендиги же өз убагында берилбегендиги, ошондой эле туура эмес маалыматтар берилгендиги фактылары аныкталса, Улуттук банк Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” жана “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамдарына жана Улуттук банктын тиешелүү ченемдик укуктук актыларына ылайык, аларга карата таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

3-глава.

АКЧА КАРАЖАТТАРЫН ТАРТУУ УКУГУНА ЛИЦЕНЗИЯ АЛУУГА ТАЛАПКЕР МИКРОКАРЖЫЛОО КОМПАНИЯЛАРДЫН ИШИНЕ КАРАТА ТАЛАПТАР

16. Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алууга талапкер микрокаржылоо компаниялар, лицензия алууга өтүнүч катты бергенге чейин кеминде 1 жыл мурда микрокаржылоо компаниясы акча каражаттарды тартуу укугуна лицензия алууга билдирмесин берүүгө жана ушул Эрежелердин 17-19-пункттарында белгиленген талаптардын аткарылгандыгын тастыктаган милдеттенме катты Улуттук банкка сунуштоого тийиш.
17. Милдеттенме катка төмөнкү документтер кошо тиркелүүсү зарыл:

- МФК акционерлеринин жалпы жыйынынан толтурулган протоколдун көчүрмөсү жана Директорлор кеңешинин компаниянын акча каражаттарды тартуу ниети жөнүндө токтому;
  - стратегиясын, иш чөйрөсүн жана кийинки үч жыл ичиндеги, анын ичинде акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алганга чейинки мезгилди камтыган 1 жыл жана акча каражаттарын тартуу операциялары жүргүзүлгөн 2 жылды эске алганда экономикалык иш натыйжаларынын болжолдуу эсептөөлөрүн чагылдырган бизнес-планы;
  - Улуттук банктын экономикалык ченемдерине жана талаптарына акча каражаттарды тартуу менен иш алып барган МФКлар үчүн белгиленген көлөмдө жана өлчөмдө жетишүү жана аларды сактоо планы (ушул Эрежелердин 4-главасы);
  - капиталды уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнүн акча каражаттарды тартуу укугуна ээ МФКлар үчүн белгиленген деңгээлине чейин көбөйтүү планы (ушул Эрежелердин 24-пунктунун 1-пунктчасы), мында белгиленген мааниге жетүү мөөнөтү жана капиталды көбөйтүү булагы да көрсөтүлөт.
18. Милдеттенме катты бергенден тартып, МФК ушул Эрежелердин 6-главасынын бардык талаптарын аткаруу, ошондой эле төмөнкү формула боюнча аныктала турган минималдуу өздүк капиталдын ченемин аткаруу боюнча милдеттенмелерди өзүнө алат:

$СК / УК * 100\% \geq 100\%$, мында:

СК – баа берүү күнүнө карата МФКнын өздүк капиталы (ушул Эрежелердин 12-пункту);

УК – акча каражаттарын тартпаган МФКлар үчүн белгиленген минималдуу уставдык капитал (ушул Эрежелердин 11-пункту).

19. МФК акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алууга билдирме берген учурда:

- акча каражаттарын тартуу укугуна ээ МФКлар үчүн талап кылынган өлчөмдө уставдык капиталга ээ болууга (ушул Эрежелердин 24-пунктунун 1-пунктчасы);
- ушул Эрежелердин 4-главасында келтирилген бардык экономикалык ченемдерди жана талаптарды акча каражаттарын тартуу укугуна ээ МФКлар үчүн белгиленген көлөмдө жана өлчөмдө аткарууга;
- МФК тарабынан корпоративдик башкаруу принциптеринин сакталгандыгын (МФКнын тиешелүү уюштуруу түзүмүнүн, башкаруу түзүмүнүн, жетектөөчү курамынын жеке жана ишкер мүнөздөгү квалификациясынын болушу) тастыктоого;
- Улуттук банк тарабынан акча каражаттарын тартуу укугуна ли-

цензия алуу үчүн белгиленген башка талаптарга жооп берүүгө тийиш.

20. Акча каражаттарды тартуу укугуна лицензия алууга талапкер МФКнын милдеттенме катында аныкталган өтмө мезгил аяктаганга чейинки кеминде 3 айдан ашпаган мөөнөттө МФК ушул Эрежелердин 16-18-пункттарында чагылдырылган талаптарды аткарган шартта, Улуттук банк МФКлардын ишинин Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамы, “Кыргыз Республикасынын аймагындагы микрокаржылоо компанияларды лицензиялоо, кайра өзгөртүп түзүү жана жоюу жөнүндө” жобосу жана ушул Эрежелер аркылуу белгиленген, акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алуу үчүн аныкталган талаптарга ылайык келүүсүнө инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзөт.
21. МФКнын милдеттенме катына ылайык өзүнө алган милдеттенмелер жылдык өтмө мезгил ичинде сакталбаган шартта, ага карата милдеттенмелердин аткарылбагандыгы боюнча эскертүү чаралары жана санкциялар колдонулбайт, бирок, бузууга жол берилгендиги жана милдеттенмелердин аткарылбагандыгы тууралуу фактылар Улуттук банк тарабынан МФКнын акча каражаттарын тартуу укугуна лицензия алууга билдирмесин кароо учурунда эске алынат.

4-глава.

АКЧА КАРАЖАТТАРЫН ТАРТКАН МИКРОКАРЖЫЛОО КОМПАНИЯЛАРДЫН ИШИН ЖӨНГӨ САЛУУ

22. Акча каражаттарын тартуу боюнча операцияларды жүзөгө ашыруу укугуна ээ МФКлар, төмөнкүлөрдү кошо алганда Улуттук банк тарабынан белгиленген талаптарды жана экономикалык ченемдерди сактоого милдеттүү :
  - төлөнгөн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүн;
  - өздүк капиталдын минималдуу өлчөмүн (M1);
  - капиталдын шайкештик ченемин (M2);
  - бир кардарга тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн (M3);
  - ликвиддүүлүк ченемин (M4);
  - тартылган акча каражаттарын кайтаруу боюнча тобокелдикти чектөө ченемин (M5);
  - инсайдерлер жана аффилирленген жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн;
  - МФК кызматкерлеринин МФКнын керектөө максаттарын каржылоого сунуштаган чогуу алгандагы карыздарынын чектүү өлчөмүн;

- башка уюмдарга инвестициялардын максималдуу өлчөмүн;
  - мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарга инвестициялардын жалпы өлчөмүн.
23. Акча каражаттарын тартуу боюнча операцияларды жүзөгө ашыруу укугуна ээ МФКлар, төмөнкү укуктарга ээ:
- 1) *МФКнын өзү тарабынан чыгарылган баалуу кагаздарды сатып алууга каржылоону сунуштоо, ошондой эле аларды күрөө катары кабыл алуу;*
  - 2) *кепилдик берүү;*
  - 3) *чогуу алганда берилген каржылоонун бир кардарга каржылоонун максималдуу өлчөмүнүн ченеминен ашкан өлчөмдө гарантияларды берүү;*
  - 4) *“Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамда каралган операциялардан жана бүтүмдөрдөн тышкары, башка банктык операцияларды жана бүтүмдөрдү жүзөгө ашыруу;*
  - 5) *баалуу кагаздар рыногунда кесиптик ишкердикти жүзөгө ашыруу;*
  - 6) *аккредитивдерди берүү, баалуу металлдар менен операцияларды жүзөгө ашыруу жана мүлктү ишеним боюнча тескөө.*

5-глава.

АКЧА КАРАЖАТТАРЫН ТАРТУУ БОЮНЧА ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ ИШКЕ АШЫРГАН МИКРОКАРЖЫЛОО КОМПАНИЯЛАРЫ ҮЧҮН ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМДЕР ЖАНА АЛАРДЫ ЭСЕПТӨӨ ТАРТИБИ

24. Уставдык капиталга карата төмөнкү талаптар белгиленет:
- 1) *акча каражаттарын тартуу боюнча операцияларды жүзөгө ашырышкан МФКлар үчүн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү жана аны түзүү шарттары Кыргыз Республикасынын аймагында микрокаржылоо компанияларды лицензиялоо, кайра өзгөртүп түзүү жана жоюу жөнүндө жободо белгиленген талаптарга жооп берүүгө тийиш;*
  - 2) *МФК уставдык капиталдын өлчөмүн акча каражаттарын тартуу боюнча операцияларды жүзөгө ашырышкан МФКлардын уставдык капиталына карата Улуттук банк тарабынан белгиленген минималдуу талаптардан төмөн эмес деңгээлде сактап турууга тийиш.*
25. Минималдуу өздүк капиталдын (M1) ченеминин мааниси 100% кем эмес деңгээлде сакталуусу зарыл. Минималдуу өздүк капиталдын (M1) ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$M1 = CK / UK * 100\%$, мында:

CK – баа берүү күнүнө карата микрокаржылоо компанияларынын өздүк капиталы (ушул Эрежелердин 12-пункту);

UK – акча каражаттарын тарткан микрокаржылоо компаниялар үчүн белгиленген минималдуу уставдык капитал (ушул Эрежелердин 24-пунктунун 1-пунктчасы).

26. Капиталдын шайкештик (жеткиликтүүлүк) деңгээли (M2) 8% кем эмес деңгээлде сакталуусу зарыл.

МФК капиталынын шайкештик ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$M2 = CK/CA * 100\%$, мында:

CK – баа берүү күнүнө карата микрокаржылоо компаниялардын өздүк капиталы (ушул эрежелердин 12-пункту);

CA – валюта тобокелдиктерин хеджирлөө максатында, улуттук валютада тартылган каражаттардын суммасынын өлчөмүндө коммерциялык банктарда күрөө катары жайгаштырылган депозиттердин суммасын алып салгандагы баа берүү күнүнө карата баланстык активдердин суммасы.

27. Бир кардардын тобокелдигинин максималдуу өлчөмүнүн (M3) ченемдик мааниси 5 % ашпаган деңгээлде белгиленет.

Бир кардардын тобокелдигинин максималдуу өлчөмүнүн ченеми эсептөө төмөнкү формула боюнча жүргүзүлөт:

$M3 = C3 / CK * 100\%$, мында:

C3 – кардардын баалоо күнүнө карата берилген каржылоо (мөөнөтүнө карабастан), инвестициялар (карыздык милдеттенмелер, акциялар, кардардын капиталында финансылык катышуу түрүндө) боюнча чогуу алгандагы карыз;

CK – баа берүү күнүнө карата микрокаржылоо компаниясынын өздүк капиталы.

Бир кардардын тобокелдигинин максималдуу өлчөмүнүн ченеми эсептөө учурунда ар башка кардарлардын карыздары суммаланып, бир тобокелдик катары каралууга тийиш, эгерде:

- бир кардар башка кардар тарабынан контролдукка алынса;
- бир нече карыз алуучуну бир эле жак контролдукка алса;
- бир кардар карызын кайтарбай коюусунан башка кардардын карызын кайтарбай коюусуна алып келсе;
- карызды кайтаруу үчүн бир эле булак анын ичинде карызды төлөөнүн экинчи булагы (күрөө менен камсыз кылуу) колдонулса.

Эскертүү: Бул пунктта контролдоо дегенден улам, чечимдерди түздөн-түз же кыйыр түрдө аныктоо же болбосо кабыл алынуучу чечим-

ге, анын ичинде келишимге (оозеки келишимди кошо алганда) же башка бүтүмгө таасир этүү жөндөмдүүлүгүн түшүнөбүз.

28. Ликвиддүүлүк ченеминин мааниси (M4) 30% төмөн эмес деңгээлде белгиленет.

Акча каражаттарын тартуу менен иш алып барган микрокаржылоо компаниялары үчүн ликвиддүүлүктүн ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$M4 = LA / OB * 100\%$, мында:

ЛА – микрокаржылоо компаниялардын ликвиддүү активдери, аларда төмөнкүлөр камтылат: нак акча каражаттары (касса); банктардагы эсептешүү жана депозиттик (баа берүү учурунан тартып 30 күндөн ашпаган мөөнөттө кайтаруу менен) эсептериндеги каражаттар; Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн баалуу кагаздары жана Улуттук банктын баалуу кагаздары, булар баалоо учурунан тартып 30 күн ичинде акча каражаттарына айландырылышы мүмкүн;

ОБ – МФКнын милдеттенмелери, анын ичинде 30 күндөн ашпаган төлөө мөөнөтү менен тартылган акча каражаттар.

МФК ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө саясатын иштеп чыгууга тийиш, ал төмөнкүдөй факторлорду эске алат:

- ликвиддүүлүккө керектөөгө контролдук кылуу жана мөөнөтү келип жеткен милдеттенмелерди аткаруу үчүн МФКнын активдеринин жетиштүүлүгүнө кеминде ар жума ичинде өлчөөнү жана мониторинг жүргүзүүнү;
- тартылган каражаттардын базасынын түзүмүн жана туруктуулугун (тартылган каражаттардын кайра кайтаруунун мөөнөттөрүн, булактардын топтолушун, кошумча баанын өлчөмүн аныктоо саясатын);
- рынокто карыз алышуу мүмкүнчүлүгүн;
- ликвиддүүлүк жетишсиз болгон учурга пландаштырууну.

29. Тартылган акча каражаттарын (M5) кайра кайтаруу боюнча тобокелдикти чектөө ченеми 100%дан кем эмес деңгээлде белгиленет жана төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$M5 = K / B * 100\%$, мында:

К – баа берүү күнүнө карата кошумчаланган сумма же негизги сумма боюнча кандайдыр бир мөөнөтүндө төлөнбөгөн карыз орун албаган каржылоо;

В – баа берүү күнүнө карата тартылган акча каражаттарынын суммасы.

30. Аффилирленген жактар жана инсайдерлер менен операцияларга карата төмөнкүдөй чектөөлөр белгиленет:

1) *Акча каражаттарын тартуу менен иш алып барышкан*

МФКлар Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 4-июлундагы №28/8 токтому менен бекитилген “Депозиттерди тартуу менен иш алып барышкан микрокаржылоо компаниялардын инсайдерлер жана аффилирленген жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө” нускоого ылайык, инсайдерлер жана аффилирленген жактар менен операцияларды жүзөгө ашырууга тийиш. Инсайдерлер менен аффилирленген жактардын МФК алдындагы чогуу алгандагы карызынын өлчөмү катары туюндурулган инсайдерлер жана аффилирленген жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү МФКнын өздүк капиталынын 60 пайызынан ашпоого тийиш;

2) МФКнын кызматкерлерине керектөө максаттарына каржылоону сунуштоо боюнча операциялар төмөнкү талаптар сакталган учурда гана жүзөгө ашырылышы мүмкүн:

- каржылоо, кызматкерлердин кеминде 100% эмгек акысы менен же болбосо аны кайра кайтаруу керектөө максаттарына берилген каржылоо суммасынын ордун жабуу мөөнөтү келип жеткенге чейинки тиешелүү күрөө келишими менен таризделген депозиттер менен камсыз кылынууга тийиш;*
- каржылоо, МФКнын кызматчысы болуп саналбаган адамдарга каржылоо сунушталган учурда коюлуучу шарттар жана талаптар алдында (кошумчаланган сумма, күрөө менен камсыз кылуу, кредитти камсыз кылуу мөөнөтү) берилүүгө тийиш;*

МФК керектөө максаттарына каржылоону сунуштаган МФКнын кызматкерлеринин чогуу алгандагы карызы МФКнын өздүк капиталынын өлчөмүнүн 5% ашпоого тийиш жана төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$C3K / CK * 100\% \leq 5\%$, мында:

C3K – баа берүү күнүнө карата МФКнын керектөө максаттарына каржылоону сунуштаган МФКнын кызматкерлеринин чогуу алгандагы карызы;

CK – баа берүү күнүнө карата МФКнын өздүк капиталы.

31. Башка уюмдарга инвестициялар белгүгүндө төмөнкүдөй талаптар белгиленет:

1) МФК инвестициялоону иши Шариат стандарттарына каршы келбеген микрокаржылоо уюмдарына жана банктарга гана жүзөгө ашырууга укуктуу. Мында МФКнын микрокаржылоо уюмдарына жана банктарга сунуштаган инвестициялары Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы микрокаржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамында аныкталган микрокаржылоо уюмдарынын максаттарына ылайык келүүгө тийиш;

2) ар бир микрокаржылоо уюмуна жана/же банкына инвестициялардын (анын ичинде карыздык милдеттенмелерге инвестициялар-

дын, ислам каржылоо принциптери боюнча финансылык каражаттарды жайгаштыруулардын жана ар кандай башка ушул сыяктуу финансылык салымдардын) максималдуу өлчөмү ушул Эреженин 27-пунктуна ылайык белгиленет жана эсептелинет;

3) МФКнын инвестицияларынын (анын ичинде карыздык милдеттенмелерге инвестициялардын, ислам каржылоо принциптери боюнча финансылык каражаттарды жайгаштыруулардын жана ар кандай башка ушул сыяктуу финансылык салымдардын) чогуу алгандагы өлчөмү МФКнын өздүк капиталынын өлчөмүнүн 30% ашпоого тийиш жана ушул Эреженин 13-пунктуна ылайык эсептелет.

32. МФКнын ислам каржылоо принциптерине ылайык мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарына инвестициялардын жалпы көлөмү МФКнын өздүк капиталынын өлчөмүнүн 50% ашпоого тийиш.

6-глава.

ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМДЕРДИН, МЕЗГИЛ-МЕЗГИЛИ МЕНЕН БЕРИЛҮҮЧҮ ЖАНА БАШКА ОТЧЕТТОРДУН САКТАЛЫШЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТТАРДЫ СУНУШТОО ТАРТИБИ ЖАНА МӨӨНӨТТӨРҮ

33. Микрокаржылоо компаниялары экономикалык ченемдердин жана Улуттук банктын талаптарынын сакталышына мониторингди кеминде жума сайын жүргүзүүгө тийиш.
34. МФК үчүн белгиленген экономикалык ченемдердин жана талаптардын сакталышына текшерүү иши Улуттук банк тарабынан кайсы болбосун күнү ишке ашырылат.
35. МФК отчетту Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте ай сайын, отчеттук айдан кийинки айдын он экисинен кечиктирбестен Улуттук банкка берүүгө тийиш.
36. Экономикалык ченемдердин, талаптардын жана чектөөлөрдүн сакталышы тууралуу отчет ушул эрежелерге карата тиркеменин формасы боюнча Мезгил-мезгили менен берилүүчү отчеттун курамында Улуттук банкка берилет.
37. МФК ушул эрежелердин 15-пунктунда аныкталгандай тышкы аудитордун толук отчетун жана жетекчиликке катты жыл сайын Улуттук банкка берүүгө милдеттүү.
38. Микрокаржылоо компаниялары экономикалык ченемдерди жана башка талаптарды сактабагандыгы, алар маалыматтарды бербегендиги, ошондой эле өз убагында бербегендиги же такталбаган маалыматты бергендиги фактылары аныкталган учурда, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы микро-

каржылоо уюмдары жөнүндө” мыйзамдарга жана Улуттук банктын тиешелүү ченемдик укуктук актыларына ылайык, МФКга карата таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган микрокаржылоо компаниялардын ишин жөнгө салуу эрежелерине карата
Тиркеме

Экономикалык ченемдердин сакталышы тууралуу маалымат

Экономикалык ченемдердин аталышы	Белгилөө	Ченемди эсептөө	Ченемдин айкын мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген ченемден четтөө
Өздүк капиталдын минималдуу өлчөмү	M1	СК/УК x 100%		100% кем эмес	
Капитал шайкештигинин ченеми	M2	СК/СА x 100%		8% кем эмес	
Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	M3	СЗ/СК x 100%		5%дан ашпаган	
Ликвиддүүлүк ченеми	M4	ЛА/ОБ x 100%		30% кем эмес	
Тартылган каражаттарды кайра кайтаруу боюнча тобокелдикти чектөөнүн ченеми	M5	К/В x 100%		100% кем эмес	
МФК керектөө максаттарына берилген каржылоону берген МФК кызматкерлеринин чогуу алгандагы карызы		СЗК/СК x 100%		5%дан ашпаган	
Ар бир микрофинансы уюмдарына (1) же банка инвестициялардын максималдуу өлчөмү		И/СК x 100%		5%дан ашпаган	

Микрофинансы уюмдарына жана банктарга инвестициялардын чогуу алгандагы максималдуу өлчөмү		СИ/СК x 100%		30%дан ашпаган	
Мамлекеттик эмес карыздык баалуу кагаздарга инвестициялардын жалпы көлөмү		СИ/СК x 100%		50%дан ашпаган	
Аффилирленген жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү		СЗК/СК x 100%		60%дан ашпаган	

(1) МФУ – микрокаржылоо уюмдары

СЗК – МФК алдындагы кызматкерлердин чогуу алгандагы карызы

И – ар бир МФКга жана банкка инвестициялар

СИ – МФКга жана банктарга чогуу алгандагы инвестициялар

СЗА – аффилирленген жактардын чогуу алгандагы карызы

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 30-майындагы №24/12

Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы №60/8 “Микрокаржылоо уюмдары жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы №60/8 “Микрокаржылоо уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтында жарыяланышы камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен Микрокаржылоо уюмдары ассоциациясын, Кыргызстандын Кредиттик союздар жана Кооперативдер ассоциациясын жана “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын тааныштырсин.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

*Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын 30-майындагы
№24/12 токтому менен бекитилген*

Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы №60/8 “Микрокаржылоо уюмдары жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна өзгөртүүлөр жана толуктоолор

Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы №60/8 “Микрокаржылоо уюмдары жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

Жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген “Микрокаржылоо уюмдары жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө” жобонун:

1) бүтүндөй тексти боюнча “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы» деген сөздөр, ар кандай жөндөмөлөрдөгү “Улуттук банк” деген сөздөргө алмаштырылсын;

2) I бөлүгүнүн:

- 3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

“Ислам каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган ФКМдер пайыздар түрүндө сыйакы кармап калууга, пайыз алдында акча каражаттарын тартууга, инвестициялык депозитти же ал боюнча кирешени кайтарып берүүгө гарантия берүүгө укугу жок. Алар каражаттарды Шариат уруксат берген бизнеске гана инвестициялоого тийиш.”;

- 10-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;

3) II бөлүктүн 1-главасынын 13-пунктунун экинчи абзацындагы “Кыргыз Банкы” деген сөздөр “Улуттук банк” дегенге алмаштырылсын;

4) 4-главанын аталышындагы “(Кыргыз Банкынын тиешелүү лицензиясы болгон шартта)” деген сөздөр алынып салынсын;

5) II бөлүктүн 5-главасынын:

- главанын аталышындагы “(Кыргыз Банкынын тиешелүү лицензиясы болгон шартта депозиттерди тартышкан МФК, КСтер үчүн)” деген сөздөр алынып салынсын;

- 113-пункттун жетинчи абзацы күчүн жоготкон ката-

ры таанылсын;

*- төмөнкү мазмундагы 1131-пункт менен толукталсын:
«113¹. Кард хасан бүтүмү төмөнкүдөй эки учурда колдонулат:*

- Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык, каражаттарды тартуу боюнча инструменти катары (акча каражаттарын тартууга Улуттук банктын тиешелүү лицензиясы болгон шартта КСтер үчүн гана);*
- каржылоо инструменти катары.*

Айрым учурларда ФКМдер кард хасан келишими шартында кардарга займ (насыя) берүү мүмкүнчүлүгүн караштырышы мүмкүн.”.

- 114-пункттун үчүнчү абзацындагы “корреспонденттик” деген сөз “эсептешүү” деген сөзгө алмаштырылсын;*
- 114-пункттун төртүнчү абзацы күчүн жоготкон катары таанылсын;*
- 115-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;*

6) II бөлүк төмөнкү мазмундагы 7-глава менен толукталсын:

«7-глава Гарантиялар

154¹. Улуттук банктын тиешелүү лицензиясы болгон шартта МФК, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген чектөөлөрдүн чегинде гарантияларды берүү укугуна ээ болот.

154². Гарантияларда алардын колдонуу мөөнөтү жана гарантия берилген сумма белгиленет.

154³. Кредитор карызгерден сыяктуу эле, гаранттан да карыз суммасын талап кылууга укуктуу.

154⁴. Өтүнүч ээсинин пайдасына гарантиялык катты берүүгө уруксат берилбейт, анткени ал гарантиялык катты пайыздык насыяны алуу же тыюу салынган бүтүмдөргө келишүү үчүн пайдаланышы мүмкүн.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., “11”-июндагы №2512

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августунда кабыл алынган №26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» Мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» 2005-жылдын 25-августунда кабыл алынган №26/5 токтомуна сунуш кылынган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
3. Токтом 2014-жылдын 14-июлунан тартып күчүнө кирет.
4. Финансы статистикасы жана маалымдоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Б.Ж.Жеенбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Т.Абдыгулов

*Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын
“11”-июндагы №25/2 токтомуна карата тиркеме*

Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы №26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөр жана толуктоолор

Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы №26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

Жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет жөнүндө» жобонун (мындан ары –Жобо):

1. Жобонун курамына кирген 1-тиркеменин “Аталышы” деп аталган 30-чу графасы төмөнкү мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«Г. Коммерциялык банктардын нак эмес чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет»;

Д. Коммерциялык банктын нак чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет.»;

2. Жобонун 2-тиркемесинин “Нак чет өлкө валютасы менен операциялар жөнүндө отчет” деп аталган 26.Б бөлүкчөсү 1-чи тиркемеге ылайык редакцияда берилсин.
3. Жобонун 2-тиркемесинин «Чет өлкө валютасы менен операциялар тууралуу отчет» деп аталган 26-бөлүгү 2-тиркемеге ылайык редакциядагы Г. «Коммерциялык банктын нак эмес чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет» деп аталган бөлүкчө жана 3-тиркемеге ылайык Д. «Коммерциялык банктын нак чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет» деп аталган бөлүкчө менен толукталсын.

1-тиркеме

20 ____ ж. ____ үчүн
Мезгил-мезгили менен берилүүчү
регулятивдик банктык отчет

_____
банктын аталышы

26-бөлүк. Чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча отчет

Б. Нак чет өлкө валютасы менен операциялар боюнча отчет

(бирдиги)

Көрсөткүчтөр	АКШ доллары	Евро	орусрубл	Казак тенгеси	Кытай юани
<p>Күндүн башталышына карата калдык, бардыгы болуп</p> <p>Валюталардын агылып келиши, бардыгы болуп анын ичинде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Банк кардарларынан депозиттердин түшүүсү - Банк кардарларынын кредиттерди төлөөсү - Банктардын жана башка ФКМдердин эсептешүү (лоро) жана депозиттик эсептерине каражаттардын түшүүсү - Башка банктардагы депозиттик эсептеринен каражаттардын алынышы - Акча которуулар, пластик карттары, чектер ж.б (эсеп ачуусуз эле) боюнча каражаттардын түшүүсү - Сатып алынгандар, бардыгы болуп (орточо салмактанып алынган курс) анын ичинен: - кардарлардан-резиденттерден, анын ичинен: - алмашуу бюрокоруанан - кардарлардан- резидент эместерден 					

<p>- Нак ачкага айландыруу</p> <p>- Конвертирлөө</p> <p>- жана башка алымдардан</p> <p>Валютанын агылып чыгышы, бардыгы болуп анын ичинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Банк кардарларына депозиттердин кайтарылышы - Банк кардарларына кредиттердин берилиши - Башка банктардагы депозиттик эсептерге каражаттардын жайгаштырылышы - Банктардын жана башка ФКМдердин эсептешүү (лорс) жана депозиттик эсептеринен каражаттардын кайтарылышы - Акча которуулар, пластикалык карттар, чектер ж.б. (эсепти ауусуз эле) боюнча каражаттардын төлөнүшү - Сатылгандар, бардыгы болуп (орточо салмактанып алынган курс) анын ичинен: <ul style="list-style-type: none"> - кардарларга-резиденттерге, анын ичинен: <ul style="list-style-type: none"> - алмашуу бюролоруна - кардарларга-резидент-эмес терге - Нак ачкага айландырылбаган - Конвертирлөө - Башка агылып чыгуулар <p>Күндүз акырына калдык, бардыгы болуп</p> <p>Маалымат үчүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Башкы офистин филиалдар жана аманат кассалары менен наk чет өлкө валютасында операцияларынан каражаттардын түшүүсү - Башкы офистин филиалдар жана аманат кассалары менен наk чет өлкө валютасында операцияларынан каражаттардын чыгымдалышы 					
--	--	--	--	--	--

Эскертуу: Отчетто бардык чет өлкө валюталар менен операциялар чагылдырылган

2-тиркеме

20 ____ ж. ____ үчүн
Мезгил-мезгили менен берилүүчү

_____
банктын аталышы

регулятивдик банктык отчет

26-бөлүк. Чет өлкө валютасы менен операциялар жөнүндө отчет

Г. Коммерциялык банктардын нак эмес чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет

Г. 1.1 Коммерциялык банктардын нак эмес чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет

(бирдик)

	валюта сатып алуу						валюта сатуу									
	USD		EUR		RUB		KZT		USD		EUR		RUB		KZT	
	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс
Бардыгы болуп, анын ичинен:																
Жеке адамдар																
Юридикалык жактар																

Г. 1.2 Коммерциялык банктардын нак эмес чет өлкө валютасы менен 100000 доллар эквивалентинен жогору ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет

(бирдик)

Көлөмү	Сатып алуу			Сатуу			Төлөм багытталган өлкөсү
	Сатып алуу курсу	Кардардын аты-жөнү	Жеке салык номери	резидент / резидент эмес	Көлөмү	Кардардын аты-жөнү	

3-тиркеме

20 ____ ж. ____ үчүн
 Мезгил-мезгили менен берилүүчү
 регулятивдик банктык отчет

_____
 банктын аталышы

26-бөлүк. Чет өлкө валютасы менен операциялар жөнүндө отчет

Д. Коммерциялык банктардын нак чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөр жөнүндө отчет

Д. 1.1 Коммерциялык банктардын нак чет өлкө валютасы менен ички бүтүмдөр жөнүндө отчет

(бирдик)

	валютаы сатыл алуу						валютаы сатуу									
	USD		EUR		RUB		KZT		USD		EUR		RUB		KZT	
	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс	Көлөмү	орточо алынган курс
Бардыгы болуп, анын ичинен:																
Жеке адамдар																
Юридикалык жактар																

Д. 1.2 Коммерциялык банктардын нак чет өлкө валютасы менен 100000 доллар эквивалентинен жогору ички бүтүмдөрү жөнүндө отчет

(бирдик)

Көлөмү	Сатып алуу				Сатуу			
	Сатып алуу курсу	Кардардын аты-жөнү	Жеке салык номери	резидент / резидент эмес	Сатуу курсу	Кардардын аты-жөнү	Жеке салык номери	резидент / резидент эмес

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 11-июнундагы №2517

Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 « Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 18 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 « Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу » токтомуна сунуш кылынган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - токтом расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн аны Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.
4. Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгы бул токтом менен коммерциялык банктарды жана финансы-кредит мекемелерин, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсү, айым С.К. Алыбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Т.С. Абдыгулов

*Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2014-жылдын «11» июнунун №25/7
токтомуна карата тиркеме*

Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна карата өзгөртүүлөр

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

Жогоруда аталган токтом менен бекитилген Улуттук валютанын шектүү банкноттору жана монеталары менен иш алып баруу жөнүндө нускоонун:

1. 5-пунктунда жана андан ары бүтүндөй тексти боюнча «Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик Финансы полициясы кызматынын (мындан ары - Финансы полициясы)» деген сөздөр «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызмат» (мындан ары Финполиция) деген сөздөргө алмаштырылсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Үметалиев көч., 101
2014-ж., 11-июнундагы №2519

Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 30-октябрындагы №32/2 « Кыргыз Республикасында каржылоонун ислам принцип- терин алгачкы долбоордун алкагында жүзөгө ашыруу жөнүндөгү» жобо тууралуу» токтомуна толуктоо киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 30-октябрындагы №32/2 “Кыргыз Республикасында каржылоонун ислам принциптерин алгачкы долбоордун алкагында жүзөгө ашыруу жөнүндөгү» жобо тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:
жогоруда аталган токтом менен бекитилген “Кыргыз Республикасында каржылоонун ислам принциптерин алгачкы долбоордун алкагында жүзөгө ашыруу жөнүндөгү» жобонун:
“Мурабаха” бүтүмү” деп аталган 2.3-главасы төмөнкү мазмундагы 16-пункт менен толукталсын:
“16. Банк Шариат стандарттарына ылайык келген принциптерди жана шарттарды сактоо менен кардарларга “мурабаха” бүтүмү боюнча каржылоону сунуштоо үчүн ислам финансылык мекемелери менен келишим түзө алат. Банк менен “мурабаха” бүтүмү боюнча каржылоону сунуштаган ислам финансылык мекемеси ортосундагы келишим, банктын Шариат кеңеши тарабынан жактырылууга тийиш.”
2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
  - бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
  - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л.Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Абдыгулов Т.С.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№1613 от 23 апреля 2014 г.

Об утверждении «Положения о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить «Положение о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» (прилагается).
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении тридцати дней после официального опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения Ассоциации кредитных союзов и кооперативов Кыргызстана, Национальной ассоциации кредитных союзов и специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов».

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

**За Председателя
Заместитель Председателя**

Чокоев З.Л.

*Приложение к
постановлению Правления
Национального банка Кыргызской Республики
от «23» апреля 2014 года №1613*

Положение

о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования

Глава 1.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее Положение разработано в соответствии с Законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике», «О кредитных союзах», согласно которым кредитные союзы обязаны создавать резервы на покрытие потенциальных потерь и убытков по активам, несущим в себе кредитный риск, и нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).
Настоящее Положение распространяется на кредитные союзы, имеющие лицензию Национального банка на проведение операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования (далее - кредитные союзы).
2. Настоящее Положение устанавливает минимальные требования для кредитных союзов по классификации активов, указанных в пункте 8 настоящего Положения, а также по созданию соответствующих резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков (далее - РППУ) в целях регулирования и надзора Национальным банком.
3. Для своевременного покрытия потенциальных потерь и убытков, а также в целях определения реального финансового состояния и эффективности работы, кредитные союзы обязаны на постоянной основе проводить оценку качества активов (классифицировать) и создавать РППУ на уровне, достаточном для покрытия возможных потерь и убытков по активам.
4. РППУ создается при обесценении активов, то есть при снижении их стоимости вследствие неисполнения или ненадлежащего исполнения клиентом/партнером/поставщиком (далее

– клиент) кредитного союза обязательств по активу, предусмотренных условиями договора, либо существовании реальной угрозы неисполнения (ненадлежащего исполнения) данных обязательств.

Величина снижения стоимости актива определяется как разность между балансовой стоимостью актива (остатком задолженности по активу) на момент оценки качества актива и его реальной (текущей) стоимостью на момент оценки, произведенной в соответствии с нормами настоящего Положения.

Для осуществления классификации активов кредитный союз должен постоянно отслеживать финансовое состояние клиента и ход выполнения условий договора. С учетом особенностей принципов исламского банковского дела и финансирования в каждом договоре о финансировании должно быть предусмотрено периодическое предоставление клиентом финансовой и другой отчетности, позволяющей кредитному союзу оценивать выполнение клиентом условий договора.

Глава 2. ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ, ПРИМЕНИМЫЕ В НАСТОЯЩЕМ ПОЛОЖЕНИИ

5. Кредитный риск - это риск потерь в результате снижения стоимости актива кредитного союза вследствие неисполнения или ненадлежащего исполнения клиентом своих обязательств в соответствии с условиями договора.
6. Реструктуризированные активы - это активы, по которым кредитный союз осуществляет уступку клиенту в целях выполнения последним условий договора.

Глава 3. ОБЩИЕ ТРЕБОВАНИЯ ПО КЛАССИФИКАЦИИ АКТИВОВ

7. Классификация активов основана на регулярной оценке качества активов в зависимости от степени кредитного риска для определения адекватного РППУ.
8. К активам кредитного союза, которые подлежат классификации, относятся активы, несущие в себе кредитный риск в том числе:
  - активы, несущий в себе кредитный риск;
  - финансовые лизинги в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;
  - прочая собственность кредитного союза, принятая в погашение актива и/или в качестве компенсации потерь кредитного

- союза;
  - инвестиции в ценные бумаги, выпускаемые в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования и/или в капитал компании (в форме акций, финансового участия в капитале инвестируемой компании);
  - любые другие активы, не перечисленные выше, но которые несут в себе риск невозврата.
9. Классификация активов производится на основе предварительного анализа с учетом:
- 1) *количественных характеристик состояния актива, включая:*
    - наличие просрочки плановых платежей по основной сумме и/или наценке/доходу;
    - случаи неполного (частичного) погашения плановых платежей по основной сумме и/или наценке/доходу;
  - 2) *качественных характеристик состояния актива, в том числе:*
    - платежеспособность клиента, т.е. способность клиента своевременно погашать плановые платежи, как по наценке/доходу, так и по основной сумме;
    - состояние и стоимость залога;
    - наличие иных источников дохода (доходы членов семьи, доход от других видов деятельности и т.д.);
    - соблюдение клиентом условий договора по любому другому активу, в случае, если у клиента имеется непогашенная задолженность по другим обязательствам перед другими финансово-кредитными учреждениями. В связи с этим необходимо отслеживать наличие у клиента других активов и в других финансово-кредитных учреждениях на момент рассмотрения заявки, используя информацию, получаемую от клиента, через кредитно-информационное бюро, или иным доступным способом в рамках законодательства Кыргызской Республики. В дальнейшем, в процессе мониторинга актива, по которому не истек срок договора финансирования, необходимо учитывать информацию, получаемую от клиента, о наличии у него иных активов, несущих в себе кредитный риск и полученных в других финансово-кредитных учреждениях, а также информацию о соблюдении им условий договора по данным активам. Договором финансирования должна быть предусмотрена обязанность предоставления клиентом не реже, чем один раз в полгода, указанной информации на время действия договора. При этом все финансово-кредитные учреждения обязаны предоставлять в течение 3-х рабочих дней по

запросу клиента информацию о получении актива, несущего в себе кредитный риск, и о соблюдении клиентом условий договора для ее предоставления в другое финансово-кредитное учреждение.

При проведении классификации активов необходимо руководствоваться здравым смыслом и суждением для отнесения актива к той или иной категории классификации, соблюдая но не ограничиваясь требованиями настоящего Положения.

10. Если классифицируемый актив занимает промежуточное положение между двумя категориями классификации активов, то такой актив следует относить к более низкой категории.
11. При проведении классификации нескольких активов, предоставленных одному и тому же клиенту, кредитный союз должен учитывать классификацию данных активов и классифицировать данные активы по наихудшей из категорий классификации по данным активам.
12. Договорные отношения между кредитным союзом и его клиентами, отраженные в соответствующих договорах, должны осуществляться на основании законодательства Кыргызской Республики и не нарушать требования стандартов Шариата.
13. Кредитный союз вправе вводить дополнительные критерии оценки качества активов, не нарушающие требования настоящего Положения.

Глава 4.

КЛАССИФИКАЦИЯ АКТИВОВ

14. В целях классификации активов и создания РППУ устанавливаются следующие категории активов:
  - 1) стандартные активы;
  - 2) активы под наблюдением;
  - 3) субстандартные активы;
  - 4) сомнительные активы;
  - 5) потери
15. Активы считаются стандартными, если плановые платежи по наценке/доходу и/или основной сумме не просрочены или просрочены на срок не более 30 дней.

Кредитный союз должен классифицировать актив в качестве стандартного актива при наличии следующих признаков в совокупности:

- удовлетворительное финансовое состояние клиента;
- предприятие клиента является стабильным, хорошо капитализированным;
- своевременно выполняются условия договора с кредитным

- союзом;
  - наличие обеспечения исполнения договора о финансировании ликвидным залогом на всю сумму определенную договором;
  - положительная кредитная история клиента (т.е. клиент не допускал задержек в выполнении своих обязательств, предусмотренных договором с кредитным союзом).
16. Активами под наблюдением считаются активы, по которым имеются определенные негативные тенденции, из которых следует, что если по подобным активам не будут приняты соответствующие меры, то возможно дальнейшее ухудшение их качества.

Кредитный союз должен классифицировать актив в качестве актива под наблюдением при наличии одного из следующих признаков:

- появление тенденций ухудшения финансового состояния клиента;
- изменение рыночных условий, которые могут повлиять на выполнение клиентом условий договора, заключенного с кредитным союзом;
- нарушение клиентом графика выполнения условий договора на срок до 30 дней;
- нарушение графика плановых платежей на срок до 30 дней;
- нарушение сроков поставки товаров, согласно договору на срок до 30 дней;
- нарушение графика реализации проекта, поступления финансовых потоков на срок до 30 дней;
- нарушение сроков исполнения договоров третьими сторонами на срок до 30 дней;
- невозможность для кредитного союза проводить мониторинг залога из-за недостаточной документации, либо из-за отсутствия экспертов по его оценке;
- намечающееся уменьшение ликвидности залога (снижение цен, падение курса валют);
- наличие первой реструктуризации актива;
- наличие пролонгации один раз, если при этом пролонгация не связана с ухудшением финансового состояния клиента и имеются подтверждающие документы о причинах пролонгации;
- наличие у клиента физического лица или индивидуального предпринимателя непогашенной задолженности по любому другому активу, за исключением активов, профинансированных по целевым государственным программам Правительства Кыргызской Республики в данном кредитном союзе и/или другом финансово-кредитном учреждении. Примечание: признак, указанный в настоящем абзаце не распространяется на

- овердрафты в рамках зарплатных проектов;
  - погашение задолженности клиента - физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя, и задолженности его супруга(и), родителей и детей по активам, за исключением активов, выданных им по целевым государственным программам Правительства Кыргызской Республики, перед данным кредитным союзом и/или другими финансово-кредитным учреждениями за счет единого источника дохода. При этом под одним и тем же источником погашения активов, понимается совокупный доход вышеуказанных лиц, учтенный финансово-кредитным учреждением при принятии решения о выдаче актива, включая доход от предпринимательской деятельности. Примечание: признак, указанный в настоящем абзаце не распространяется на овердрафты в рамках зарплатных проектов.
17. Субстандартными активами считаются активы, по которым наблюдаются определенные негативные тенденции, достаточно ясно показывающие, что кредитному союзу необходимо доформировать РППУ и/или принять соответствующие меры, направленные на улучшение качества актива.

Кредитный союз должен классифицировать актив в качестве субстандартного актива при наличии одного из следующих признаков:

- нарушение графика выполнения условий договора клиентом на срок от 31 до 60 дней;
- нарушение графика плановых платежей на срок от 31 до 60 дней;
- нарушение сроков поставки товаров, согласно договору на срок от 31 до 60 дней;
- нарушение графика реализации проекта, поступления финансовых потоков на срок от 31 до 60 дней;
- нарушение сроков исполнения договоров третьими сторонами на срок от 31 до 60 дней;
- наличие достоверной негативной информации о финансовом состоянии клиента;
- если актив обеспечен залогом не в полной мере или наблюдается ухудшение качества залога, либо залог обесценивается;
- наличие пролонгации актива один раз.
- невыполнение клиентом - физическим лицом или индивидуальным предпринимателем, условий договора более 30 дней по любому другому активу, несущему в себе кредитный риск, за исключением активов, профинансированных по целевым государственным программам Правительства Кыргызской Республики в данном кредитном союзе и/или другом финансо-

во-кредитном учреждении. Примечание: признак, указанный в настоящем абзаце не распространяется на овердрафты в рамках зарплатных проектов;

- невыполнение супругом (ой), родителями и детьми клиента - физического лица или индивидуального предпринимателя условий договора более 30 дней по активам, перед данным кредитным союзом и/или другими финансово-кредитными учреждениями, за исключением активов, профинансированных по целевым государственным программам Правительства Кыргызской Республики, при условии, что источник погашения всех вышеуказанных активов один и тот же. При этом под одним и тем же источником погашения активов, понимается совокупный доход вышеуказанных лиц, учтенный финансово-кредитным учреждением при принятии решения о выдаче актива, включая доход от предпринимательской деятельности. Примечание: признак, указанный в настоящем абзаце не распространяется на овердрафты в рамках зарплатных проектов.

18. Сомнительным активам характерны четко определенные недостатки (недостаток) или слабые стороны, которые несут в себе риск неисполнения клиентом обязательств, предусмотренных договором, в связи, с чем возможность погашения задолженности становится сомнительной и маловероятной. В случае если недостатки не будут устранены, то существует вероятность того, что кредитный союз понесет значительные потери.

Кредитный союз должен классифицировать актив в качестве сомнительного актива при наличии одного из следующих признаков:

- нарушение графика выполнения условий договора клиентом на срок от 61 до 90 дней;
- нарушение графика плановых платежей на срок от 61 до 90 дней;
- нарушение сроков поставки товаров, согласно договору на срок от 61 до 90 дней;
- нарушение графика реализации проекта, поступления финансовых потоков на срок от 61 до 90 дней;
- нарушение сроков исполнения договоров третьими сторонами на срок от 61 до 90 дней;
- наличие достоверной негативной информации о финансовом состоянии клиента;
- не предусмотренная бизнес-планом, согласованным с кредитным союзом, убыточная деятельность клиента;
- отсутствие информации о ходе реализации проекта и испол-

- нении бизнес-плана в соответствии со сроками представления, оговоренными в договоре между кредитным союзом и клиентом;
- невозможность осуществления надлежащего мониторинга реализации проекта, в том числе с выездом на объекты финансирования;
  - серьезные ухудшения финансового состояния клиента (либо клиент находится на грани банкротства);
  - наличие пролонгации актива два раза.
  - значительное ухудшение (или фактическое отсутствие) залогового и/или гарантийного обеспечения и не предоставление клиентом или невозможность предоставления дополнительного залогового или гарантийного обеспечения.
19. Кредитный союз должен классифицировать актив в качестве потери при наличии одного из следующих признаков:
- нарушение графика выполнения условий договора клиентом на срок 90 дней и более;
  - нарушение графика плановых платежей на срок 90 дней и более;
  - нарушение сроков поставки товаров, согласно договору на срок 90 дней и более;
  - нарушение графика реализации проекта, финансовых потоков на срок 90 дней и более;
  - нарушение сроков исполнения контрактов третьими сторонами на срок 90 дней и более;
  - если проект, в котором участвует кредитный союз, не реализован в соответствии с договором;
  - наличие пролонгации актива более двух раз.
  - отсутствие залогового обеспечения или невозможность реализации залога из-за отсутствия рынка сбыта;
  - неспособность, отказ клиента выполнить условия договора с кредитным союзом;
  - нежелание клиента сотрудничать с кредитным союзом, либо отсутствие клиента;
  - банкротство клиента.
20. После отнесения актива к категории активов, классифицированных как потери, кредитный союз должен принять все меры по обеспечению возврата основной суммы актива и наценки/доходов по нему в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, включая обращение в судебные органы. В случае, если все принятые меры не обеспечили возврат данного актива, то он учитывается на внесистемных счетах еще не менее пяти лет. В случае возврата актива, порядок погаше-

ния суммы задолженности осуществляется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

21. Кредитный союз должен классифицировать реструктуризированные активы в зависимости от причин реструктуризации, при этом категория классификации активов не может быть выше, чем субстандартные.

Глава 6.

КЛАССИФИКАЦИЯ ПРОЧЕЙ СОБСТВЕННОСТИ КРЕДИТНОГО СОЮЗА

22. После первоначального признания в балансе прочая собственность кредитного союза, принятая в погашение актива и/или в качестве компенсации потерь кредитного союза, сразу классифицируется как субстандартная.
23. Прочая собственность кредитного союза, принятая в погашение актива и/или в качестве компенсации потерь кредитного союза, классифицируется как потери, если она не продана по истечении следующих сроков:
  - 1) одного года – для движимого имущества;
  - 2) трех лет – для недвижимого имущества.

Глава 7.

РЕЗЕРВ НА ПОКРЫТИЕ ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ ПОТЕРЬ И УБЫТКОВ

24. Кредитные союзы должны поддерживать РППУ на уровне, достаточном для покрытия возможных потерь по активам. Сумма резерва определяется по результатам периодических оценок качества актива кредитного союза.
25. РППУ учитывается и отражается по балансу кредитного союза на отдельном контрактивном счете к соответствующему счету. В целях определения реального финансового состояния кредитного союза РППУ создается за счет расходов, независимо от размера полученных доходов, в сумме, достаточной для поддержания резерва на уровне, соответствующем текущей оценке качества актива кредитного союза.
26. РППУ подразделяется на две части - общие и специальные резервы. Общие резервы создаются по активам под наблюдением, специальные резервы - по субстандартным активам, сомнительным активам, потерям кредитного союза.
27. Национальный банк устанавливает следующие размеры отчислений в РППУ по активам, размещенным согласно ислам-

ским принципам банковского дела и финансирования:

1) *общие резервы:*

- *стандартные*- 0%;

- *активы под наблюдением* – 10%;

2) *специальные резервы:*

- *субстандартные* - 25 %;

- *сомнительные* - 50 %;

- *потери* -100 %.

28. Согласно классификации активов производится расчет требуемого размера РППУ по каждому активу, несущему в себе кредитный риск, в соответствии с установленными нормами отчислений. Требуемые отчисления в резерв по каждому кредиту суммируются и определяется итоговый размер РППУ на конец отчетного периода. Для определения адекватности РППУ рассчитанный размер резерва сравнивается с размером резерва, определенного при предыдущей классификации. В случае, когда размер РППУ по балансу меньше, чем его итоговый размер, кредитному союзу необходимо произвести дополнительные отчисления в РППУ, чтобы привести резерв в соответствие с рассчитанным размером на конец отчетного периода. Дополнительные отчисления в РППУ не производятся в случае, если сумма фактически сформированного резерва по балансу больше или равна расчетной сумме РППУ.
29. Сумма РППУ по балансу, которая превышает итоговый требуемый размер на конец отчетного периода (месяца), может быть направлена на уменьшение расходов по созданию РППУ.
30. Кредитный союз обязан производить ежемесячную проверку адекватности РППУ качеству активов. В целях недопущения конфликта интересов, оценка адекватности РППУ должна осуществляться лицом (отделом, комитетом), не связанным с выдачей актива.
31. Кредитный союз вправе выбрать более консервативный подход к оценке активов. В этих целях кредитный союз может разработать внутренние процедуры по оценке адекватности кредитных рисков, не нарушающие требований настоящего Положения.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№1615 от 23 апреля 2014 г.

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об обязательных резервах» от 19 марта 2010 года №8/2

В соответствии со статьями 7, 22 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об обязательных резервах» от 19 марта 2010 года №8/2 (прилагаются).
2. Минимальный уровень от объема обязательных резервов банка установить в размере 70 процентов от объема обязательных резервов банка, установленных на соответствующий период.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Настоящее постановление вступает в силу с 5 мая 2014 года.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж.

**За Председателя
Заместитель Председателя**

Чокоев З.Л.

*Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 23 апреля 2014 года №16\5*

ИЗМЕНЕНИЯ

в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об обязательных резервах» от 19 марта 2010 года №8/2

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об обязательных резервах» от 19 марта 2010 года № 8/2, следующие изменения:

в Положении «Об обязательных резервах», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 2.1. изложить в следующей редакции:
«2.1. Обязательные резервы рассчитываются один раз на период в четыре недели, в первый рабочий день текущего базового периода и определяются на основе средневневной расчетной базы за предыдущий базовый период, и размера обязательных резервов, установленного Правлением Национального банка. Установленное значение обязательных резервов действует на протяжении четырех недель базового периода. Сомовый эквивалент валютных обязательств, входящих в расчетную базу, рассчитывается по курсу, установленному Правлением Национального банка.»;
- абзацы третьей-седьмой пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
*«**ОРм** – обязательные резервы на текущий базовый период;
ОБм-1 – обязательства банка, входящие в расчетную базу, за каждый день предыдущего базового периода;
Ам-1 – активы банка, на сумму которых по решению Правления Национального банка сокращается расчетная база, за каждый день предыдущего базового периода;
Дт-1 – количество календарных дней предыдущего базового периода, принимаемых в расчет обязательных резервов, т.е. 28 дней.»;*
- первое предложение пункта 2.5. изложить в следующей редакции:
«Расчет, произведенный согласно пункту 2.4. настоящего Положения, заверенный подписью руководителя банка, представляется по форме согласно Приложению 1 в Националь-

- ный банк, в первый рабочий день нового базового периода до 12.00 часов.»;*
- *первое предложение пункта 2.6. изложить в следующей редакции:
«Контроль выполнения ОРТ производится по окончании четырехнедельного базового периода.»;*
  - *пункт 2.8. признать утратившим силу;*
  - *абзац шестой пункта 3.2. изложить в следующей редакции:
«Д – количество календарных дней базового периода, т.е. 28 дней.»;*
  - *Приложения 1 и 2 Положения изложить в следующей редакции:*

Приложение 1

*к Положению об обязательных резервах,
утвержденного постановлением Правления НБКР
№16\5 от 23 апреля 2014г*

**Расчет обязательных резервов
за период с _____ по _____**

(наименование коммерческого банка)

	Обязательства	Остаток по 36 форме ПРБО				Средний за базовый период
		1 день	2 день		28 день	
1	Расчетные (текущие) счета					
2	Депозиты до востребования					
3	Срочные депозиты					
4	Счета и депозиты Правительства КР и местных органов власти					
5	Расчетная база (1+2+3+4)					
6	Депозиты в иностранной валюте в НБКР, используемые для расчета обязательных резервов					
7	Итого (5-6)					
8	Обязательные резервы					

Примечания: Обязательные резервы рассчитываются согласно пункту 2.4. настоящего Положения.

Закрашенные ячейки не заполняются.

Подпись руководителя коммерческого банка

Печать

Приложение 2
к Положению об обязательных резервах,
утвержденного постановлением Правления НБКР
 № ___ от _____

**Пример расчета платы
 за несоблюдение ОРТ**

(МЛН. СОМ)

№ п.п	Отчетный период	Корреспондентский счет в НБКР (К)	Обязательные резервы (Р)	Отклонение от обязательных резервов (К-Р)	Минимальный уровень ОРТ (Р*Морт)	Отклонение от минимальных обязательных резервов (Ом)
1	2	3	4	5	7	8
1	24.03.2014	159 495 187	191 782 938	-32 287 751	134 248 057	25 247 131
2	25.03.2014	185 474 061	191 782 938	-6 308 877	134 248 057	51 226 004
3	26.03.2014	106 536 087	191 782 938	-85 246 851	134 248 057	-27 711 970
4	27.03.2014	194 090 715	191 782 938	2 307 777	134 248 057	59 842 658
5	28.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
6	29.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
7	30.03.2014	191 346 946	191 782 938	-435 992	134 248 057	57 098 889
8	31.03.2014	166 066 879	191 782 938	-25 716 059	134 248 057	31 818 827
9	01.04.2014	164 756 914	191 782 938	-27 026 024	134 248 057	30 508 857
10	02.04.2014	205 058 890	191 782 938	13 275 952	134 248 057	70 810 833
11	03.04.2014	249 696 970	191 782 938	57 914 032	134 248 057	115 448 914
12	04.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
13	05.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
14	06.04.2014	206 221 430	191 782 938	14 438 492	134 248 057	71 973 373
15	07.04.2014	165 661 072	191 782 938	-26 121 866	134 248 057	31 413 015
16	08.04.2014	163 311 661	191 782 938	-28 471 277	134 248 057	29 063 604
17	09.04.2014	186 628 282	191 782 938	-5 154 656	134 248 057	52 380 225
18	10.04.2014	226 704 663	191 782 938	34 921 725	134 248 057	92 456 606
19	11.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
20	12.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
21	13.04.2014	174 580 129	191 782 938	-17 202 809	134 248 057	40 332 072
22	14.04.2014	158 676 243	191 782 938	-33 106 695	134 248 057	24 428 186
23	15.04.2014	173 937 123	191 782 938	-17 845 815	134 248 057	39 689 067
24	16.04.2014	202 036 501	191 782 938	10 253 563	134 248 057	67 788 444
25	17.04.2014	214 485 670	191 782 938	22 702 732	134 248 057	80 237 613
26	18.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
27	19.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
28	20.04.2014	207 158 161	191 782 938	15 375 223	134 248 057	72 910 104
Итого				-109 385 351		
Среднедневное отклонение (Ос)				-3 906 620		
Плата за несоблюдение ОРТ (Пн)				54 693		13 856

Формула расчета отклонения от обязательных резервов:

$O = K - P$, где

K - корреспондентский счет в НБКР

P - обязательные резервы

Формула расчета платы за несоблюдение ОРТ:

$P_n = O_c * C_p / 100 / 360 * D$, где

P_n - плата за несоблюдение обязательных резервов

O_c - среднее отклонение корреспондентского счета в НБКР от обязательных резервов

C_p - ставка платы за несоблюдение ОРТ (в данном случае 18%)

D - количество календарных дней базового периода (в данном случае 28 дн.)

Формула расчета отклонения от минимального уровня обязательных резервов:

$O_m = K - P * M_{орт}$, где

K - корреспондентский счет в НБКР

P - обязательные резервы

M_{орт} - минимальный уровень от объема обязательных резервов (в данном случае 70%)

Формула расчета платы за несоблюдение минимального уровня ОРТ:

$P_n = O_m * C_p / 100 / 360 * D$, где

P_n - плата за несоблюдение обязательных резервов

O_m - дневное отклонение корреспондентского счета в НБКР от обязательных резервов

C_p - ставка платы за несоблюдение ОРТ (в данном случае 18%)

D - количество дней несоблюдения минимального уровня ОРТ.

Справочно:

Ставка платы за несоблюдение ОРТ установлена в размере трехкратной средней за базовый период учетной ставки НБКР

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№2416 от “30” мая 2014 г.

Об утверждении Временного Положения о платежных картах Центрального казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики

В рамках реализации Государственной программы мероприятий по увеличению доли безналичных платежей и расчетов в Кыргызской Республике на 2012-2017 г.г. для оказания содействия в повышении уровня автоматизации системы учета бюджетных средств Центрального казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики, выдаваемых бюджетным организациям на территории Кыргызской Республики посредством платежных карт ЭЛКАРТ, а также в соответствии со статьями 7 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Временное Положение «О платежных картах Центрального казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики» (прилагается).
2. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 дней со дня официального опубликования.
4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения Центрального казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики, ЗАО “Межбанковский процессинговый центр” и коммерческих банков Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от “ 30” мая 2014 года №24/6*

Временное Положение
о платежных картах Центрального Казначейства
Министерства финансов Кыргызской Республики

Глава 1.
ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее Временное Положение определяет порядок эмиссии Центральным Казначейством Министерства финансов Кыргызской Республики (далее - Казначейство) корпоративных платежных карт (далее - платежные карты Казначейства) и их передачи организациям в рамках реализации пилотного проекта «Карта получателя бюджетных средств», а также порядок проведения коммерческими банками Кыргызской Республики (далее - банки) эквайринга платежных карт Казначейства и процессинг операций, совершенных с их использованием.
2. Решение об участии Казначейства в национальной платежной системе принимается Министерством финансов Кыргызской Республики по согласованию с Национальным банком Кыргызской Республики (далее - Национальный банк).
3. Для осуществления деятельности по эмиссии платежных карт Казначейство заключает Генеральное соглашение с Национальным банком и оператором национальной системы расчетов платежными картами.
4. Неурегулированные настоящим Временным Положением отношения между участниками расчетов с использованием платежных карт, их ответственность, права и обязанности регулируются соответствующими договорами и операционными правилами национальной системы расчетов платежными картами.

Глава 2.
ОПРЕДЕЛЕНИЯ

5. В настоящем Временном Положении используются следующие термины и их определения:

- 1) платежная карта Казначейства - платежный инструмент, позволяющий организации проводить операции по корпоративным картам на основании договора, заключенного Казначейством с оператором национальной системы расчетов платежными картами. Операции по карте Казначейства проводятся держателем карты в пределах суммы денежных средств, перечисленных Казначейством. Карта является собственностью Казначейства и предоставляется в пользование бюджетной организации в соответствии с настоящим Положением, установленной процедурой Казначейства и условиями договора с оператором национальной платежной системы. Организация поручает пользование картой держателю карты;
- 2) держатель карты – лицо, уполномоченное организацией совершать операции с использованием платежной карты Казначейства на основании доверенности и/или иных документов в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и требованиями Казначейства;
- 3) организация – государственный орган, орган местного самоуправления, бюджетная организация, получившие платежную карту Казначейства в пользование;
- 4) процессинг - деятельность, включающая в себя сбор, обработку и рассылку участникам расчетов информации по операциям, совершенным с использованием карт, а также выполнение иных функций, предусмотренных соответствующими договорами между участниками системы расчетов с использованием карт;
- 5) процессинговый центр – закрытое акционерное общество «Межбанковский процессинговый центр», оператор национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт»;
- 6) участники расчетов с использованием платежных карт Казначейства - Казначейство, держатель карты, эквайер, процессинговый центр;
- 7) эквайер - коммерческий банк, осуществляющий эквайринг платежных карт Казначейства в соответствии порядком и условиями, установленными в операционных правилах системы и законодательством Кыргызской Республики;
- 8) карт-чек - бумажный документ, сформированный терминалом, банкоматом или иным устройством при проведении транзакции с использованием карты, являющийся основанием для осуществления расчетов по транзакции и служащий подтверждением ее совершения.

6. В отношениях между Казначейством и другими участниками системы расчетов с использованием платежных карт Казначейства также применяются термины и понятия, которые определены Положением о банковских платежных картах в Кыргызской Республике, утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 14 октября 2009 года №41/7.

Глава 3.

ОБЯЗАННОСТИ И ФУНКЦИИ КАЗНАЧЕЙСТВА ПРИ ЭМИССИИ ПЛАТЕЖНЫХ КАРТ

7. Деятельность Казначейства по эмиссии платежных карт Казначейства осуществляется в соответствии с обязанностями и функциями Казначейства согласно Закону Кыргызской Республики «Об основных положениях Казначейства Кыргызской Республики».
8. Казначейство является эмитентом платежных карт Казначейства для организаций на базе национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт».
9. Деятельность Казначейства по эмиссии платежных карт Казначейства должна включать (но не ограничиваться) следующим:
  - 1) *создание необходимой технической базы и системы регулярной (не реже 1 раза в квартал) внутренней проверки на предмет ее надежного технического состояния, выполнения требований для стабильной работы и защиты данных;*
  - 2) *создание системы внутреннего учета и отчетности по платежным картам Казначейства;*
  - 3) *организация порядка, сроков и каналов обмена информацией с организациями, которые будут использовать платежные карты Казначейства, и порядка согласованного ведения работы по финансовым претензиям.*
10. Казначейство должно иметь, как минимум, следующие внутренние процедуры:
  - 1) *по организации процесса выпуска, передачи, использования и возврата (изъятия) платежных карт Казначейства;*
  - 2) *по организации доступа к оборудованию, обеспечивающему соединение с процессинговым центром, для безопасности и поддержания стабильной работы канала связи при обмене соответствующей информацией;*
  - 3) *по взаимодействию с организациями по порядку полу-*

чения и пользования платежными картами Казначейства, в том числе проведению разъяснительных мероприятий для безопасного использования платежных карт Казначейства, информированию об актуализированном списке банков и их терминалов, через которые держатели карт могут осуществлять платежи;

4) по учету движения средств по каждой платежной карте Казначейства, ведению списка выпущенных платежных карт Казначейства (с персональными данными о держателе карты);

5) о порядке информирования Казначейства организацией о факте утери, хищения или использования платежной карты Казначейства неуполномоченным лицом, о правах, обязанностях и ответственности организации;

6) по порядку согласованного ведения работы по финансовым претензиям;

7) о порядке предоставления отчета о движении денежных средств с использованием платежной карты Казначейства каждой организацией Казначейству с приложением формы отчетности;

8) о порядке блокирования платежных карт Казначейства.

11. Казначейство должно назначить уполномоченное лицо для мониторинга возможных рисков, возникающих при операциях с платежными картами Казначейства, сбора информации обо всех случаях сбоев и технических проблем Казначейства.

Глава 4.

ПОРЯДОК ЭМИССИИ ПЛАТЕЖНЫХ КАРТ КАЗНАЧЕЙСТВА И ИХ ПЕРЕДАЧИ ОРГАНИЗАЦИИ

12. Казначейство определяет организации, которым будут выданы платежные карты Казначейства, и направляет заявку на выпуск платежных карт оператору национальной платежной системы в соответствии с установленными операционными правилами системы.
13. Платежная карта Казначейства должна изготавливаться и содержать обязательные реквизиты в соответствии с порядком и требованиями, установленными в нормативных правовых актах Национального банка в отношении банковских платежных карт.
14. Платежные карты Казначейства эмитируются со своими утвержденными логотипом и дизайном.
15. Платежная карта Казначейства является собственностью Каз-

начейства, выдается на имя организации и предоставляется ей в пользование в соответствии с настоящим Положением, установленной процедурой Казначейства.

16. Платежные карты Казначейства являются дебетовыми картами, назначение и функции которых устанавливаются нормативными правовыми актами Национального банка. Операции по платежной карте Казначейства проводятся держателем карты в пределах суммы денежных средств, перечисленных Казначейством.
17. Для управления средствами на платежной карте Казначейства организация назначает держателя карты - ответственное лицо и направляет в Казначейство следующие сведения о нем:
  - 1) *персональные данные ответственного лица (фамилию, имя отчество, паспортные данные или данные другого документа, удостоверяющего личность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики) и другие личные данные, позволяющие однозначно его идентифицировать;*
  - 2) *договор о материальной ответственности данного лица за неправомерное и некорректное пользование средствами на платежной карте Казначейства и о соблюдении требований по соблюдению безопасности (использование ПИН-кода, действия в случае утери и кражи карты).*
18. Платежные карты Казначейства передаются организации на основании акта приема-передачи и других документов, в соответствии с установленной Казначейством процедурой. Держатель карты должен ознакомиться с условиями и правилами пользования платежной картой Казначейства и письменно подтвердить ее получение.

Глава 5.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕНИЯ ПЛАТЕЖЕЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ПЛАТЕЖНЫХ КАРТ КАЗНАЧЕЙСТВА

19. Платежи и расчеты по платежным картам Казначейства проводятся в порядке, установленном в нормативных правовых актах Национального банка для банковских платежных карт, а также в соответствии с правилами национальной платежной системы.
20. Выдача наличных денежных средств держателям карты и другие расчеты по платежным картам Казначейства осуществляются только в национальной валюте.

21. Документом, подтверждающим выдачу наличных денежных средств с использованием платежной карты Казначейства, является карт-чек. Для снижения риска преступных деяний карт-чек не должен содержать в явном виде всю информацию о номере карты и может содержать частичную информацию о номере карты держателя в соответствии с правилами безопасности системы.
22. Организация предоставляет отчет Казначейству об операциях с использованием платежной карты Казначейства согласно форме и срокам, установленным внутренними процедурами Казначейства.
23. Казначейство ведет бухгалтерский учет операций с использованием платежной карты Казначейства во внутренней автоматизированной системе Казначейства на основании проведенных держателем карты операций в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и правилами ведения бухгалтерского учета.
24. Казначейство на основании выписок о движении и остатке средств по платежным картам Казначейства, получаемых от оператора национальной платежной системы осуществляет проверку получения наличных средств организацией.
25. В случае признания платежа ошибочным или сомнительным после проведения окончательных расчетов, организация уведомляет Казначейство, которое выставляет претензию в порядке и в соответствии с условиями договора с оператором национальной платежной системы и операционными правилами системы.

Глава 6.

БЛОКИРОВАНИЕ, ВНЕСЕНИЕ В СТОП-ЛИСТ И ИЗЪЯТИЕ ПЛАТЕЖНЫХ КАРТ КАЗНАЧЕЙСТВА

26. Казначейство может заблокировать или изъять платежную карту Казначейства в случаях:
  - 1) нарушения правил пользования платежной картой Казначейства держателем карты;
  - 2) окончания срока действия платежной карты Казначейства;
  - 3) иных случаях, предусмотренных операционными правилами системы и законодательством Кыргызской Республики.В случае прекращения обслуживания платежной карты Казначейство должно уведомить об этом организацию в установленном Казначейством порядке.
27. Казначейство должно внести реквизиты платежной карты Каз-

начейства в стоп-лист системы при поступлении от держателя карты и/или от организации уведомления и заявления по случаям, указанным в пункте 26 настоящего Временного Положения.

28. Сроки и способы уведомления Казначейства и подачи заявления об утере, краже или несанкционированном использовании платежной карты Казначейства организацией, а также сроки вступления в силу данного уведомления устанавливаются Казначейством, в соответствии с регламентом и порядком работы национальной платежной системы. Ответственность за своевременность подачи заявления несет держатель карты.

Глава 7.

ТРЕБОВАНИЯ К ЭКВАЙЕРУ И ЭКВАЙРИНГУ

29. К эквайеру и эквайрингу платежных карт Казначейства предъявляются требования, установленные нормативными правовыми актами Национального банка.
30. Эквайер обязан обеспечить возможность приема и обслуживания платежных карт Казначейства в собственной сети терминалов. Любые договорные отношения эквайеров с третьими лицами не должны создавать барьеры и ограничения по обслуживанию платежных карт Казначейства другими эквайерами.

Глава 8.

ТРЕБОВАНИЯ К ПРОЦЕССИНГУ И ПРОЦЕССИНГОВОМУ ЦЕНТРУ И ПОРЯДОК ОКОНЧАТЕЛЬНЫХ РАСЧЕТОВ

31. Процессинг по операциям с платежными картами Казначейства должен осуществляться оператором национальной системы расчетов платежными картами на территории Кыргызской Республики в соответствии с требованиями нормативных правовых актов Национального банка и операционными правилами системы.
32. Операции, совершаемые с использованием платежных карт Казначейства, считаются безотзывными для держателя карты в момент получения подтверждения о совершении операции (транзакции) в периферийном устройстве или банке и окончательным – в момент снятия средств со счета держателя карты, открытого во внутренней автоматизированной системе Казначейства.

33. Операции, совершаемые с использованием платежных карт Казначейства, считаются безотзывными для Казначейства и эквайера с момента завершения процессинга в национальной системе расчетов платежными картами, и окончательными в момент проведения расчетов по корреспондентским счетам, открытым в Национальном Банке.

Глава 9.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

34. Национальный банк осуществляет мониторинг, анализ, регулирование и надзор за ходом реализации пилотного проекта с использованием платежных карт Казначейства в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.
35. Казначейство предоставляет в Национальный банк сведения о выпущенных им платежных картах в соответствии с формами и сроками, установленными в законодательстве Кыргызской Республики для банковских платежных карт.
36. Процессинговый центр предоставляет в Национальный банк сведения относительно функционирования платежных карт Казначейства в соответствии с формами и сроками, установленными законодательством Кыргызской Республики.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№24/17 от 30 мая 2014 г.

О внесении дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении новой редакции Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года N18/3

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении новой редакции Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года N18/3 следующее дополнение:
в Положении о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков, утвержденном вышеуказанным постановлением:

подпункт 4.3.2 пункта 4.3. дополнить абзацем десятым следующего содержания:

«- размер регулярных платежей в погашение заемщиком-физическим лицом, в том числе индивидуальным предпринимателем без образования юридического лица, задолженности по кредиту в иностранной валюте составляет более 40 процентов от его совокупного дохода за аналогичный период, при этом его совокупные доходы в иностранной валюте составляют менее 50 процентов от его совокупных доходов.».

1. Настоящее постановление распространяется на вновь выданные и реструктуризированные кредиты после вступления в силу данного постановления.
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном

- сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
  - 5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», Государственного банка развития Кыргызской Республики, областных управлений Национального банка и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.
  - 6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№24/8 от “30” мая 2014 г.

Об утверждении «Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями»

В соответствии со статьями 4, 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить «Инструкцию о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями» (прилагается).
2. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции микрофинансовыми компаниями, осуществляющими прием вкладов» от 15 апреля 2009 года N19/6.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.
5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения микрофинансовых компаний, Ассоциации микрофинансовых организаций, соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение к постановлению Правления Национального банка
Кыргызской Республики от «30» мая 2014 года № 24/8*

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке соблюдения лимитов открытых валютных
позиций микрофинансовыми компаниями

1. Общие положения
2. Порядок расчета открытых валютных позиций
3. Лимиты открытых валютных позиций
4. Отчеты об открытых валютных позициях и порядок их представления
5. Санкции за нарушение установленных лимитов открытых валютных позиций
6. Организация внутреннего контроля по операциям с иностранной валютой
Приложение 1 Ежедневный отчет об открытых валютных позициях (ОВП)
Приложение 2 Еженедельный отчет об открытых валютных позициях (ОВП)

1. Общие положения

1. Настоящая Инструкция разработана в соответствии с Законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике» и «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», в целях предотвращения валютных рисков в деятельности микрофинансовых компаний (далее - МФК).
2. МФК при разработке внутренней политики и процедур по контролю за соблюдением лимитов открытых валютных позиций должны руководствоваться требованиями настоящей Инструкции.
3. В целях настоящей Инструкции применяются следующие определения:

Валютный риск – это риск получения МФК убытков вследствие изменения стоимости требований (активов)/обязательств МФК, выраженных в иностранной валюте, при неблагоприятном изменении валютного курса, в тот момент, когда МФК имеет открытую валютную позицию по данной валюте. Валютная позиция возникает при осуществлении валютных операций и является показателем степени подверженности МФК валютному риску.

Валютные операции – это операции по выдаче кредитов, приему

срочных вкладов (депозитов) в иностранной валюте, а также иные операции, в результате которых изменяются требования (активы) либо обязательства, выраженные в иностранной валюте.

Чистая валютная позиция – это разница между требованиями (активами) и обязательствами МФК, как балансовыми, так и забалансовыми, в каждой отдельной иностранной валюте.

При несовпадении требований (активов) и обязательств МФК в соответствующих валютах валютная позиция считается открытой, а в случае равенства – закрытой.

Открытая валютная позиция МФК может быть длинной (в случае превышения требований (активов) в соответствующей валюте над ее обязательствами в той же валюте), или короткой (при превышении обязательств над требованиями (активами)). Длинная валютная позиция записывается со знаком «+», короткая – со знаком «-».

Официальный курс – официальный курс иностранных валют по отношению к кыргызскому сому, определяемый Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) в соответствии с Правилами определения Национальным банком Кыргызской Республики официальных курсов иностранных валют по отношению к кыргызскому сому, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 28 марта 2013 г. №10/15.

Суммарная валютная позиция – это сумма всех чистых валютных позиций МФК по каждой иностранной валюте, рассчитанная по методу «short hand» в порядке, определенном в пункте 8 настоящей Инструкции.

Собственный капитал МФК рассчитывается в соответствии с Временными правилами регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 19 февраля 2003 г. №4/2.

Лимиты открытых валютных позиций – это устанавливаемые Национальным банком ограничения, выраженные в процентном отношении открытых валютных позиций (по каждой иностранной валюте и суммарной) к собственному капиталу МФК. В расчет принимается размер собственного капитала МФК по состоянию на 1 число отчетного месяца. Открытые валютные позиции рассчитываются в кыргызских сомах по официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком. Лимиты открытых валютных позиций рассчитываются в процентах с округлением до двух десятичных знаков после запятой.

Дата заключения сделки – это дата достижения сторонами соглашения по основным условиям сделки (виды валют, обменный курс, суммы средств, дата валютирования и др.).

Дата валютирования – это дата, в которую происходит зачисление средств на счета участников сделки.

2. Порядок расчета открытых валютных позиций

4. По состоянию на конец каждого операционного дня МФК должны рассчитывать следующие показатели:
  - чистые валютные позиции по каждой иностранной валюте;
  - суммарную валютную позицию.
5. Чистые валютные позиции рассчитываются отдельно по каждой иностранной валюте как сумма следующих показателей:
  - чистая спот-позиция в иностранной валюте. Данная величина рассчитывается как разница между балансовыми активами и балансовыми обязательствами (в том числе незавершенные контракты «спот» с датой валютирования до 2-х дней и контракты «спот», являющиеся частью контрактов «своп»), включая начисленные процентные доходы/расходы в данной иностранной валюте. При этом активы и обязательства включаются в расчет по чистой балансовой стоимости. Для целей настоящей Инструкции под контрактом «своп» понимается операция, представляющая собой комбинацию двух сделок: «спот» и «форвард» контрактов на одну и ту же сумму (основная сумма контракта «своп»), с одним и тем же контр-агентом, на определенный период времени;
  - чистая форвард-позиция в иностранной валюте. Данная величина рассчитывается как разница между требованиями и обязательствами по контрактам «форвард» (включая фьючерсы), а также контракты «форвард», являющиеся частью контрактов «своп» (основная сумма контракта «своп»);
  - выданные МФК гарантии, номинированные в иностранной валюте, за исключением гарантий, обеспеченных в той же иностранной валюте. При этом указанные гарантии включаются в расчет чистой валютной позиции с момента представления бенефициаром (выгодоприобретателем) требования об оплате денежной суммы по обязательству или получения МФК документально подтвержденной информации, свидетельствующей о высокой вероятности предъявления требования об оплате по указанным гарантиям. Например, письмо бенефициара о неисполнении (задержке исполнения) принципалом своих обязательств является основанием для включения гарантии в расчет чистой валютной позиции.
6. Валютные операции включаются в расчет валютной позиции с даты заключения сделки и ее отражения в балансе, в том числе операции, содержащие будущую дату валютирования, не являющуюся датой заключения сделки.
7. Расчет чистых валютных позиций по каждой иностранной ва-

люте производится в сомовом эквиваленте по действующему на отчетную дату официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком.

8. Суммарная открытая валютная позиция по всем иностранным валютам рассчитывается с использованием метода «short hand», то есть расчет осуществляется путем суммирования отдельно всех длинных чистых валютных позиций и отдельно всех коротких чистых валютных позиций по каждой иностранной валюте. Затем полученные величины сравниваются друг с другом (в абсолютной величине, выраженной в кыргызских сомах по официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком), и наибольшая из двух величин (сумма всех длинных чистых валютных позиций или сумма всех коротких чистых валютных позиций) используется при расчете лимита суммарной открытой валютной позиции.

3. Лимиты открытых валютных позиций

9. Для МФК, осуществляющих заимствования средств от учредителей (акционеров) в пределах ограничений, установленных Национальным банком, заимствования средств у юридических лиц и их размещение в порядке и на условиях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, устанавливаются следующие лимиты:
  - 1) размер суммарной открытой валютной позиции по иностранным валютам, официальные курсы которых устанавливаются Национальным банком, по состоянию на конец операционного дня не должен превышать 20% от собственного капитала МФК, рассчитанного по состоянию на 1 число отчетного месяца;
  - 2) суммарная валютная позиция по иностранным валютам, официальные курсы которых не устанавливаются Национальным банком, по состоянию на конец операционного дня должна быть закрытой.
10. Для МФК, осуществляющих заимствования средств от учредителей (акционеров) в пределах ограничений, установленных Национальным банком, заимствования средств у юридических лиц и их размещение в порядке и на условиях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, и/или осуществляющих следующие разрешенные операции в иностранной валюте, указанные в лицензии, выданной Национальным банком, а именно:
  - выдачу микрокредитов,

- привлечение срочных вкладов (депозитов) от физических и юридических лиц на условиях возвратности,
  - покупку и продажу долговых обязательств (факторинг),
  - выдачу гарантий в размере, установленном Национальным банком, устанавливаются следующие лимиты:
    - 1) размер открытой длинной/короткой валютной позиции по каждой иностранной валюте не должен превышать по состоянию на конец операционного дня:
      - для валют, официальные курсы которых устанавливаются Национальным банком - 15% от собственного капитала МФК, рассчитанного по состоянию на 1 число отчетного месяца;
      - для валют, официальные курсы которых не устанавливаются Национальным банком, чистая валютная позиция должна быть закрытой;
    - 2) размер суммарной валютной позиции по иностранным валютам, официальные курсы которых устанавливаются Национальным банком, по состоянию на конец операционного дня не должен превышать 20% от собственного капитала МФК, рассчитанного по состоянию на 1 число отчетного месяца.
11. МФК обязаны соблюдать установленные лимиты открытых валютных позиций на конец каждого операционного дня.
  12. Превышения установленных лимитов открытых валютных позиций не могут переноситься МФК на следующий операционный день. До конца текущего операционного дня лимиты должны быть приведены в соответствие с требованиями Национального банка.
  13. Величина открытых валютных позиций в течение операционного дня контролируется МФК самостоятельно, исходя из собственной оценки допустимого уровня валютного риска. При этом каждая МФК должна удерживать размеры валютного риска в течение дня в соответствии с внутренней политикой управления валютными рисками, утвержденной Советом директоров, Наблюдательным советом или иным уполномоченным лицом в соответствии с учредительными документами МФК.
  14. Предельное значение лимита суммарной открытой валютной позиции для отдельных МФК может быть снижено решением Комитета по надзору Национального банка, в случае выявления чрезвычайно высокого уровня валютного риска, принимаемого на себя данными МФК.

4. Отчеты об открытых валютных позициях
и порядок их представления

15. МФК, привлекающие срочные вклады (депозиты), ежедневно до 9.00 представляют в Национальный банк, а расположенные в других областях республики - в соответствующее областное управление, Представительство Национального банка в Баткенской области, на бумажных и электронных носителях ежедневный отчет об открытых валютных позициях по состоянию на конец предыдущего операционного дня согласно Приложению 1 к настоящей Инструкции.
16. МФК, непривлекающие срочные вклады (депозиты), в первый рабочий день, следующий за отчетной неделей, до 9.00 представляют в Национальный банк, а расположенные в других областях республики - в соответствующее областное управление, Представительство Национального банка в Баткенской области, на бумажных и электронных носителях еженедельный отчет об открытых валютных позициях за отчетную неделю по состоянию на конец каждого операционного дня отчетной недели согласно Приложению 2 к настоящей Инструкции.
17. МФК, имеющие филиалы, должны представлять в отчете сводные данные по открытым валютным позициям с учетом данных всех филиалов.

5. Санкции за нарушение установленных лимитов
открытых валютных позиций

18. При нарушении МФК установленных лимитов открытых валютных позиций, Национальный банк применяет санкции в виде взыскания денежного штрафа с МФК в размере 5% от суммы превышения лимита открытой валютной позиции, но не более 1% от размера собственного капитала МФК, в соответствии с Положением о предупредительных мерах и санкциях, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям, утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 19 мая 2005 г. №16/3.
19. При систематическом (2 и более раза за последовательные 30 календарных дней) нарушении МФК установленных лимитов, Национальный банк может применить иные санкции, предусмотренные законодательством и нормативными право-

выми актами Национального банка, вплоть до отзыва лицензии.

20. Любые попытки МФК каким-либо образом избежать отражения в отчетности реальной валютной позиции рассматриваются как:
  - попытки ввести Национальный банк в заблуждение;
  - нездоровая банковская практика;
  - манипуляция валютной позицией с целью искажения ее реальной величины, то есть проведение сомнительных операций, происхождение и совершение которых не поддаются четкой идентификации и/или, если эти операции влияют на финансовую отчетность МФК и ее экономические нормативы;
  - предоставление МФК недостоверной финансовой и регулятивной отчетности.При недостоверном отражении валютной позиции к МФК будут применяться соответствующие санкции, вплоть до отзыва лицензии.
21. В случае нарушения любого из требований настоящей Инструкции руководство МФК обязано незамедлительно информировать Национальный банк о допущенных нарушениях и представить в двухдневный срок письменные объяснения о причинах допущенного нарушения с приложением перечня мер, принятых МФК с целью его устранения.

6. Организация внутреннего контроля по операциям с иностранной валютой

22. Для осуществления операций с иностранной валютой МФК должны разработать внутреннюю политику управления валютными рисками и организовать адекватный внутренний контроль.
23. По каждой из проводимых операций с иностранной валютой должны быть разработаны соответствующие процедуры, в которых должны быть отражены, как минимум, следующее:
  - разграничение функциональных обязанностей сотрудников МФК таким образом, чтобы один сотрудник не мог исполнить и/или контролировать какой-либо процесс в полном объеме от инициирования сделки до ее учета в бухгалтерских книгах;
  - четкий порядок санкционирования проводимых операций и их объема соответствующими уполномоченными сотрудниками МФК;
  - внутренние лимиты открытых валютных позиций по каждой иностранной валюте и в целом по всем валютам;

- уровень достаточности информации о надежности контрагентов, в зависимости от характера и степени риска совершаемых операций и категории контрагента;
- требования к внутреннему аудиту при проведении проверок валютных операций (как минимум, независимость аудиторов и наличие у них необходимой квалификации и знаний);
- требования по учету и отчетности по валютным операциям для МФК и его филиалов (форма, частота представления, ответственность).

Приложение 1
к Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями

Ежедневный отчет
об открытых валютных позициях (ОВП)

_____ за «__» _____ 20__ г.
(наименование МФК) (дата)

СК: _____ тыс. сом

Вид валюты	Официальный курс, устанавливаемый Национальным банком	Величина ОВП	В том числе:		Величина ОВП (% к СК)	Отклонение от лимита (%)	Дополнительно: Остатки по незавершенным спот-сделкам	
			баланс	забаланс			продажа	покупка
Суммарная ОВП:								

СК – собственный капитал МФК.

Приложение 2
к Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями

Еженедельный отчет
об открытых валютных позициях (ОВП)

_____ за «__» _____ 20__ г.
(наименование МФК) (дата)

СК: _____ ТЫС. СОМ

Вид ва-люты/ День неде-ли	Официаль- ный курс, устанавли- ваемый На- цио-нальным банком	Величи- на ОВП	В том числе:		Величи- на ОВП (% к СК)	Откло- не-ние от лимита (%)	Дополнитель- но: Остатки по не- завершенным спот-сделкам	
			баланс	заба- ланс			продажа	покуп- ка
Доллары США								
Пн								
Вт								
Ср								
Чт								
Пт								
Евро								
Пн								
Вт								
Ср								
Чт								
Пт								
Казахский тенге								
Пн								
Вт								
Ср								
Чт								
Пт								
Российский рубль								
Пн								
Вт								

Ср							
Чт							
Пт							
_____ (другая валюта)							
Пн							
Вт							
Ср							
Чт							
Пт							
_____ (другая валюта)							
Пн							
Вт							
Ср							
Чт							
Пт							
Суммарная ОВП:							
Пн							
Вт							
Ср							
Чт							
Пт							

СК – собственный капитал МФК.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№2419 от “30” мая 2014 г.

Об утверждении «Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами»

В соответствии со статьями 4, 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить «Инструкцию о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами» (прилагается).
2. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения кредитных союзов, специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение к постановлению Правления
Национального банка КР
от «30» мая 2014 года № 24/9*

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке соблюдения лимитов открытых валютных
позиций кредитными союзами

1. Общие положения
  2. Порядок расчета открытых валютных позиций
  3. Лимиты открытых валютных позиций
  4. Отчет об открытых валютных позициях и порядок его представления
  5. Санкции за нарушение установленных лимитов открытых валютных позиций
  6. Организация внутреннего контроля по операциям с иностранной валютой
- Приложение Отчет об открытых валютных позициях (ОВП)

1. Общие положения

1. Настоящая Инструкция разработана в соответствии с Законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике» и «О кредитных союзах», в целях предотвращения валютных рисков в деятельности кредитных союзов (далее - КС) в результате осуществления операций по привлечению вкладов (депозитов) от участников КС в иностранной валюте, предоставления участникам КС кредитов на условиях срочности, возвратности и платности в иностранной валюте при наличии у КС лицензии, выданной Национальным банком на осуществление дополнительных услуг (операций) в иностранной валюте.
2. КС при разработке внутренней политики и процедур по контролю за соблюдением лимитов открытых валютных позиций должен руководствоваться требованиями настоящей Инструкции.
3. В целях настоящей Инструкции применяются следующие определения:
Валютный риск – это риск получения КС убытков вследствие изменения стоимости требований (активов)/обязательств КС, выраженных в иностранной валюте, при неблагоприятном изменении валютного курса, в тот момент, когда КС имеет откры-

тую валютную позицию по данной валюте. Валютная позиция возникает при осуществлении валютных операций и является показателем степени подверженности КС валютному риску.

Валютные операции – это операции КС по выдаче кредитов своим участникам в иностранной валюте и приему вкладов (депозитов) от своих участников в иностранной валюте, а также иные операции, в результате которых изменяются требования (активы) либо обязательства, выраженные в иностранной валюте.

Чистая валютная позиция – это разница между требованиями (активами) и обязательствами КС в каждой отдельной иностранной валюте.

При несовпадении требований (активов) и обязательств КС в соответствующих валютах валютная позиция считается открытой, а в случае равенства – закрытой.

Открытая валютная позиция КС может быть длинной (в случае превышения требований (активов) КС в соответствующей валюте над его обязательствами в той же валюте), или короткой (при превышении обязательств над требованиями (активами)). Длинная валютная позиция записывается со знаком «+», короткая – со знаком «-».

Официальный курс – официальный курс иностранных валют по отношению к кыргызскому сому, определяемый Национальным банком в соответствии с Правилами определения Национальным банком Кыргызской Республики официальных курсов иностранных валют по отношению к кыргызскому сому, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 28 марта 2013 г. №10/15.

Суммарная валютная позиция – это сумма всех чистых валютных позиций КС по каждой иностранной валюте, рассчитанная по методу «short hand» в порядке, определенном в пункте 9 настоящей Инструкции.

Лимиты открытых валютных позиций – это устанавливаемые Национальным банком ограничения, выраженные в процентном отношении открытых валютных позиций (по каждой иностранной валюте и суммарной) к суммарному капиталу КС. В расчет принимается размер суммарного капитала КС по состоянию на 1 число отчетного месяца. Открытые валютные позиции рассчитываются в кыргызских сомах по официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком. Лимиты открытых валютных позиций рассчитываются в процентах с округлением до двух десятичных знаков после запятой.

Дата заключения сделки – это дата достижения сторонами соглашения по основным условиям сделки (виды валют, обменный курс, суммы средств, дата валютирования и др.).

Дата валютирования – это дата, в которую происходит зачисление средств на счета участников сделки.

2. Порядок расчета открытых валютных позиций

4. По состоянию на конец каждого операционного дня КС должен рассчитывать следующие показатели:
  - чистые валютные позиции по каждой иностранной валюте;
  - суммарную валютную позицию.
5. Чистые валютные позиции рассчитываются отдельно по каждой иностранной валюте как чистая спот-позиция в иностранной валюте. Данная величина рассчитывается как разница между балансовыми активами и балансовыми обязательствами, включая начисленные процентные доходы/расходы в данной иностранной валюте. При этом активы и обязательства включаются в расчет по чистой балансовой стоимости.
6. Забалансовые обязательства в расчет валютной позиции не включаются.
7. Валютные операции включаются в расчет валютной позиции с даты заключения сделки и ее отражения в балансе, в том числе операции, содержащие будущую дату валютирования, не являющуюся датой заключения сделки.
8. Расчет чистых валютных позиций по каждой иностранной валюте производится в сомовом эквиваленте по действующему на отчетную дату официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком.
9. Суммарная открытая валютная позиция по всем иностранным валютам рассчитывается с использованием метода «short hand», то есть расчет осуществляется путем суммирования отдельно всех длинных чистых валютных позиций и отдельно всех коротких чистых валютных позиций по каждой иностранной валюте. Затем полученные величины сравниваются друг с другом (в абсолютной величине, выраженной в кыргызских сомах по официальному курсу, устанавливаемому Национальным банком), и наибольшая из двух величин (сумма всех длинных чистых валютных позиций или сумма всех коротких чистых валютных позиций) используется при расчете лимита суммарной открытой валютной позиции.

3. Лимиты открытых валютных позиций

10. В целях регулирования валютного риска КС Национальный банк устанавливает следующие лимиты открытых валютных позиций:
  - 1) *по состоянию на конец операционного дня размер открытой длинной/короткой валютной позиции по*

каждой иностранной валюте не должен превышать:

- *для валют, официальные курсы которых определяются Национальным банком - 15% от суммарного капитала КС, рассчитанного по состоянию на 1 число отчетного месяца;*
- *для валют, официальные курсы которых не определяются Национальным банком, чистая валютная позиция должна быть закрытой;*

2) по состоянию на конец операционного дня размер суммарной валютной позиции по всем иностранным валютам, официальные курсы которых определяются Национальным банком, не должен превышать 20% от суммарного капитала КС, рассчитанного по состоянию на 1 число отчетного месяца.

11. КС обязаны соблюдать установленные лимиты открытых валютных позиций на конец каждого операционного дня.
12. Превышения установленных лимитов открытых валютных позиций не могут переноситься КС на следующий операционный день. До конца текущего операционного дня лимиты должны быть приведены в соответствие с требованиями Национального банка.
13. Величина открытых валютных позиций в течение операционного дня контролируется КС самостоятельно, исходя из собственной оценки допустимого уровня валютного риска. При этом каждый КС должен удерживать размеры валютного риска в течение дня в соответствии с внутренней политикой управления валютными рисками, утвержденной Общим собранием кредитного союза.
14. Предельное значение лимита суммарной открытой валютной позиции для отдельных КС может быть снижено решением Комитета по надзору Национального банка, в случае выявления чрезвычайно высокого уровня валютного риска, принимаемого на себя данными КС.

4. Отчет об открытых валютных позициях и порядок его представления

15. КС в первый рабочий день, следующий за отчетной неделей, до 9.00 представляют в Национальный банк, а расположенные в других областях республики - в соответствующее областное управление, Представительство Национального банка в Баткенской области на бумажных и электронных носителях отчет об открытых валютных позициях за отчетную

неделю по состоянию на конец каждого операционного дня отчетной недели согласно Приложению к настоящей Инструкции.

16. КС, имеющие филиалы, должны представлять в отчете сводные данные по открытым валютным позициям с учетом данных всех филиалов.

5. Санкции за нарушение установленных лимитов открытых валютных позиций

17. При нарушении КС установленных лимитов открытых валютных позиций, Национальный банк применяет к КС меры воздействия в соответствии с Положением о мерах воздействия, применяемых к кредитным союзам, утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 марта 2006 г. №7/5.
18. При систематическом (2 и более раза за последовательные 30 календарных дней) нарушении КС установленных лимитов, Национальный банк может применить меры воздействия, предусмотренные законодательством и нормативными правовыми актами Национального банка, вплоть до отзыва лицензии.
19. Любые попытки КС каким-либо образом избежать отражения в отчете реальной валютной позиции рассматриваются как:
  - попытки ввести Национальный банк в заблуждение;
  - небезопасная или ненадежная финансовая деятельность;
  - манипуляция валютной позицией с целью искажения ее реальной величины, то есть проведение сомнительных операций, происхождение и совершение которых не поддаются четкой идентификации и/или, если эти операции влияют на финансовую отчетность КС и его экономические нормативы;
  - предоставление КС недостоверной финансовой и регулятивной отчетности.При недостоверном отражении валютной позиции к КС будут применяться соответствующие санкции, вплоть до отзыва лицензии.
20. В случае нарушения любого из требований настоящей Инструкции руководство КС обязано незамедлительно информировать Национальный банк о допущенных нарушениях и представить в двухдневный срок письменные объяснения о причинах допущенного нарушения с приложением перечня мер, принятых КС с целью его устранения.

6. Организация внутреннего контроля
по операциям с иностранной валютой

21. Для осуществления операций с иностранной валютой КС должны разработать внутреннюю политику управления валютными рисками и организовать адекватный внутренний контроль.
22. По каждой из проводимых операций с иностранной валютой должны быть разработаны соответствующие процедуры, в которых должны быть отражены, как минимум, следующее:
  - разграничение функциональных обязанностей сотрудников КС таким образом, чтобы один сотрудник не мог исполнить и/или контролировать какой-либо процесс в полном объеме от инициирования сделки до ее учета в бухгалтерских книгах;
  - четкий порядок санкционирования объема проводимых операций соответствующими уполномоченными сотрудниками КС;
  - внутренние лимиты открытых валютных позиций по каждой иностранной валюте и в целом по всем валютам;
  - уровень достаточности информации о надежности контрагентов, в зависимости от характера и степени риска совершаемых операций и категории контрагента;
  - требования к ревизионной комиссии/ внешнему (независимому) аудиту при проведении проверок валютных операций (как минимум, независимость членов ревизионной комиссии/ внешних аудиторов и наличие у них необходимой квалификации и знаний);
  - требования по учету и отчетности по валютным операциям для КС и его филиалов (форма, частота представления, ответственность).

*Приложение
к Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых
валютных позиций кредитными союзами*

ОТЧЕТ
об открытых валютных позициях (ОВП)

_____ за «__» _____ 20__ г.
(наименование МФК) (дата)

СК: _____ тыс. сом

Вид валюты/ День недели	Официальный курс, устанавливаемый Национальным банком	Величина ОВП (тыс. сом)	Величина ОВП (% к СК)	Отклонение от лимита (%)	Дополнительно: Остатки по незавершенным сделкам	
					продажа	покупка
Доллары США						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						
Евро						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						
Казахский тенге						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						
Российский рубль						
Пн						
Вт						

Ср						
Чт						
Пт						
_____ (другая валюта)						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						
_____ (другая валюта)						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						
Суммарная ОВП:						
Пн						
Вт						
Ср						
Чт						
Пт						

СК – суммарный капитал КС.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№24\10 от “30” мая 2014 г.

О внесении изменений в некоторые постановления Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести прилагаемые изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики:
  - постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О «Временных правилах регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года №4/2;
  - постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О предупредительных мерах и санкциях, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям» от 19 мая 2005 года №16/3;
  - постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года №50/7;
  - постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства и ломбарда» и Положения «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании» от 27 мая 2009 года №25/3.
2. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики;

блики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения микрофинансовых организаций, Ассоциации микрофинансовых организаций, кредитных союзов, специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение к постановлению Правления
Национального банка Кыргызской Республики
от «30» мая 2014 года № 24\10*

Изменения в некоторые постановления
Национального банка Кыргызской Республики

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О «Временных правилах регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года №4/2 следующее изменение:
во Временных правилах регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики, утвержденных вышеуказанным постановлением:
  - подпункт 2.3.1. пункта 2.3. изложить в следующей редакции: «2.3.1. Расчет собственного капитала МФК (на дату оценки) производится на основе следующих показателей:
  - полностью оплаченного уставного капитала;
  - капитала, внесенного сверх номинала;
  - дополнительного капитала, внесенного физическими и юридическими лицами;
  - резервов для будущих потребностей;
  - нераспределенной прибыли / убытков прошлых лет;
  - убытков текущего года;
  - за минусом любых инвестиций в другие микрофинансовые организации и банки.».
2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О предупредительных мерах и санкциях, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям» от 19 мая 2005 года №16/3 следующее изменение:
в Положении о предупредительных мерах и санкциях, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям, утвержденном вышеуказанным постановлением:
  - в абзаце втором пункта 4.13. слова «оплаченного уставного» заменить словом «собственного».
3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О ми-

нимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года №50/7 следующее изменение:

в Положении о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- в пункте 1.1. слова «, имеющие дополнительную лицензию и заимствования от специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» исключить.

- 4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства и ломбарда» и Положения «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании» от 27 мая 2009 года №25/3 следующие изменения:
  - в Приложении 2 Положения «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании», утвержденного вышеуказанным постановлением:
    - 1) в статье «21. Акционерный капитал» подраздела «В. Капитал» Раздела 1 «Регулятивный отчет о финансовом состоянии»:
  - строку «в» изложить в следующей редакции:
    - «в) Капитал, внесенный сверх номинала
    - в-1) Дополнительный капитал, внесенный физическими и юридическими лицами»;
    - 2) в подразделе 3А. «Изменения в структуре капитала» Раздела 3 «Капитал»:
  - строку 5 изложить в следующей редакции:
    - «5. Капитал, внесенный сверх номинала, текущий год, чистый
    - 5-1. Дополнительный капитал, внесенный физическими и юридическими лицами»;
  - в Приложении 2 Положения «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства», утвержденного вышеуказанным постановлением:
    - 1) в Разделе 1 «Регулятивный отчет о финансовом состоянии» строку 27 изложить в следующей редакции:
      - «27 Капитал, внесенный сверх номинала
      - 27.1 Дополнительный капитал, внесенный физическими и юридическими лицами».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№24\11 от “30” мая 2014 г.

Об утверждении «Правил регулирования деятельности микро-финансовых компаний, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить «Правила регулирования деятельности микрофинансовых компаний, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования» (прилагается).
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении тридцати дней после официально-го опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения микрофинансовых компаний и Ассоциации микрофинансовых организаций.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение к
постановлению Правления
Национального банка Кыргызской Республики
от «30» мая 2014 года №24/11*

ПРАВИЛА

регулирования деятельности микрофинансовых компаний, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования

1. Общие положения
2. Регулирование деятельности микрофинансовых компаний, не осуществляющих привлечение де-нежных средств
3. Требования к деятельности микрофинансовых компаний, претендующих на получение лицензии на право привлечения де-нежных средств
4. Регулирование деятельности микрофинансовых компаний, осуществляющих привлечение денеж-ных средств
5. Экономические нормативы и порядок их расчета для микрофинансовых компаний, осу-ществляющих операции по при-влечению денежных средств
6. Порядок и сроки предоставления сведений о соблюдении эконо-мических нормативов, регулятивной и другой отчетности
Приложение: Сведения о соблюдении экономических норма-тивов

Глава 1.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящие Правила разработаны в соответствии с Законами «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) и распространяются на микрофинансовые компании, осуществляющие операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования (далее – микрофинансо-вые компании/МФК).
2. Целью настоящих Правил является установление экономиче-ских нормативов и требований, обязательных для выполне-ния и соблюдения микрофинансовыми компаниями.
3. Микрофинансовые компании в своих внутренних политиках

могут устанавливать более высокие требования по экономическим нормативам при осуществлении операций по исламским принципам банковского дела и финансирования (далее – политика финансирования), не нарушая при этом значений нормативов и требований, установленных настоящими Правилами и другими нормативными правовыми актами Национального банка.

4. При наличии лицензии Национального банка на осуществление операций в иностранной валюте устанавливаются лимиты:
  - истой валютной позиции по каждой иностранной валюте;
  - суммарной валютной позиции.

Порядок расчета лимитов валютной позиции определяется Национальным банком.

5. Разрешенные виды сделок (договоров) МФК по размещению и привлечению средств в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования осуществляются в соответствии с типовыми договорами, одобренными Шариатским советом и отвечающими требованиям нормативных правовых актов Национального банка.
6. Микрофинансовые компании оформляют предоставление финансирования клиентам/поставщикам/партнерам (далее – клиент) договором финансирования в соответствии с требованиями законодательства, в том числе под субсидиарную или солидарную ответственность группы лиц.
7. Финансовая отчетность микрофинансовой компании должна объективно отражать её финансовое положение и соответствовать стандартам Организации бухгалтерского учета и аудита для исламских финансовых институтов (далее – ААОIFI), а в случае отсутствия определенных стандартов, МФК использует стандарты МСФО при условии, что они не будут противоречить стандартам Шариата, утвержденным ААОIFI.
8. Микрофинансовая компания обязана создать свою независимую службу внутреннего аудита. Служба внутреннего аудита должна осуществлять аудит с тем, чтобы проверить и оценить достаточность (адекватность) и эффективность своей системы внутреннего контроля в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, а также оценить подверженность определенным, свойственным исключительно микрофинансовой компании рискам, не отраженным в нормативных правовых актах Национального банка.

Глава 2.

РЕГУЛИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИКРОФИНАНСОВЫХ КОМПАНИЙ, НЕ ОСУЩЕСТВЛЯЮЩИХ ПРИВЛЕЧЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

9. МФК должна иметь утвержденную Советом директоров внутреннюю политику финансирования, определяющую:
  - основной регион деятельности;
  - направление финансирования;
  - продукты, предоставляемые клиентам;
  - максимальный размер финансирования, предоставляемого одному и тому же лицу, но не более трех процентов от минимального размера уставного капитала, установленного Национальным банком для вновь создаваемой МФК (не привлекающей денежных средств от физических и юридических лиц), с учетом положений пункта 10 настоящих Правил;
  - категории клиентов, имеющих право на получение финансирования в соответствии с целями микрофинансовых организаций, установленными в Законе «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике».
10. Предоставление финансирования свыше максимального размера финансирования, предоставляемого МФК одному и тому же клиенту, установленного пунктом 9 настоящих Правил, за исключением МФК, осуществляющих прием денежных средств от физических и юридических лиц и занимающихся оптовым финансированием, допускается для целей расширения/развития действующего бизнеса, в том числе создания дополнительных рабочих мест, согласно статье 2 Закона «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», по следующим направлениям кредитования:
  - сельское хозяйство (включая растениеводство, животноводство, заготовка/переработка сельскохозяйственных продуктов);
  - услуги;
  - транспорт;
  - промышленность;
  - строительство;
  - другие направления, не противоречащие целям и задачам микрофинансирования, в соответствии с требованиями Закона «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике».
  - При предоставлении микрофинансовыми компаниями финансирования по направлениям, указанным в настоящем пункте, необходимо выполнение следующих условий:
    - 1) наличие у микрофинансовой компании разработанной в соответствии с целями и задачами микрофинансирования

политики финансирования с определением конкретных видов продуктов;

2) сумма предоставляемого финансирования, при соблюдении установленных условий (не более 10% от уставного капитала), не должна быть свыше трех миллионов сомов (или эквивалента в ино-странной валюте);

3) имеется информация из Кредитного информационного бюро (КИБ) относительно кредитной истории клиента;

4) имеются необходимые документальные подтверждения платежеспособности клиента (права владения активами, генерирующими доход клиента, справка о заработной плате с места работы клиента, патент, свидетельство и т.д.), а также проведена оценка платежеспособности клиента, подтвержденная заключением ответственного специалиста по финансированию или другого сотрудника МФК в соответствии с политикой финансирования и/или иными внутренними документами МФК;

5) предоставлен бизнес-план клиента, при этом в бизнес-плане должны быть указаны цели использования предоставляемого финансирования с соответствующими расчетами и прогнозами;

6) имеются внутренние нормативные документы микрофинансовой компании, предусматривающие порядок последующего мониторинга целевого использования предоставляемого финансирования.

11. МФК должна соблюдать соответствующие требования по минимальному размеру уставного капитала и условия его формирования, установленные в Положении о лицензировании, реорганизации и ликвидации микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики, утвержденном постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 31 января 2007 года N 5/1 (далее – Положение о лицензировании, реорганизации и ликвидации микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики).
12. Расчет собственного капитала МФК (на дату оценки) производится на основе следующих показателей:
  - полностью оплаченного уставного капитала;
  - капитала, внесенного сверх номинала;
  - дополнительного капитала, внесенного физическими и юридическими лицами;
  - резервов для будущих потребностей;
  - нераспределенной прибыли / убытков прошлых лет;
  - убытков текущего года;

- за минусом любых инвестиций в другие микрофинансовые организации и банки.

Требования по соблюдению норматива минимального собственного капитала МФК устанавливаются Национальным банком.

13. МФК вправе осуществлять инвестиции только в микрофинансовые организации и банки, деятельность которых не противоречит стандартам Шариата. При этом инвестиции МФК в микрофинансовые организации и банки должны соответствовать целям микрофинансовой организации, определенной Законом «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике».

Максимальный совокупный размер инвестиций МФК (включая инвестиции в долговые обязательства, размещение финансовых средств по исламским принципам финансирования и любые другие подобные финансовые вложения) не должен превышать 30% от размера собственного капитала МФК и определяется по формуле:

$СИ / СК * 100\% \leq 30\%$, где:

СИ – совокупный размер инвестиций МФК на дату оценки;

СК – собственный капитал МФК на дату оценки (пункт 12 настоящих Правил).

14. Микрофинансовые компании не имеют права:

- 1) предоставлять финансирование на приобретение ценных бумаг, выпущенных самой микрофинансовой компанией, а также принимать их в качестве залога;
- 2) выдавать поручительства;
- 3) выдавать гарантии в размере, превышающем в совокупности с предоставленным финансированием норматив максимального размера финансирования на одного клиента;
- 4) осуществлять иные банковские операции и сделки, кроме операций и сделок, предусмотренных Законом «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике»;
- 5) осуществлять профессиональную деятельность на рынке ценных бумаг;
- 6) выдавать аккредитивы, осуществлять операции с драгоценными металлами и доверительное управление имуществом.

15. Ежеквартально, не позднее двенадцатого числа месяца, следующего за отчетным, МФК должны представлять в Национальный банк регулятивный отчет, содержащий достоверную информацию о финансовом состоянии МФК на отчетную дату.

Ежегодно, после проведения независимого внешнего аудита МФК обязана представлять в Национальный банк один экземпляр (копию) полного отчета внешнего аудитора, включая письмо руководству, в течение тридцати дней с момента представления отчета внешним аудитором микрофинансовой компании.

Микрофинансовая компания не реже одного раза в квартал публикует в средствах массовой информации балансовую отчетность с пояснениями, раскрывающими данную отчетность, и ежегодно публикует годовую финансовую отчетность, подтвержденную независимым внешним аудитором.

При обнаружении фактов не соблюдения МФК требований Национального банка, предъявляемых к их деятельности, не предоставления ими сведений, а также несвоевременного предоставления или предоставления недостоверной информации, Национальный банк вправе применить к ним меры воздействия в соответствии с Законами «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике» и соответствующими нормативными актами Национального банка.

Глава 3.

ТРЕБОВАНИЯ К ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИКРОФИНАНСОВЫХ КОМПАНИЙ, ПРЕТЕНДУЮЩИХ НА ПОЛУЧЕНИЕ ЛИЦЕНЗИИ НА ПРАВО ПРИВЛЕЧЕНИЯ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

16. Микрофинансовые компании, претендующие на получение лицензии на право привлечения денежных средств по исламским принципам банковского дела и финансирования, не менее чем за один год до подачи заявления на получение лицензии на право привлечения денежных средств, должны представить в Национальный банк письмо-обязательство, подтверждающее намерение МФК представить заявку в Национальный банк на получение лицензии на право привлечения денежных средств и выполнение требований, изложенных в пунктах 17-19 настоящих Правил.
17. К письму-обязательству должны быть приложены следующие документы:
  - выписка из протокола общего собрания акционеров МФК и постановление Совета директоров о намерении компании привлечь денежные средства;
  - бизнес-план, раскрывающий стратегию, масштабы деятельности, прогнозные расчеты экономических результатов в течение следующих трех лет работы, включая один год переходного периода до получения лицензии на право привлечения денежных средств и два года в условиях проведения

- операций по привлечению денежных средств;
  - план достижения и соблюдения экономических нормативов и других требований Национального банка в объеме и размере, установленных для МФК, привлекающих денежные средства (глава 4 настоящих Правил);
  - план по наращиванию капитала до уровня минимального размера уставного капитала, установленного для МФК, имеющих право на привлечение денежных средств (подпункт 1 пункта 24 настоящих Правил), с указанием сроков достижения установленных значений и источников наращивания капитала.
18. С момента представления письма-обязательства МФК принимает на себя обязательства по выполнению всех требований главы 6 настоящих Правил, а также выполнению норматива минимального собственного капитала, который определяется по формуле:

$СК / УК * 100\% \geq 100\%$, где:

СК – собственный капитал МФК на дату оценки (пункт 12 настоящих Правил);

УК – минимальный уставный капитал, установленный для МФК, не привлекающих денежные средства (пункт 11 настоящих Правил).

19. К моменту представления заявления на получение лицензии на право привлечения денежных средств МФК должна:

- иметь уставный капитал в размере, требуемом для МФК, имеющих право привлекать денежные средства (подпункт 1 пункта 24 настоящих Правил);
- выполнять все экономические нормативы и требования, приведенные в главе 4 настоящих Правил, в объеме и размерах, установленных для МФК, имеющих право привлекать денежные средства;
- подтвердить соблюдение МФК принципов корпоративного управления (наличие соответствующей организационной структуры, структуры управления МФК, квалификации личного и делового характера руководящего состава МФК);
- отвечать другим требованиям, установленным Национальным банком для получения лицензии на право привлечения денежных средств.

20. При выполнении МФК требований, изложенных в пунктах 16–18 настоящих Правил, в срок не более чем за три месяца до завершения годового переходного периода, определенного в соответствии с письмом-обязательством МФК, претендующей на получение лицензии на право привлечения денежных средств, Национальный банк проводит инспекторскую про-

верку соответствия деятельности МФК требованиям, определенным для получения лицензии на право привлечения денежных средств Законом «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», Положением о лицензировании, реорганизации и ликвидации микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики и настоящими Правилами.

21. При не соблюдении в течение годового переходного периода взятых на себя обязательств со-гласно письму-обязательству МФК, по отношению к МФК не будут применяться предупредительные меры и санкции по невыполнению взятых обязательств, но факты нарушений и невыполнение МФК принятых на себя обязательств будет приниматься во внимание Национальным банком при рассмотрении заявки МФК на получение лицензии на право привлечения денежных средств.

Глава 4.

РЕГУЛИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИКРОФИНАНСОВЫХ КОМПАНИЙ, ОСУЩЕСТВЛЯЮЩИХ ПРИВЛЕЧЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

22. МФК, имеющие право на осуществление операций по привлечению денежных средств, обя-заны соблюдать установленные Национальным банком требования и экономические нормативы, включая:
  - минимальный размер оплаченного уставного капитала;
  - минимальный размер собственного капитала (M1);
  - норматив адекватности капитала (M2);
  - максимальный размер риска на одного клиента (M3);
  - норматив ликвидности (M4);
  - норматив ограничения риска по возврату привлеченных денежных средств (M5);
  - максимальный размер риска по операциям с инсайдерами и аффилированными лицами;
  - предельный размер совокупной задолженности служащих МФК, которым МФК предоставила финансирование на потребительские цели;
  - максимальный размер инвестиций в другие организации;
  - общий размер инвестиций в негосударственные долговые ценные бумаги.
23. МФК, имеющие право на осуществление операций по привлечению денежных средств, не имеют права:
  - 1) *предоставлять финансирование на приобретение ценных бумаг, выпущенных самой МФК, а также принимать их*

- в качестве залога;*
- 2) выдавать поручительства;*
- 3) выдавать гарантии в размере, превышающем в совокупности с предоставленным финансированием норматив максимального размера финансирования на одного клиента;*
- 4) осуществлять иные банковские операции и сделки, кроме операций и сделок, предусмотренных Законом «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике»;*
- 5) осуществлять профессиональную деятельность на рынке ценных бумаг;*
- 6) выдавать аккредитивы, осуществлять операции с драгоценными металлами и доверительное управление имуществом.*

Глава 5.

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НОРМАТИВЫ И ПОРЯДОК ИХ РАСЧЕТА ДЛЯ МИКРОФИНАНСОВЫХ КОМПАНИЙ, ОСУЩЕСТВЛЯЮЩИХ ОПЕРАЦИИ ПО ПРИВЛЕЧЕНИЮ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

1. Устанавливаются следующие требования к уставному капиталу:
  - 1) минимальный размер уставного капитала и условия по его формированию для МФК, осуществляющих операции по привлечению денежных средств, должны соответствовать требованиям, установленным в Положении о лицензировании, реорганизации и ликвидации микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики;*
  - 2) МФК должны поддерживать значение размера уставного капитала не ниже минимальных требований к уставному капиталу МФК, осуществляющих операции по привлечению денежных средств, установленных Национальным банком.*
25. Значение норматива минимального собственного капитала (M1) необходимо поддерживать на уровне не менее 100%. Норматив минимального собственного капитала МФК (M1) определяется по формуле:

$M1 = SK / УК * 100\%$, где:

СК – собственный капитал МФК на дату оценки (пункт 12 настоящих Правил);

УК – минимальный уставный капитал, установленный для МФК, привлекающих денежные средства (подпункт 1 пункта 24 настоящих Правил).

26. Значение норматива адекватности (достаточности) капитала

(M2) необходимо поддерживать на уровне не менее 8%.

Норматив адекватности капитала МФК определяется по формуле:

$$M2 = CK / CA * 100\%, \text{ где:}$$

СК – собственный капитал МФК на дату оценки (пункт 12 настоящих Правил);

СА – сумма балансовых активов на дату оценки за минусом суммы депозитов, размещенных в коммерческих банках в качестве залога в размере суммы привлеченных средств в национальной валюте в целях хеджирования валютных рисков.

27. Значение норматива максимального размера риска на одного клиента (M3) устанавливается на уровне не более 5%;

Расчет норматива максимального размера риска на одного клиента производится по формуле:

$$M3 = C3 / CK * 100\%, \text{ где:}$$

СЗ – совокупная задолженность клиента по предоставленному финансированию (независимо от срочности), инвестициям (в виде долговых обязательств, акций, финансового участия в капитале клиента) на дату оценки;

СК – собственный капитал МФК на дату оценки.

При расчете норматива максимального размера риска на одного клиента любая задолженность различных клиентов должна суммироваться и рассматриваться как единый риск, если:

- один клиент контролируется другим клиентом;
- несколько клиентов контролируются одним и тем же лицом;
- невозврат задолженности одним клиентом неминуемо приведет к проблемам с возвратом задолженности другого клиента;
- для возврата задолженности используется один и тот же источник, включая вторичный источник погашения (залоговое обеспечение).

Примечание. В настоящем пункте под контролем понимается способность прямо или косвенно определять решения или оказывать влияние на принимаемые решения, в том числе в силу договора (включая устный договор) или иной сделки.

28. Значение норматива ликвидности (M4) устанавливается на уровне не ниже 30%.

Норматив ликвидности для МФК, привлекающих денежные средства, определяется по формуле:

$M4 = LA / OB * 100\%$, где:

ЛА – ликвидные активы МФК, которые включают: наличные денежные средства (касса); средства на расчетных и депозитных (со сроком возврата не превышающем 30 дней с момента оценки) счетах в банках; ценные бумаги Правительства Кыргызской Республики и ценные бумаги Национально-го банка, которые могут быть обращены в денежные средства в течение 30 дней с момента оценки;

ОБ – обязательства МФК, включая привлеченные денежные средства со сроком погашения не более 30 дней.

МФК должна разработать политику управления риском ликвидности, учитывая следующие факторы:

- как минимум, еженедельное измерение и мониторинг достаточности активов МФК для контроля потребности в ликвидности и выполнения наступивших обязательств;
- структуру и устойчивость базы привлеченных средств (сроки возврата привлеченных средств, концентрацию источников, политику определения величины наценок);
- способность заимствовать на рынке;
- планирование на случай кризиса ликвидности.

29. Норматив ограничения риска по возврату привлеченных денежных средств ($M5$) устанавливается на уровне не ниже 100% и определяется по формуле:

$M5 = K / B * 100\%$, где:

К – финансирование, по которому отсутствует какая-либо просроченная задолженность по сумме наценки или основной сумме на дату оценки;

В – сумма привлеченных денежных средств на дату оценки.

30. К операциям с аффилированными лицами и инсайдерами устанавливаются следующие ограничения:

1) *МФК, привлекающие денежные средства должны осуществлять операции с инсайдерами и аффилированными лицами в соответствии с Инструкцией о требованиях к операциям микрофинансовых компаний, привлекающих депозиты, с инсайдерами и аффилированными лицами, утвержденной постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 4 июля 2012 года N 28/8. Максимальный размер риска по операциям с инсайдерами и аффилированными лицами, выраженный в качестве размера совокупной задолженности инсайдеров и аффилированных лиц перед МФК, не должен превышать 60% собственного капитала МФК;*

2) операции по предоставлению финансирования на потребительские цели служащим МФК могут осуществляться только при условии соблюдения следующих требований:

- финансирование должно быть обеспечено как минимум на 100% заработной платой служащих либо депозитами, которые оформлены соответствующим залоговым договором, и срок возврата которых не уступает не раньше, чем срок погашения суммы финансирования на потребительские цели;
- финансирование должно предоставляться на условиях и требованиях (наценка, залоговое обеспечение, сроки предоставления финансирования), которые не уступают условиям и требованиям, применяемым при предоставлении финансирования лицам, не являющимся служащими МФК.

Совокупная задолженность служащих МФК, которым МФК предоставила финансирование на потребительские цели, не должна превышать 5% от размера собственного капитала МФК и определяется по формуле:

$CЗС / СК * 100\% \leq 5\%$, где:

СЗС – совокупная задолженность служащих МФК, которым МФК предоставила финансирование на потребительские цели на дату оценки;

СК – собственный капитал МФК на дату оценки.

31. Устанавливаются следующие требования в части инвестиций в другие организации:

1) МФК вправе осуществлять инвестиции только в микрофинансовые организации и банки, деятельность которых не противоречит стандартам Шариата. При этом инвестиции МФК в микрофинансовые организации и банки должны соответствовать целям микрофинансовой организации, определенной Законом «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике»;

2) максимальный размер инвестиций (включая инвестиции в долговые обязательства, размещение финансовых средств по исламским принципам финансирования и любые другие подобные финансовые вложения) в каждую микрофинансовую организацию и/или банк устанавливается и рассчитывается в соответствии с пунктом 27 настоящих Правил;

3) совокупный размер инвестиций МФК (включая инвестиции в долговые обязательства, размещение финансовых средств по исламским принципам банковского дела и фи-

нансирования и любые другие подобные финансовые вложения) не должен превышать 30% от размера собственного капитала МФК и рассчитывается в соответствии с пунктом 13 настоящих Правил.

32. Общий размер инвестиций МФК в негосударственные долговые ценные бумаги, соответствующие исламским принципам финансирования не должен превышать 50% размера собственного капитала МФК.

Глава 6.

ПОРЯДОК И СРОКИ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ СВЕДЕНИЙ О СОБЛЮДЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НОРМАТИВОВ, РЕГУЛЯТИВНОЙ И ДРУГОЙ ОТЧЕТНОСТИ

33. Микрофинансовые компании должны проводить мониторинг соблюдения экономических нормативов и требований Национального банка, как минимум, еженедельно.
34. Проверка соблюдения экономических нормативов и требований, установленных для МФК, может производиться Национальным банком по состоянию на любую дату.
35. Ежемесячно, не позднее двенадцатого числа месяца, следующего за отчетным, МФК должны представлять в Национальный банк отчеты в порядке, установленном нормативными правовыми актами Национального банка.
36. Отчетность о соблюдении экономических нормативов, требований и ограничений представляется в Национальный банк в составе периодического регулятивного отчета по форме приложения к настоящим Правилам.
37. Ежегодно МФК обязаны представлять в Национальный банк полный отчет внешнего аудитора и письмо руководству, как это определено в пункте 15 настоящих Правил.
38. При обнаружении фактов не соблюдения микрофинансовыми компаниями экономических нормативов и других требований, не предоставления ими сведений, а также несвоевременного предоставления или предоставления недостоверной информации, Национальный банк вправе применить к МФК меры воздействия в соответствии с Законами «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике» и соответствующими нормативными правовыми актами Национального банка.

*Приложение
к Правилам регулирования
деятельности микрофинансовых
компаний, осуществляющих
операции по исламским принципам
банковского дела и финансирования*

СВЕДЕНИЯ О СОБЛЮДЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НОРМАТИВОВ

Наименование экономических нормативов	Обозначение	Расчет норматива	Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива
Минимальный размер собственного капитала	M1	СК/УК x 100%		не менее 100%	
Норматив адекватности капитала	M2	СК/СА x 100%		не менее 8%	
Максимальный размер риска на одного заемщика	M3	СЗ/СК x 100%		не более 5%	
Норматив ликвидности	M4	ЛА/ОБ x 100%		не менее 30%	
Норматив ограничения риска по возврату привлеченных средств	M5	К/В x 100%		не менее 100%	
Совокупная задолженность служащих МФК, которым МФК предоставила финансирование на потребительские цели		СЗК/СК x 100%		не более 5%	
Максимальный размер инвестиций в каждую МФО(1) или банк		И/СК x 100%		не более 5%	

Максимальный совокупный размер инве-стиций в МФО и банки		СИ/СК x 100%		не более 30%	
Общий размер инвестиций в не-государственные долговые ценные бумаги		СИ/СК x 100%		Не более 50%	
Максимальный размер риска по операциям с аффилирован-ными лицами		СЗК/СК x 100%		Не более 60%	

- (1) МФО - микрофинансовая организация
 СЗС – совокупная задолженность служащих перед МФК
 И – инвестиции в каждую МФО и банк
 СИ – совокупные инвестиции в МФО и банки
 СЗА – совокупная задолженность аффилированных лиц

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№24\12 от "30" мая 2014 г.

О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года №60/8

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8 (прилагаются).
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней после официального опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения Ассоциации микрофинансовых организаций, Ассоциации кредитных союзов и кооперативов Кыргызстана и ОАО «Финансовая компания кредитных союзов».

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики З. Чокоева.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение к
постановлению Правления
Национального банка Кыргызской Республики
от «30» мая 2014 года №24/12*

Изменения и дополнения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики
«Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микро-
финансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с
исламскими принципами банковского дела и финансирования»
от 26 октября 2011 года №60/8

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8 следующие изменения и дополнения:

в Положении об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- 1) по всему тексту слово «НБКР» заменить словами «Национальный банк» в различных падежных формах;
- 2) в разделе I:
  - пункт 3 изложить в следующей редакции:
«ФКУ, осуществляющие операции в соответствии с исламскими принципами финансирования, не вправе взимать вознаграждение в виде процентов, привлекать денежные средства под проценты, гарантировать возврат инвестиционного депозита или доход по нему и должны инвестировать средства только в разрешенный Шариатом бизнес.»;
  - пункт 10 признать утратившим силу;
- 3) в абзаце втором пункта 13 главы 1 раздела II слова «Банка Кыргызстана» заменить словами «Национального банка»;
- 4) в названии главы 4 слова «(при наличии соответствующей лицензии Банка Кыргызстана)» исключить;
- 5) в главе 5 раздела II:
  - в названии главы слова «(для МФК, КС привлекающие

депозиты при наличии соответствующей лицензии Банка Кыргызстана)» исключить;

- *абзац седьмой пункта 113 признать утратившим силу;*
- *дополнить пунктом 113¹ следующего содержания:*
«113¹. Сделка кард хасан применяется в двух случаях:
- *в качестве инструмента по привлечению средств, в соответствии с требованиями законодательства КР (только для КС, при наличии соответствующей лицензии Национального банка на привлечение денежных средств);*
- *в качестве инструмента финансирования.*

В отдельных случаях ФКУ может рассмотреть возможность выдачи клиенту займа на условиях договора кард хасан.».

- *в абзаце третьем пункта 114 слово «корреспондентском» заменить словом «расчетном»;*
- *абзац 4 пункта 114 признать утратившим силу;*
- *пункт 115 признать утратившим силу;*

б) раздел II дополнить главой 7 следующего содержания:

«Глава 7 Гарантии

154¹. МФК, при наличии соответствующей лицензии Национального банка имеют право на выдачу гарантий в пределах ограничений, установленных нормативными правовыми актами Национального банка.

154². В гарантии устанавливается срок действия и сумма, на которую предоставляется гарантия.

154³. Кредитор вправе требовать сумму долга, как с должника, так и с гаранта.

154⁴. Не разрешается выдавать гарантийные письма в пользу заявителя, который будет их использовать для получения процентного займа или заключения запрещенных сделок.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№25/2 от 11 июня 2014 г.

О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года №26/5

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года №26/5 (прилагается).
2. Юридическому управлению Национального банка:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу с 14 июля 2014 года.
4. Управлению финансовой статистики и обзора довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж.

Председатель

Т.Абдыгулов

*Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
11 июня 2014г. №25/2*

Изменения и дополнения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах
Национального банка Кыргызской Республики»
от 25 августа 2005 года №26/5

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года №26/5, следующие изменения и дополнения:

в Положении о Периодическом регулятивном банковском отчете (далее - ПРБО), утвержденном вышеуказанным постановлением:

1. В Приложении 1 в Составе ПРБО строку 30 графы «Название» дополнить абзацами следующего содержания:
«Г. Отчет о внутренних сделках КБ с безналичной иностранной валютой;
Д. Отчет о внутренних сделках КБ с наличной иностранной валютой.»
2. В Приложении 2 подраздел 26.Б. «Отчет об операциях с наличной иностранной валютой» изложить в редакции согласно Приложению 1;
3. В Приложении 2 раздел 26 «Отчет об операциях с иностранной валютой» дополнить:
  - подразделом Г. «Отчет о внутренних сделках КБ с безналичной иностранной валютой» в редакции согласно Приложению 2;
  - подразделом Д. «Отчет о внутренних сделках КБ с наличной иностранной валютой» в редакции согласно Приложению 3.

Приложение 1

Периодический регулятивный
банковский отчет
_____ 20__ г.

_____ наименование банка

Раздел 26. Отчет об операциях с иностранной валютой

Б. Отчет об операциях с наличной иностранной валютой

(единиц)

Показатели	Доллары США	Евро	Росс. рубли	Казах. тенге	Китай. юани
<p>Остаток на начало дня, всего</p> <p>Приток валюты, всего в том числе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поступление депозитов от клиентов банка - Погашение кредитов клиентами банка - Поступление средств на расчетные (поро) и депозитные счета банков и других ФКУ - Снятие средств с депозитных счетов в других банках - Поступление средств по денежным переводам, пластиковым карточкам, чекам и т.п. (без открытия счета) - Куплено, всего (средневзвешенный курс) из них: - у клиенто-резидентов из них: - у обменных бюро - у клиенто-нерезидентов 					

<p>- Обналичивание - Конвертация - Прочий приток</p> <p>Отток валюты, всего в том числе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Возврат депозитов клиентам банка - Выдача кредитов клиентам банка - Размещение средств на депозитных счетах в других банках - Возврат средств с расчетных (поро) и депозитных счетов банков и других ФКУ - Выплата средств по денежным переводам, пластиковым карточкам, чекам и т.п. (без открытия счета) <p>- Продано, всего (средневзвешенный курс) из них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>клиентам-резидентам из них:</i> - <i>обменным бюро</i> - <i>клиентам-нерезидентам</i> <ul style="list-style-type: none"> - Обезналичивание - Конвертация - Прочий отток <p>Остаток на конец дня, всего Справочно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поступление средств по операциям с наличной иностранной валютой головного офиса с филиалами и сберегательными кассами - Расход средств по операциям с наличной иностранной валютой головного офиса с филиалами и сберегательными кассами 					
---	--	--	--	--	--

Примечание: в отчете отражаются операции со всеми иностранными валютами

Приложение 2

Периодический регулятивный
банковский отчет
_____ 20__ г.

наименование банка

Раздел 26. Отчет об операциях с иностранной валютой

Г. Отчет о внутренних сделках КБ с безналичной иностранной валютой

Г. 1.1 Отчет о внутренних сделках КБ с безналичной иностранной валютой

(единиц)

	покупка валюты						продажа валюты										
	USD		EUR		RUB		KZT		USD		EUR		RUB		KZT		
	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	
Итого, в том числе:																	
Физические лица																	
Юридические лица																	

Г. 1.2 Отчет о внутренних сделках КБ с безналичной иностранной валютой свыше 100 000 долларов в эквиваленте

(единиц)

Покупка						Продажа					
Объем	Курс покупки	Наименование клиента	ИНН	резидент / нерезидент	Объем	Курс продажи	Наименование клиента	ИНН	резидент / нерезидент	Страна назначения платежа	

Приложение 3

Периодический регулятивный
банковский отчет
_____ 20__ г.

_____ наименование банка

Раздел 26. Отчет об операциях с иностранной валютой

Д. Отчет о внутренних сделках КБ с наличной иностранной валютой

Д. 1.1 Отчет о внутренних сделках КБ с наличной иностранной валютой

(единиц)

	покупка валюты						продажа валюты															
	USD		EUR		RUB		KZT		USD		EUR		RUB		KZT							
	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс	Объем	средне- взвешенный курс						
Итого, в том числе:																						
Физические лица																						
Юридические лица																						

Д. 1.2 Отчет о внутренних сделках КБ с наличной иностранной валютой свыше 100 000 долларов в эквиваленте

(единиц)

Объем	Покупка				Продажа			
	Курс покупки	Наименование клиента	ИНН	резидент / нерезидент	Курс продажи	Наименование клиента	ИНН	резидент / нерезидент

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№2517 от “11” мая 2014 г.

О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 г. №95/4

В соответствии со статьями 18 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменение в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 г. № 95/4 (прилагаются).
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней после его официального опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики.
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению денежной наличности довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков и финансово-кредитных учреждений, областных управлений и Баткенского представительства Национального банка Кыргызской Республики.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики Алыбаеву С.К.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

*Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
«11 » июня 2014 года №25/7*

Изменение
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики
«Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и
монетами национальной валюты»
от 28 декабря 2010 г. №95/4

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 г. № 95/4 следующее изменение:

в Инструкцию по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты, утвержденную вышеуказанным постановлением:

1. В пункте 5 и далее по всему тексту слова «Государственной службы финансовой полиции Кыргызской Республики (далее - ГСФП)» заменить словами «Государственной службы по борьбе с экономическими преступлениями при Правительстве Кыргызской Республики (далее – Финансовая полиция)».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
№2519 от “11” мая 2014 г.

О внесении дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Положении «О реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта» от 30 октября 2006 года №32/2

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Положении «О реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта» от 30 октября 2006 года №32/2 следующее дополнение:
в Положении о реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта, утвержденном вышеуказанным постановлением:
  - главу 2.3 «Сделка «Мурабаха» дополнить пунктом 16 следующего содержания:
«16. Банк может заключать договора с исламскими финансовыми учреждениями для предоставления финансирования клиентам по сделке «мурабаха» с соблюдением принципов и условий, соответствующих стандартам Шариата. Договор между банком и исламским финансовым учреждением, предоставляющим финансирование по сделке «мурабаха», должен быть одобрен Шариатским советом банка.»
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней после официального опубликования.
3. Юридическому управлению:
  - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
  - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель

Абдыгулов Т.С.

